VLAAMS NATIONAAL WEEKBLAD

WIJ

DONDERDAG 8 APRIL '93

38e JAARGANG • NR. 14 • 33 fr.

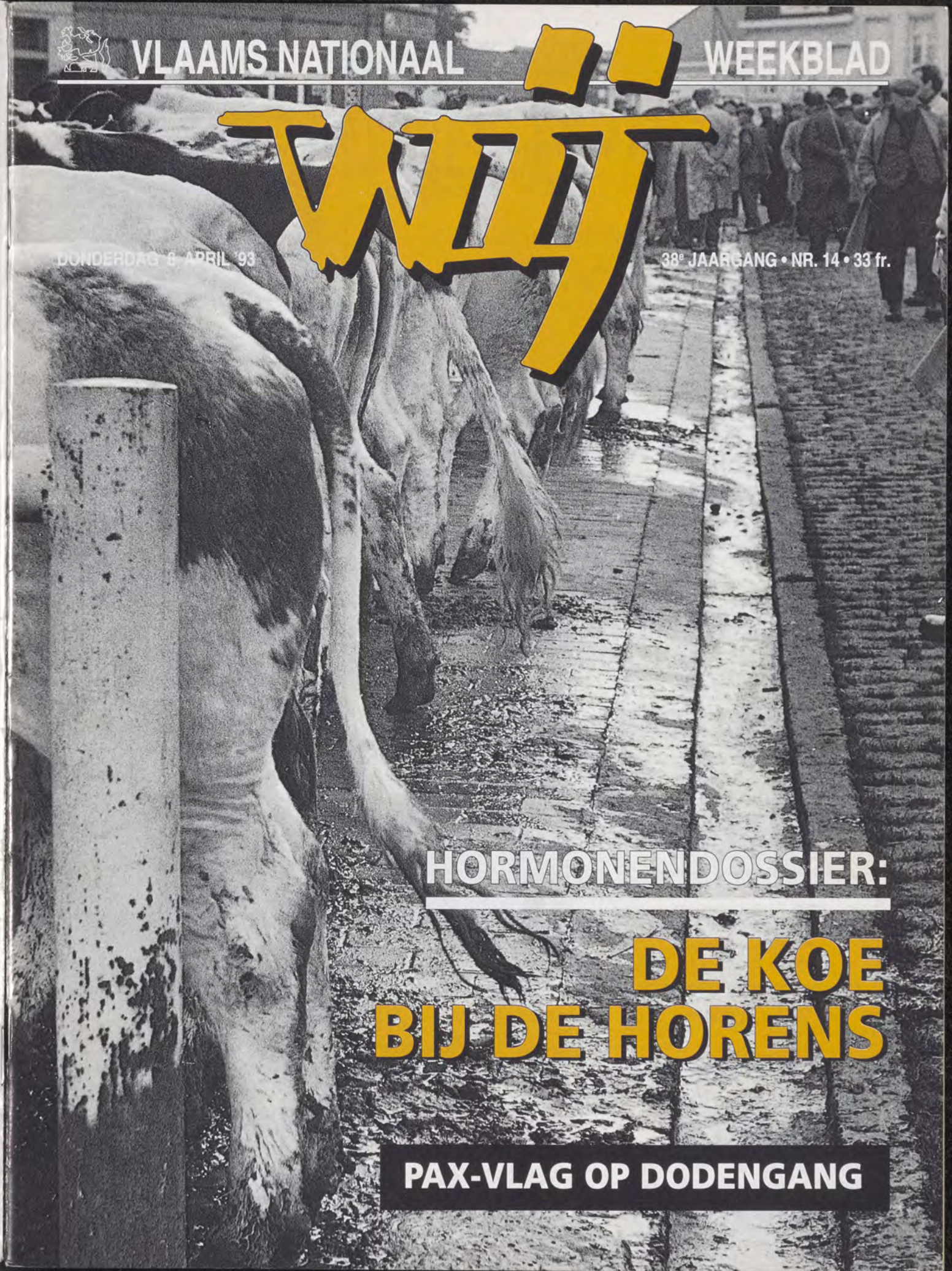

HORMONENDOSSIER:

DE KOE BIJ DE HORENS

PAX-VLAG OP DODENGANG

N.V. BERT Cars en Trucks

Assesteenweg 101-103 **Tel.: 02/582.13.12**
TERNAT **02/582.04.10**

Verdeler
VOLKSWAGEN - AUDI - PORSCHE 944

Diensten: verhuring lange termijn: D'IETEREN LEASE
Depannage dag en nacht - tel. 02/452.67.26

Personenwagens, vrachtwagens en carrosserie

Kostuums naar maat

HERENKLEDING
Vermees
Steenhouwersvest, 52
ANTWERPEN

Adverteren in WIJ rendeert

02/219.49.30

Probeer eens!

WIJ

nv de winne-fabrisac
migrostraat 128
B 9200 schoonaarde
dendermonde
052/42 33 04 - 42 39 16

drukkerij

typo - offset - repro
enveloppen - rx enveloppen
kettingformulieren
boekdruk - direct mail

N.V. ZAKENKANTOOR
HERMAN STEENHOUDT
1 STATIONSPLEIN,
9500 GERAARDSBERGEN
Tel. (054) 41 30 44

Woonkrediet steeds iets beter!

Freddy en Cecile Vermeersch-Vaesen
Sint-Aarnoutstraat 12
8211 Aartrijke-Zedelgem
☎ 050/20.08.50
algemene decoratiewerken — schilderen — behangen — vloerbekledingen — parket — louverdrape — luxaflex — ....

PVBA
J. BORREMANS-COCK & KINDEREN
Algemene Bouwondernemingen
Gentsestraat 238
9500 Geraardsbergen
Tel. 054-41.25.89
Wij bouwen voor u sleutel op de deur

DE VRIESE woonverlichting
baron ruzettelaan 78
8310 brugge 4
baan brugge-oostkamp
050/35 74 04

U bent van harte welkom bij
Karel Van den Berghe B.V.B.A.
VLOER en MUURTEGELS
— Steeds ruime kortingen
— Kwaliteitsprodukten
— Uitstekende service
— Keuze uit meer dan 600 soorten
GENTSESTEENWEG 377 9300 AALST
(200 m voor de Vijfhuizen)
Tel. 053/70.06.64

SCHOENEN
VERDIEVEL
Willy VERDIEVEL- Hilde DEMAREY
Albert I-laan 171, 8620 NIEUWPOORT-BAD
Tel. (058) 23 51 96 - Fax (058) 23 51 96

DOCKSIDES AIGLE TRETORN ROMIKA Scholl Ronny TEKO AMBIORIX
BAMA Kickers adidas GUMA Gabor BAMA
JED diadora MEPHISTO TROPS SEBAGO

WEEK-END **altijd** open
Woensdag gesloten

Docksides

SEBAGO	26 kleuren
TROPS	20 kleuren
AMBIORIX	6 kleuren

Dit jaar terug het **MEEST** *aantal kleuren van gans de* **KUST**

ADVERTENTIE

MIDDEN HET GEWOEL

EEN beetje verdoken tussen een kommentaar over de voorbije krisis, maar daarom niet minder duidelijk, heeft Knack-direkteur *Frans Verleyen* bedenkingen ten beste gegeven over ,,het anders indelen van de op de elektorale markt bedrijvige partijen'' (*Knack*, 31 maart j.l.). Verleyen vraagt zich af ,,Waarom stichten zij die het ruggemerg van de CVP en de SP vormen niet samen een nieuwe formatie? Ze lijken immers zo sterk op elkaar dat een afzonderlijk optreden eigenlijk zinloos is geworden. Ze zijn op dezelfde manier gehecht aan een gewichtig overheidsoptreden om de samenleving te ordenen. Ze werken vanouds met grootschalige, bij de Staat aanleunende strukturen die het onderwijs, de zieken- en bejaardenzorg, de kultuurspreiding, het welzijnswerk en vrijetijdsbeheer behartigen. Aan de rand van hun vele aktiviteiten beschikken ze, onder tal van etiketten, over sterk financiële instellingen waarmee ze praktische macht uitoefenen.'' Na nog wat opsomming besluit de kommentator:,,Kortom, ze spreken dezelfde taal.''

,,Indien deze ,,maatschappelijke krachten'' (ook zuilen of middenveld genaamd) samen hun ware bedoeling zouden formuleren, namelijk de voorrang van al die kollektieve systemen op het konkrete leven van de afzonderlijke burger, kan de kiezer duidelijk weten waar hij voorstaat.''

Verleyen, die in het verleden meer dan eens zijn voorkeur voor de VLD heeft uitgeschreven, ziet zo'n nieuwe formatie als een tegenhanger van de *Partij van de Burger*. ,,Nadien kan de politiek bedreven worden volgens een van de twee grote inspiraties die haar overal en altijd zouden moeten leiden en die elkaar op vraag van de bevolking kunnen aflossen.''

Knack pleit dus voor twee grote politieke blokken die al naar gelang de zin van de kiezers de dienst kunnen uitmaken. Mocht het zo ver komen dan zouden, aldus Verleyen ,,de Waalse politici spoedig moeten volgen'' want zij profiteren van de politieke versplintering (*verdwazing*, vult hij aan) in Vlaanderen die zij in hun voordeel handhaven en waaraan het hele land kapot gaat.

Haast gelijktijdig toonde *Manu Ruys* in zijn Op de Korrel-rubriek (*De Standaard*, 2 april j.l.) een beeld van de huidige Volksunie. Hij deed dat vertrekkend van een vraaggesprek van die krant met *Hugo Schiltz* die onverbloemd, zoals het zijn gewoonte is, verklaarde het verheugend en tegelijkertijd tragisch te vinden dat Luc Van de Brande ,,onze toespraken houdt, die van de Volksunie.'' Wij kunnen Schiltz best begrijpen, ook wij delen in die vreugde en die pijn.

De vraag is echter wat het belangrijkste is. Zijn ideeën verwezenlijkt zien of ze na verloop van tijd bijgezet te weten op het kerkhof van de goede bedoelingen?

Ruys raakt de kern wanneer hij stelt dat de aanpak Van den Brande een biezondere betekenis heeft, de Vlaamse ministerpresident spreekt niet alleen de taal van de Vlaamse beweging maar hij beschikt ook over macht: geld, instellingen en ambtenaren. Dat is nu precies waar de VU altijd voor gevochten heeft. Maar met Ruys weten wij ook dat Van den Brande belaagd en beloerd wordt, niet alleen door het Hof maar ook door leden van zijn eigen partij. Onlangs haalde *Wilfried Martens* nog spottend naar hem uit. Van tragiek gesproken!

Ruys heeft het ook over de VLD (,,een samenraapsel'') en Verhofstadt die aast op de restanten van het gematigde nationalisme en hoopt op het uiteenvallen van de kristendemokratie. Na dit ommetje stelt hij zeer cru dat de nationalisten de kans niet hebben gegrepen om een aangepaste politieke konstellatie te helpen oprichten.

U merkt het, lezer, er is in politiek Vlaanderen veel aan het roeren. En dan hebben wij het nog niet gehad over de ,,gesprekken'' die tussen frakties van partijen aan de gang zijn, over het gevrij tussen Vlaams Blok en Antwerpse VLD'ers, het is geweten dat Filip Dewinter op rechtse VLD'ers van het slag Ward Beysen aast en dat Verhofstadt genoeg antimigrant wil overkomen om van het Blok te snoepen. Ondertussen ,,praten'' niet nader genoemde Limburgse CVP'ers, schreef CVP-senator *Luc Martens* een boek over het herstel van zijn partij, enz...

Wij hebben al deze elementen willen aanhalen omdat in dit rumoerige landschap van de Volksunie verwacht wordt dat zij zich *toont*. Maar hoe en wat zijn de mogelijkheden?

Als stut en stok achter een Van den Brande én de Vlaamse regering om, ondanks Hof en Martens, door te douwen en om nog verder te gaan? Als motor van een nieuwe natievormende formatie gestoeld op het demokratisch volksnationalisme? De suksesvolle *Ik Blijf*-aktie waaraan wij allen entoesiast hebben meegewerkt, staat niet haaks op dit streven.

De VU heeft steeds gesteld dat, eens er eigen Vlaamse macht en middelen komen het land er helemaal anders zou uitzien. Dat komt ook zo uit. Als ,,tegelijk verheugend en tragisch'' dàt betekent dan heeft Schiltz gelijk. Maar daarmee is de kous niet af.

De begrotingskrisis van verleden week was een dubbele krisis: 1. van de verhouding tussen de gemeenschappen van dit land en 2. van de belangengroepen die de politieke partijen in de tang van hun macht houden.

Als politieke partij met zin voor verantwoordelijkheid heeft de VU op deze twee aspekten gewezen. 1. De verdere uitbouw van de deelstaten tot en met de eigen fiskaliteit, anders is geen korrekte federale staatsstruktuur mogelijk. 2. De partijen moeten loskomen van drukkingsgroepen die om de haverklap bevelen hoe het moet.

Op deze twee uitgangspunten blijven hameren is dé opdracht voor de Volksunie. Als de partij het beste wil voor àl de leden van de Vlaamse natie dan moet onze regio zo vlug mogelijk loskomen van de laatste banden die haar eigen financiële middelen zonder diskussie en ongekontroleerd naar de andere regio versassen. Dan moeten drukkingsgroepen ophouden te bepalen hoe regeringspartijen mogen of moeten regeren.

Het is onze overtuiging dat de man/vrouw in de straat van deze problematiek wakker ligt. Daarop een antwoord geven is wat de kiezer vandaag van een politieke partij verlangt. Midden in het gewoel van de machtsstrijd die aan gang is moet de Volksunie dit durven zeggen, nuchter en krachtig!

Maurits Van Liedekerke

INHOUD

Vlaams-Nationaal Weekblad

WIJ

Uitgave van het Vlaams Pers-, Radio- en TV-instituut v.z.w.

Hoofdredakteur:
Maurits Van Liedekerke

Redakteuren:
Tom Serkeyn
Peter Dejaegher
Toon Van Overstraeten

Sekretariaat:
Hilde De Leeuw

Alle stortingen van abonnementen, publiciteit en redaktie op prk. 000-0171139-31 van **WIJ**, Barrikadenplein 12, 1000 Brussel (Tel. 02/219.49.30). Telefax: 02/217.35.10.

Jaarabonnement	**1.200 fr.**
Halfjaarlijks	**700 fr.**
Driemaandelijks	**400 fr.**
Los nummer	**33 fr.**

Verantw. uitgever:
Bert Anciaux,
Barrikadenplein 12,
1000 Brussel

Reklame:
Karel Severs, tel. 02/219.49.30, toestel 231 ('s voormiddags) of privé, Alsembergsesteenweg 797, 1653 Dworp.
Tel. 02/380.04.78.

7 Het IJzerbedevaartkomitee verwierf de koncessie voor de Dodengang. De Pax-vlag wappert al boven het oorlogsmonument aan de IJzer.

11 De voorzitters en bemiddelaar Dehaene maakten een optelling die 113 miljard als som heeft. Nu moet het rekensommetje ingevuld worden.

13 Europarlementslid Jaak Vandemeulebroucke voert al jarenlang strijd tegen de hormonenmafia. Zijn verhaal.

16 De hormonenmafia deinst niet terug voor gewelddadige aanslagen. Een overzicht.

18 Na het defusievoorstel van Herman Lauwers voor Antwerpen, stelde Bob Van Hooland een gelijkaardig plan op voor Gent.

19 Met de komst van de ,,clini-clowns'' Dokus en Spruitje wordt er op de afdeling onkologie van het AZ en het Brugmann-ziekenhuis in Jette weer gelachen.

22 ,,Tussen taalvrede en taalvrijheid moet men kiezen'', betoogde een lezer van de Zwitserse kwaliteitskrant Neue Züricher Zeitung. Vlaanderen boette aan de Belgische taalvrijheid Brussel in, Edingen en een resem taalgrensdorpen.

24 Mortsel herdacht het moordend bombardement van de geallieerden. Maria Jacques schreef met ,,De stad brandt'' een aangrijpend relaas over het bezette Leuven op het einde van de tweede wereldoorlog.

27 De Vlaamse chemikus Lodewijk Baekeland wordt in de VS nog steeds als een der grootste uitvinders aller tijden beschouwd.

30 Johan Museeuw won de Ronde van Vlaanderen. Een betere winnaar voor Vlaanderens topkoers was niet denkbaar.

(omslag archief WIJ)

VLAAMSE TROEP TE KORT

In *Nieuw klimaat* (nr. 243), het blad van het Verbond Vlaams Overheidspersoneel (VVO) staat een leerrijke tabel afgedrukt over de personeelssterkte van de beroepsmilitairen volgens taalkader. Deze verdeling dient normaal aan de 60 N-40 F-norm te voldoen. Nochtans blijkt er vooral bij de troep (de gewone soldaten) een en ander scheef te lopen.

Bij de opperofficieren (59N-41F), de hogere officieren (57N-43F), de lagere officieren (62N-38F) is de verdeling goed te noemen. Het officierenkader komt in totaal op een 61N-39F-verdeling uit. Bij de onderofficieren zijn de Nederlandstaligen lichtjes ondervertegenwoordigd (57N-43F).

De Vlaamse ondervertegenwoordiging laat zich echter nog veel sterker voelen bij de soldaten: er wordt nauwelijks een Vlaamse meerderheid bereikt met 51N-49F. Bij de landmacht zijn er zelfs meer Franstalige (51%) dan Nederlandstalige (49%) soldaten. Hoog tijd dat minister *Delcroix* daar eens wat aan doet!

Het VVO pleit ervoor om een defensiegemeenschap te sluiten met Nederland. Dat zou toelaten dezelfde diensten te bieden voor minder geld. Maar neen, *men is wel bereid een brigade onder te brengen in een Frans-Duits legerkorps, waarin we nauwelijks iets in de pap te brokken zullen hebben maar waarin we wel verplicht zullen worden het Frans te gebruiken.* Krijgen we een herhaling van de *Spitair*-deal op defensie-vlak?

De Russische president *Boris Jeltsin* is niet voor niets naar Amerika gereisd. In het Kanadese Vancouver kreeg hij van zijn Amerikaanse ambtgenoot *Bill Clinton* een cheque van ruim 50 miljard frank. Daarmee wil Clinton laten zien dat hij achter het hervormingsproces staat dat Jeltsin in Rusland wil doorvoeren. De Amerikaanse hulp, voor driekwart partikuliere steun, moet de onmiddellijke noden van de Russen helpen lenigen, zonder dat de Moskouse burokratie er z'n hand op kan leggen. Er komen kredietfaciliteiten voor de bouw van woningen voor militairen, er worden technici naar Rusland gestuurd om pijpleidingen en olie-installaties te repareren, en bijn de helft van het geld gaat naar kredietgaranties bij graanaankopen in de VS. Op de top van de Grote 7 in juli wordt de steun aan Rusland eveneens op de agenda gezet. Jeltsin is alvast uitgenodigd.

WAARDIGE DIENAARS

Hoewel iedereen het al wist, herhaalde Davidsfonds-voorzitter *Lieven Van Gerven* op z'n kongres in Antwerpen dat hij het Sint-Michielsakkoord afwijst. Vreemd genoeg zette de DF-voorzitter wel twee Vlamingen in de bloemetjes die het Sint-Michielsakkoord met gloed verdedigen en goedkeuren in het parlement: Vlaamse Raadsvoorzitter *Vanvelthoven* (SP) en minister-president *Van den Brande* (CVP).

Deze heren worden gepromoveerd tot *waardige dienaars van Vlaanderen*, eigenlijk alleen maar omdat ze hun werk doen. En dan nog, want Vanvelthoven liet zijn Vlaamse Raad verleden week zomaar gebruiken als voetveeg door de Belgische regering Dehaene en de Belgische kamervoorzitter Nothomb. De waardige dienaar van Vlaanderen Vanvelthoven pruttelde amper tegen toen de zitting van de Vlaamse Raad zonder boe of bah moest wijken voor de nietszeggende regeringsverklaring over de begrotingskontrole.

En Van den Brande mag dan volgens VU-senator *Schiltz* wel de toespraken van de Volksunie houden, hij kan nog steeds wat leren van zijn evenknie in Wallonië *Guy Spitaels*. Het is de PS-politikus die voor Van den Brande uitspraken deed over het uiteenvallen van België („als de Sociale Zekerheid gesplitst wordt"). Het was ook Spitaels die zich eerder door president *Mitterand* op het Binnenhof liet ontvangen dan Van den Brande door minister-president *Lubbers* op het Binnenhof. De Waalse president blijft nog steeds een waardiger dienaar van Wallonië dan de Vlaamse minister-president er een is van Vlaanderen.

NEW THINKING

Jos Chabert (CVP), minister van Buitenlandse Betrekkingen van de Brusselse Hoofdstedelijke Eksekutieve, blijft de wereld verbazen. *„Een kreet als „new thinking", of vrij vertaald: „zo hadden we het nog niet bekeken", viel de Brusselse gewestminister Jos Chabert te beurt na een uiteenzetting in het witte klooster op de berg van Tantur over het samenlevingsmodel tussen de diverse groepen van de bevolking in België, vooral dan in Brussel"*, meldt een verslaggever van *De Standaard* uit eerste hand.

Chabert vertelde in het witte klooster op de berg meer bepaald over de Brusselse vrede, de *Pax Bruxellensis*, waar *Franstaligen en Vlamingen elkaars taal leren, ook op school.* De minister hield het publiek voor dat er aan de integratie in Brussel met ijver en veel geld wordt gewerkt. Niet alleen aan de integratie en het goed samenleven tussen Frans- en Nederlandstaligen, maar ook aan de integratie naar de Europese ambtenaren en naar de migranten toe.

Vanuit het witte klooster hoog op de berg van Tantur antwoordde de CVP-minister op de vraag of de aanwezigheid van migranten en EG-ambtenaren de spanningen tussen Vlamingen en Franstaligen niet versterkt: *„Eerder verzacht."*

Naar verluidt wil Jeruzalem nu ook al Hoofdstad van Europa worden.

KLUFT

De Kempense Steenkoolmijnen dwongen manager *Kluft* op te stappen. Er zouden heel wat onregelmatigheden gebeurd zijn in het KS-management. Men wist met het vele geld (meer dan 100 miljard, de verliezen van de KS jaren voordien buiten beschouwing gelaten) geen blijf. Het Provinciaal Komitee van de VU-Limburg eiste hierover al snelle klaarheid. De VU stelde de gepolitizeerde samenstelling van de Raad van Bestuur en de persoonlijke verantwoordelijkheid van de leden van de Raad van Bestuur van KS.

De VU eist een nieuwe Raad van Bestuur *waarbij de kennis van het Limburgs ondernemersklimaat een absolute vereiste is. Deze nieuwe Raad van Bestuur moet volledig vrij van politieke zuilen en drukkingsgroepen zijn ekonomische opdracht in de provincie kunnen doorzetten.* De Limburgse VU wijst verder alle scenario's af waarbij KS-gelden uit Limburg zouden worden weggehaald.

Het Fenix-projekt moet getoetst worden op zijn werkelijke waarde. Het *business-plan* moet geaktualizeerd worden ; de rendabiliteit van het *shopping-gedeelte* wordt sterk betwijfeld, en kreëert geen werkgelegenheid. Ook het ruimtelijk kader moet herbekeken worden. De inplanting is biezonder ongelukkig, werkt ruimteverslindend en natuurbedreigend. De VU noemt het Fenix-dossier *duidelijk niet rijp voor uitvoering.* Zo denkt de Raad van bestuur van KS er natuurlijk niet over. En ook *Center Parcs* heeft een andere mening. Er werd al aangekondigd dat men doorgaat met Fenix. Recent deed Center Parcs een voorstel aan KS om een *Groot Fenix* te bouwen, waarin plaats is voor Eisden én Waterschei. Minister *Kelchtermans* (CVP) zou dit plan niet ongenegen zijn.

De VU schuift een alternatief naar voren : naast een afgeslankt nieuw toeristisch projekt te Waterschei moet er een reeks van kleinschalige projekten komen verspreid over de ganse provincie, die het ambachtelijk en industrieel kader versterken en toeristische tewerkstellingsprojekten helpen opstarten.

Zo ziet een origineel Vlaams landpaard eruit. Dit prachtige beest is niet te verwarren met een Belgisch trekpaard. En dat komt zo: bijna honderd jaar geleden emigreerden Vlaamse landpaarden samen met hun baasjes naar de Verenigde Staten en Canada. Deze boeren en paardenfokkers ontvluchtten de mizerie van Vlaanderen en bouwden in Amerika een nieuw bestaan op. Het Vlaams landpaard werd er verder gefokt, onvermengd met andere paardenrassen. In Vlaanderen zelf was dat niet het geval. In onze kontreien verwerd het Vlaams landpaard tot „Belgisch trekpaard", gebazeerd op het Brabantse ras. Door die rassenvermenging werden de trekpaarden in België log en massief, met dikke benen. In 1989 werd „Het Vlaamse Landpaard" opgericht door Jean-Paul Halsberghe (zie ook WIJ, 7 december 1990). De bedoeling van de vereniging is het Vlaamse landpaard in ere te herstellen. Men wil opnieuw Vlaams landpaarden gaan kweken waar ze thuishoren, in Vlaanderen. Met dat doel werd Duke Northfork vanuit Canada naar Vlaanderen overgevlogen, hij werd zaterdag jl. aan pers en publiek te Ingelmunster voorgesteld. De hengst, in 1990 geboren nabij de Grote Meren in Canada, moet hier voor nieuwe nakomelingen zorgen. Een dekbeurt kost tussen de zeven en de tienduizend frank. (foto Wevako)

IN ROOK OPGEGAAN

De rokers hebben de fiskus flink bij de neus genomen, meldde de *Gazet van Antwerpen.* De afzet van rookwaren is de eerste twee maanden van dit jaar in België nl. met 15% gedaald. Nochtans is het roken niet merkelijk verminderd. De verklaring ligt ergens anders.

Twee btw-verhogingen vorig jaar, een derde met nieuwjaar en hogere aksijnsrechten hebben de prijs van een pakje met 25 sigaretten opgedreven tot 105 frank. Deze prijsverhogingen zijn heel wat rokers in een verkeerd keelgat geschoten. Ze gaan hun rookwaren nu over de grens halen, in Luksemburg of Frankrijk bvb. Daar kost een gelijkaardig pakje 78 respektievelijk 76 frank. En vermits iedereen dankzij de eenmaking van de Europese markt met 800 sigaretten over de grens mag, is de rekening snel gemaakt. Alleen voor de komende vakantiemaanden wordt de minderinkomst voor de overheid al op 4 miljard geschat. Alweer een tegenvaller voor Dehaene? Eerder eigen schuld, dikke bult.

PAROCHIANENWACHT

In Maastricht zitten de parochianen van de Sint-Martinuskerk met een probleem. Hun kerk is gelegen in een parkje, een geliefkoosd oord voor de druggebruikers die de jongste jaren in de Noord-Limburgse stad een vertrouwd straatbeeld werden. De verslaafden komen hun spuiten wassen in het wijwatervat, schuilen in de kerk tegen regen en koude, slapen er hun roes uit, stalen er kaarsen om de drugs te verhitten, deden er hun behoefte, beroofden er al eens een kerkganger.

Toen een schoonmaker zich prikte aan een heroïnespuit, besloot de parochie dat de maat vol was. Vrijwilligers lopen nu wacht in de kerk, gewapend met een walkie-talkie. Daarmee staan ze in verbinding met de pastorie, van waar indien nodig de politie gewaarschuwd kan worden.

Er wordt in Maastricht nu hard gewerkt aan het organizeren van dagopvang voor de verslaafden.

■ Geen aprilgrap: terwijl de Macedoniërs *Sideropoulis* en *Bulis* op 1 april door het Atheens Hooggerechtshof beschuldigd werden van **hoogverraad**, betoogden buiten de „Griekse Kruisvaarders" en de „Gouden Morgen", twee Griekse uiterst-rechtse groepen onder een spandoek: *„Grieken te wapen! Verover met ons Skopje! Was je handen in het bloed van de Skopjanen!"*

■ België moet zijn titel van **meest bespoorde land** in de EG afstaan aan Duitsland. Na de hereniging haalde Duitsland 115 kilometer spoorlijn per 1.000 vierkante kilometer grondgebied, welgeteld één kilometertje meer dan België. In 1980 beschikte België nog over 130 km spoor per 1.000 vierkante km grondgebied.

■ TV-ster *Paul Jambers* (°1945) stapte zaterdag op de Grote Markt van de Europese Kulturele Hoofdstad 1993 in het huwelijksbootje, een knalrode *Excalibur Cabriolet*. De Antwerpse schepen *Gilliams* had even tevoren in het stadhuis gezegd er zeker van te zijn dat het geen **schijnhuwelijk** was. Jambers had zich zelfs voor zijn huwelijk met *Pascale Naessens* (°1969) niet geschoren.

■ Twee milieuverenigingen uit de streek dreigden klacht neer te leggen tegen de organizatoren van *Rock Werchter*, het popfestival op de grens tussen Rotselaar en Haacht. Ze hebben zonder vergunning of toelating een stuk bos gekapt om de festivalweide, die deels in een natuurgebied ligt, te vergroten, ze hebben wijzigingen aangebracht aan het reliëf, en hangars gebouwd zonder toelating. Volgens de natuurverenigingen deint de festivalweide uit als een **olievlek**. Rock Werchter beloofde alles terug in de oorspronkelijke staat te herstellen.

■ Maandagochtend is in Temse de **Boelwerf Vlaanderen** van start gegaan. 1.300 van de 1.800 werknemers van de oude Boel zullen er aan de slag blijven.

■ Op zes april 1992 openden Servische sluipschutters het vuur op een vredesbetoging in Sarajevo. Zo begon een jaar geleden de **Bosnische oorlog**. Hij kostte al aan meer dan 100.000 mensen het leven. Meer dan een miljoen mensen sloegen op de vlucht. Met z'n etnische zuiveringen, verkrachtingen op grote schaal en het verhinderen van humanitaire hulpverlening is deze oorlog op nog geen 1.000 kilometer van bij ons een van de wreedste uit de geschiedenis. En Europa slaagt er niet in de wapens te laten zwijgen.

PAX-VLAG AAN DODENGANG

Het IJzerbedevaartkomitee verwierf de voorlopige koncessie om de Dodengang uit te baten. Dit oorlogsmonument geniet als „Boyeau de la Mort" vooral bekendheid in Belgisch-patriottische kringen. Het IJzerbedevaartkomitee heeft met deze loopgraven aan de IJzer mooie plannen gesmeed, zo zegt ons voorzitter *Lionel Vandenberghe*.

„Het klopt dat het IJzerbedevaartkomitee er veel voor over had om de koncessie voor de Dodengang te verwerven. We willen deze loopgraven kaderen in het geheel van de oorlogsgedenktekens in de streek van Diksmuide. Ik denk dat het daarom ook voor de stad Diksmuide van groot toeristisch belang is dat deze tekens van de oorlog onder hetzelfde beheer komen als de monumenten rond de IJzertoren. Je zou kunnen zeggen dat de doden die in de IJzerkripte begraven liggen tijdens de eerste wereldoorlog gevochten hebben in de Dodengang. Met de IJzer, de Dodengang, Paxpoort, kripte met begraafplaats en de IJzertoren wordt als het ware een strook van drie kilometer, langs de IJzer één geheel. Een grote site.

De eerste wereldoorlog is nu 75 jaar geleden afgelopen. Het ligt in onze bedoeling meer aandacht te schenken aan de Wapenstilstand van 1918. Het is niet in de eerste plaats de oorlogs- maar de vredesproblematiek waar we de klemtoon op willen leggen. Daarom hangt de Pax-vlag simbolisch boven de Dodengang."

■ Heeft het komitee biezondere bedoelingen met het oorlogsmonument?

„We zijn met het komitee op bezoek geweest in Péronne, waar men een ganse oorlogssite heeft nagebootst. Dat zouden we hier in Diksmuide ook willen doen. De streek wemelt hier van de verwijzingen naar de oorlog. De Dodengang en de IJzertoren kunnen hier onderdelen vormen van één muzeumsite. In het Muzeum aan de IJzertoren wordt vandaag trouwens reeds verwezen naar de Dodengang. Dat muzeum zijn we aan het herinrichten. We kunnen nu nog meer de link leggen naar de Dodengang, een monument in het open veld, waar de ellende van het oorlogvoeren zeer aanschouwelijk is. Anderzijds willen we ook aandacht schenken aan de momenten van verbroedering tussen de soldaten van beide kampen aan de IJzer. Ik denk bvb. aan de kerstnacht in de oorlog toen de Duitsers een gestolen monstrans teruggaven. Ook die momenten van vrede en verzoening in de oorlog mogen niet vergeten worden."

■ Voor de oudstrijdersverenigingen en laatste Belgen was de Dodengang een patriottisch symbool bij uitstek. Gaat het IJzerbedevaartkomitee hierin verandering brengen?

„Ik zou willen dat na 75 jaar Wapenstilstand aan de IJzer nu eens eindelijk het onbegrip en de nijd stopgezet worden. De vorige koncessiehouder van de Dodengang heeft van de uitbating van de Dodengang nooit echt veel werk gemaakt. Wij hebben plannen voor een pedagogisch projekt met een grotere impakt, met respekt voor de historische waarheid. In het auditorium van de IJzertoren wordt trouwens de videofilm „In Flanders Fields" vertoond, een film gemaakt naar een skript van professor Luc De Vos, hoogleraar aan de Koninklijke Militaire School.

De Dodengang had totnogtoe misschien wel een biezondere betekenis voor de Belgische oudstrijders. Het is echter helemaal niet onze bedoeling om met hen ruzie te gaan maken of hen voor het hoofd te stoten. Wij gaan er vooral de nadruk leggen op vredesopvoeding. Na 75 jaar is dit nog steeds erg belangrijk. Kijk maar naar de verschrikkelijke gebeurtenissen die zich op dit ogenblik op nauwelijks 1.000 kilometer van hier, in ex-Joegoslavië, afspelen. Vooral naar onze jeugd toe willen we de onmenselijkheid van de oorlog in herinnering houden. Dat impliceert ook dat we moeten uitleggen dat wapenhandel niet kan. En dan moeten we ook wijzen op de konsekwenties, bvb. voor Vlaamse wapenfabrieken of Belgische wapenleveringen."

■ De toewijzing van de koncessie aan het komitee is voorlopig. Ze moet nog goedgekeurd worden door Financiën en Landsverdediging. Verwacht U daar nog tegenwind?

„Ik heb geen redenen om moeilijkheden te verwachten bij de uiteindelijke toewijzing van de koncessie. Wij hebben ze voorlopig in de wacht gesleept. Wij voldeden ook aan alle wettelijke bepalingen die opgelegd werden, we hebben alle regels nauwgezet gevolgd. Op 1 april werden de sleutels overhandigd, en sedert 2 april was de Dodengang voor het publiek toegankelijk. We leven in een rechtsstaat, dus ik zie niet in hoe men ons die koncessie nu nog zou kunnen afnemen."

■ Neemt het IJzerbedevaartkomitee met de plannen voor de oorlogssite niet veel hooi op z'n vork?

„Dat mag het probleem niet zijn. We krijgen met die koncessie een mooie kans om onze doelstellingen nog beter dan nu te realizeren. Ik ontken niet dat dit veel werk zal vergen. Einde mei treedt de nieuwe algemeen sekretaris van het IJzerbedevaartkomitee in funktie. Het zal vooral hij of zij zijn die van deze nieuwe uitdaging een sukses moet maken. Momenteel hebben we een twintigtal sollicitaties voor de funktie ontvangen. Ik heb er het volste vertrouwen in dat de nieuwe sekretaris die opdracht tot een goed einde zal brengen."

(pdj)

PERSSPIEGEL

HET VOLK

„Nu de oplossing ogenschijnlijk zo voor de hand lijkt te liggen, rijst de vraag waarom de regering zelf in haar schoot niet tot die oplossing is gekomen. De omweg via het kasteel van Laken en via de scheve schaats van de particratie, had kunnen worden voorkomen als een week geleden bij de topministers de politieke wil aanwezig was geweest om een oplossing te vinden. Het is beschamend dat hun begroting door de junta van partijvoorzitters diende gecorrigeerd en dat die er in relatief korte tijd in slaagde. De regering mocht gisterenavond nog alleen „ja en amen" zeggen. Vandaag komt Dehaene - nu opnieuw als eerste minister- de maatregelen toelichten voor een parlement dat de hele crisis over zich heeft laten gaan. Het Belgisch democratisch model blijft vriend en vijand verbazen."

Leo Marynissen. 31 maart.

„Zoals Dehaene zondag getuigde, is hij de voorbije weken het slachtoffer geworden van de Waalse socialisten die hun taboes niet wilden prijsgeven. Wellicht uit schrik om nog meer veren te laten. De gebeurtenissen in Frankrijk hebben de PS nog voorzichtiger doen worden. Dat kan hinderlijk worden op een ogenblik dat de regering met socialisten bezig is aan de uitwerking van een aantal erg onpopulaire maatregelen. De invloedrijke socialistische ACOD heeft gisteren al „njet" gezegd aan franchise en privatiseringen. De Vlaamse christen-democraten zullen op hun hoede moeten zijn om het evenwicht van de maatregelen, ook tussen de gemeenschappen, te doen respecteren. Want ook voor hen zijn de electorale vooruitzichten niet schitterend."

Leo Marynissen. 6 april.

VRIJ NEDERLAND

„De geruchten dat Andreotti met de maffia heulde, dat Jeltsin alcoholist is, dat Simonis een roomse gluipkop is, dat Lubbers een gannef is, dat Bush meineed pleegde, dat Major niet weet wat de hoofdstad van Engeland is, die geruchten liepen al jaren en ze waren zelfs meer dan geruchten. Maar van vrijwillig aftreden was geen sprake. Een dikke huid, dat is het enige wat je nodig hebt om op fluweel te blijven zitten."

Piet Grijs. 1 april.

De Standaard

„Wie op het territorium vast, legaal en genaturaliseerd verblijft, ook al behoort hij oorspronkelijk niet tot het volk dat de staat gesticht heeft, is burger van die staat, is Vlaming, wat ook ras, afkomst, godsdienst, kultuur of privé-taal is.

De diversiteit van hun kulturen kan geen probleem vormen, die bestaat ook tussen autochtone Vlamingen: ook een zuiver autochtone samenleving is immers multikultureel."

Lieven Van Gerven, voorzitter Davidsfonds. 5 april.

„De VLD stortte een zak met kritiek uit over de meerderheid. Argumenten zat, maar het probleem van de grootste Vlaamse oppositiepartij is het aarzelende alternatief. Het is niet met bijkomende besparingen op landsverdediging dat de begroting in evenwicht wordt gebracht.

De VLD-kritiek schampte af op de gesloten gelederen van de Vlaamse meerderheidspartijen. Een bitse SP, een verongelijkte CVP. Dehaene heeft de meerderheid rond zich verzameld en rond de boom gebonden. Niets kan hem nog bedreigen, tot de zomer komt."

Dirk Achten. 3 april.

knack

„Geen enkele bemiddeling kan tot stand brengen wat de Belgische politiek in essentie nodig heeft : het anders indelen van de op de elektorale markt bedrijvige partijen waaruit regeringen gerekruteerd worden.

Vooral sinds de VLD er is, bestaat die mogelijkheid. Waarom stichten zij die het ruggemerg van de CVP en SP vormen niet samen een nieuwe formatie? Zij lijken immers zo sterk op elkaar dat een afzonderlijk optreden eigenlijk zinloos is geworden. (...)

Indien deze „maatschappelijk krachten" (ook zuilen of middenveld genaamd) samen hun ware bedoeling zouden formuleren, namelijk de voorrang van al die kollektieve systemen op het konkrete leven van de afzonderlijke burger, kan de kiezer duidelijk weten waar hij voorstaat. Dan zal hij opteren voor het één of het ander en dient hij niet langer de hem nu aangeboden soep voor lief te nemen."

Frans Verleyen. 31 maart.

„We zijn bang om mee in het bad te gaan, zoals Jean-Luc Dehaene zegt. Maar àls we in de koalitie stappen, dan zijn wij de grootste partij.(...)

Beweren dat we Antwerpen tot een vreemdelingenvrije stad kunnen maken, is demagogisch. We moeten onszelf geen bananenschillen voor de voeten gooien."

Filip De Winter. 31 maart.

HUMO

„Die reclames voor afwasproducten maken me ziek. Zolang het gaat over wassen zijn de vrouwen aan het woord ; gaat men over tot de wetenschappelijke uitleg, hup, schuift er een man in het beeld. Ergerlijk."

Francesca Vanthielen. 1 april.

HET LAATSTE NIEUWS

„De partijen van de huidige meerderheid vertrouwen elkaar al lang niet meer. Een nieuw incident kan de vonk weer doen overslaan. Vooral omwille van het Sint-Michielsakkoord werd de vrede thans getekend. Maar eens dit akkoord is uitgevoerd en alle partijen hun deel hebben binnengehaald, is er voor niemand nog enige reden om samen te blijven. Tenzij de vrees voor de kiezer, want vast staat dat deze regering een zware opdoffer zal krijgen bij de volgende verkiezingen wanneer deze ook worden gehouden."

Laurent Panneels. 1 april.

DE MORGEN

„Tussen de Europese gemeenschap en de wereld van de arbeid was het nooit liefde op het eerste gezicht. Daarvoor was Europa te veel een kil koopmansprojekt waar het ekonomische het voortdurend won van het sociale.(...)

De wereld van de arbeid dreigt zijn geloof in de Europese Gemeenschap te verliezen als ze er niet in slaagt om een antwoord te geven op het groeiend tekort aan arbeid."

Standpunt. 2 april.

De Financieel Ekonomische TIJD

„De negatieve effekten van de hoge arbeidskosten opvangen met kompenserende subsidies voor bedrijven in moeilijkheden werkt enkel negatieve selektie in de hand. Bedrijven die zelf maatregelen genomen hebben om hun konkurrentiekracht te vrijwaren zullen immers niet van deze steun genieten. Gezonde bedrijven subsidiëren aldus de 'lamme eenden'.

Tewerkstellingsinitiatieven zijn bewonderenswaardig, maar schieten meestal hun doel voorbij. Ze verplaatsen in vele gevallen die arbeid die door de marktsektor wordt uitgestoten naar beschermende sektoren die door de overheid worden gefinancierd."

Peter Vanden Houte. 2 april.

pvdb

MENSENRECHTEN

Het is onbegonnen werk het aantal niet-goevernementele organisaties te tellen dat zich met de bescherming van de rechten van de mens bezighoudt. Ook de intergoevernementele organismen die zich in deze materie specialiseren zijn bijzonder talrijk. Het belangrijkst is voor ons, Vlamingen, de Raad van Europa met zijn Kommissie en het Europees Hof en verder ook de Verenigde Naties met haar gespecialiseerde instanties.

Het onderwerp van de rechten van de mens is inderdaad één van de meest aktuele, wereldomspannende tema's van de internationale politiek op het einde van de 20ste eeuw.

In juni a.s. zal, voor de tweede keer, een wereldkonferentie, gewijd aan de mensenrechten, samenkomen (van 14 tot 25 juni). Zij wordt op dit ogenblik ten alle kante voorbereid. Zo kwamen de Afrikaanse landen een tijdje geleden bijeen in Tunis, de Latijnsamerikaanse in San José en de Aziatische vorige week in Bangkok. Bij deze gelegenheid waren een vijftigtal landen en meer dan honderd niet-goevernementele organisaties bij elkaar om ook voor hun werelddeel de konferentie van Wenen voor te bereiden.

Eens te meer stelt men vast dat de regionale bijeenkomsten gekenmerkt zijn door een defensieve houding vanwege de deelnemende regeringen.

Dit betekent essentieel dat de Derde Wereld-landen het tema van de mensenrechten schuwen omdat zij vrezen dat de Westerse landen daarvan gebruik willen maken om hun zienswijze over mensen, volkeren en demokratie aan de rest van de wereld op te dringen. Zij pleiten er in tegendeel voor dat wij in het Westen meer begrip zouden hebben voor de specifieke wijze van benaderen die de Aziatische, Afrikaanse en Latijnsamerikaanse beschavingen ieder afzonderlijk kenmerkt.

Dit verschijnsel is niet nieuw. Zolang het UNO-handvest en de universele Verklaring voor de Rechten van de Mens bestaan, hebben zij aanleiding gegeven tot deze diskussie die echter steeds scherper wordt.

Ik vestig er bovendien de aandacht op dat in Bangkok een belangrijk nieuw element naar voor is getreden, namelijk dat een reeks Aziatische regeringsvertegenwoordigers zijn beginnen pleiten voor respekt van de mensenrechten „volgens het Westerse schema". Dit was bijvoorbeeld het geval voor de vertegenwoordigers van Taiwan, Zuid-Korea en Thailand.

Anderzijds heeft de Japanse delegatie duidelijk afstand genomen van de passage in de Verklaring van Bangkok waarin gezegd wordt dat volgens de Aziatische deelnemers, de mensenrechten niets zouden te maken hebben met de voorwaarden voor ontwikkelingshulp...

Dat er een verschil bestaat in opvatting over de mensenrechten moge blijken uit een brief van een lezer aan The Independent van 25 februari 1993. Daarin beschuldigt de auteur Engeland en de Verenigde Staten van volgende inbreuken tegen de mensenrechten.

Groot-Brittannië is in ieder geval in Noord-Ierland een flagrante overtreder.

Wat de Verenigde Staten betreft stipt hij aan : het gebruik van napalmbommen in Viëtnam waarvoor de verantwoordelijken kunnen veroordeeld worden voor oorlogsmisdrijven zoals nu in Joegoslavië, de weigering van Amerikaanse ekskuses aan te bieden voor het neerschieten van een Iranees burgervliegtuig, het doden van Panamese burgers bij de arrestatie van generaal Noriega, de masssamoord op de weg naar Basrah tijdens de Golfoorlog en het leggen van mijnen in Zuidamerikaanse wateren. Dit laatste „vergrijp" is overigens reeds door het Internationale Hof van Justitie vastgesteld maar wordt door de Amerikaanse administratie genegeerd. Zo ziet u maar hoe relatief dergelijke koncepten zijn.

Wat de Europese Gemeenschap betreft noteer ik een eerste jaarverslag van het Europees Parlement dat recent aan dit tema werd gewijd en waarin een katalogus van Europese (sic!) schendingen van de mensenrechten wordt uitgewerkt. Europa schendt de mensenrechten inderdaad o.m. door het in stand houden van armoede die de menselijke waardigheid onttrekt aan hele bevolkingsgroepen. Ook de doodstraf verschijnt in deze katalogus. Zij wordt al meer dan vijftien jaar niet meer toegepast in de EG maar is nog niet uit de wetteksten verdwenen. Het rapport drukt ook de wens uit dat de EG een belangrijke rol zou spelen bij de totstandkoming van een anti-mafiastrategie. Het pleit ook voor verregaande harmonisering van het asielbeleid in de Gemeenschap (in een vorige Horizon wees ik er al op dat Amnesty International België op de korrel heeft genomen omwile van zijn trage tergende procedures inzake asielaanvragen. Er zijn 30.000 dossiers in vertraging.). Tenslotte vraagt het rapport een internationale regelgeving betreffende maatregelen tegen het terrorisme.

Het belangrijkste dokument dat de positie van de EG ter zake vastlegt en dat dus ook de Vlaamse standpunten ter zake op Europees niveau tilt, is echter de Verklaring van de Raad van Ministers van 11 december 1992.

Als u wenst te weten wat de Europese lidstaten over deze materie denken dan nodig ik u uit dit dokument bij gelegenheid eens door te nemen. Het is een samenvatting van alle standpunten die sedert 1986 ter zake werden genomen, tot en met de resolutie van de Raad Ontwikkelingssamenwerking van 1991 waarin een verband wordt gelegd tussen de mensenrechten en het budget dat door ontwikkelingslanden voor bewapening wordt uitgegeven.

In ieder geval is voor Europa het principe van de mensenrechten een geïntegreerd onderdeel van onze gemeenschappelijke buitenlandse betrekkingen.

Als wij een Vlaams buitenlands beleid zouden opstellen dan ben ik er zeker van dat dit probleem van de mensenrechten prioritaire aandacht zal genieten. Vlaanderen heeft ter zake eigen ervaringen opgedaan die onontbeerlijke bouwstenen moeten worden van onze eigen buitenlandse politiek.

De konferentie van Wenen verdient dus ook onze Vlaamse aandacht. Niet alleen omwille van de wereldwijde rechten van de mens maar ook in het perspektief van de rechten van Vlaanderen om voortaan zijn eigen buitenlands profiel, duidelijk en volledig uit te tekenen.

Hans De Belder

EEN GROTE LEUGEN

Eerste minister Dehaene bracht vorige week woensdag het parlement op de hoogte van zijn begrotingsbrouwsel. De groeiende werkloosheid, de verslechtering van het konkurrentievermogen en de noodzaak om het overheidstekort tegen eind 1996 tot 3% van het BPP te beperken zijn volgens hem verantwoordelijk voor de omstreden regeringsmaatregelen. De VU meent dat er nauwelijks strukturele maatregelen werden genomen. Van echte sanering is geen sprake. Vlaanderen betaalt nog eens het gelag en daarom stemden beide frakties tegen.

In de Kamer nam **Hugo Olaerts** het begrotingsakkoord, op zijn manier zwaar op de korrel. Hij bestempelde het akkoord als een nederlaag voor Vlaanderen.

„PS en de unitaire sindikaten krijgen hun zin. Dit is het land van de twee snelheden: Vlaanderen wil vooruit, Wallonië achteruit. Zo moet het land stuk. Er word weinig bespaard. De nieuwe lasten zijn nog eens voor Vlaanderen. Het evenwicht tussen uitgaven en inkomsten is een leugen. Het lopende tekort van 1993 breidt gestadig uit. De afrekening van 1992 is een ramp, en de regering overtreedt opnieuw haar oorspronkelijke doelstellingen. Het voorziene evenwicht in de sociale zekerheid wordt doorbroken. De uitgaven (buitenrentelast) vermeerderen schandelijk bovenop het inflatiepeil. De afspraak dat de belastingsgroei de ekonomische groei niet mag overstijgen, wordt andermaal geschonden.

Ondanks alle zogezegde saneringen blijft het begrotingstekort even onheilspellend. Met de dag wordt duidelijker hoezeer de budgetteringswijze, het maatschappijbeeld en de saneringsvisie verschillend zijn in Vlaanderen en Wallonië. Vlaanderen betaalt weer eens het gelag."

PAPIEREN EVENWICHT

Olaerts vroeg Dehaene hoe ver het staat met de regeling van de niet-objektieve transfers?

„De VU wenst deze regering niet in het zadel te houden. De nieuwe besparingsmaatregelen zullen geen duurzame oplossing brengen. Er is een papieren evenwicht tussen uitgavenverminderingen en bijkomende lasten. Het inkomstengedeelte van het besparingsplan is – toeval of niet – het meest nauwkeurig ingevuld. Hoelang zal de opcentiemenmaatregel gelden? Niet minder dan 21 miljard van deze ekstra fiskale inkomsten worden doorgesluisd naar de sociale zekerheid, waarvan 19 miljard naar het stelsel van de werknemers! Dit nog eens bovenop de afgesproken staatssubsidie van 192 miljard. Binnen het luik van de uitgavenvermindering ontbreken de konkrete aanduidingen wat de besparingen betreft."

VU-kamerlid Hugo Olaerts: „Vlaanderen wil vooruit. Wallonië boert achteruit. Dit is het land van de twee snelheden. Zo moet het land stuk." (foto WIJ)

ALTERNATIEVEN

„De Volksunie had graag gezien dat naast de fiskale fraude ook elke vorm van sociale en maatschappelijke fraude wordt aangepakt. De VU wenst een andere financiering voor de Sociale Zekerheid. Wij vinden dat er in de pensioensektor een grotere selektiviteit mogelijk is. Ook op het vlak van de ziekteverzekering heeft men een kans gemist om verregaande maatregelen door te voeren. Bovendien is het onbegrijpelijk dat de nieuwe fiskale inkomsten ook nog eens gebruikt worden om het gat te dichten in de Sociale Zekerheid. De krisisbelasting is diskriminerend, omdat de basis ervan niet rechtvaardig is. De belastingskontrole is in België oneerlijk. Noch de gematigde indekssprong, noch het bekijken van de uitgavenstromen in de Sociale Zekerheid zijn aanvaard.

De Vlaamse meerderheidspartijen hebben de machtsstrijd tegen de Waalse socialisten en de unitaire vakbonden verloren."

In de Senaat deden **Jef Valkeniers, Bob Van Hooland** en **Hugo Schiltz** hun duit in het begrotingszakje. Senator *Van Hooland* baseerde zijn tussenkomst op het werk *Naar een betere beheersing van de overheidsuitgaven in België*. De auteur is ere-direkteur bij de Inspectie van Financiën E. Van de Walle. Het slechte beheer van de overheidsuitgaven is volgens de auteur te wijten aan: „Het gebrek aan financiële samenhang en toekomstvisie. Het gebrek aan kontinuiteit in de opbouw van informatie- en administratieve aktie. Het gebrek aan invloed van het Ministerie van Financiën op het globaal financieel beleid. Het gebrek aan management in het ministerie zelf; de interne management-audit en de eksterne kontrole zijn onbestaande."

MANAGEMENT

Begin dit jaar dienden Van Hooland samen met andere kollega's van de kommissie Financiën een resolutie in. Hierin worden aan aantal alternatieven geformuleerd die een vlottere beheersing van de uitgaven en inkomsten mogelijk maken.

„De begrotingswet legt de inkomsten uit leningen vast; zonder dat hiervan kan afgeweken worden. Kredieten voor nieuwe initatieven mogen slechts ingeschreven worden wanneer deze initiatieven gebaseerd zijn op wettelijke basis. De regering zou driemaal per jaar aan het parlement een budgettaire nota moeten overmaken. Overdracht van de niet aangewende kredieten naar het volgende begrotingsjaar zou enkel mogen mits kompensatie.

De bevoegdheid van het Rekenhof zou tot de eksterne management-audit moeten worden uitgebreid. Het zelfstandig financieel beheer van de departementen zou moeten gestimuleerd worden in het raam van een geïntegreerde departementale beleidsvoering. Het probleem ligt niet in de begrotingskontrole, maar in het groeiend onvermogen om de werking en de middelen van de overheid te beheersen. Het verheugt me dat de wet van 28 juni 1989 tot een beter respekt van de begrotingskalender heeft geleid. Daarentegen is er van beleidsplanning en van het opstellen van de programmabegrotingen niets in huis gekomen."

Tot zover de tussenkomst van Bob Van Hooland, wordt volgende week vervolgd.

(gc)

HET REKENSOMMETJE VAN DE VOORZITTERS

NOG voor *Dehaene* met zijn *deus ex machina* voor het parlement gekomen was, had hij – zij het zonder kwade bedoelingen – al iemand in zijn wiek geschoten. Want voor de regeringsverklaring van woensdag in Kamer en Senaat moest immers een geplande vergadering van de Vlaamse Raad wijken. De volksvertegenwoordigers waren al opgeroepen om de verklaring van de regeringsleider te aanhoren vooraleer het Buro van de Vlaamse Raad, formeel in vergadering om over het *verzoek* van kamervoorzitter *Nothomb* (PSC) om de werkzaamheden 's namiddags op te schorten, een beslissing in die zin genomen had. Voorzitter *Vanvelthoven* pruttelde wat tegen – hij kondigde aan dat hij bij Nothomb schriftelijk zijn ongenoegen zal kenbaar maken – maar gaf de kamervoorzitter toch z'n zin.

EERSTE VIOOL

Dehaene mocht de eerste viool komen spelen: een treurmars. Zoals *Frans Verleyen* verleden week in *Knack* schreef, ontaardt de federale regering *„tot een gewetenloze machine die structureel teveel geld uitgeeft, tot ze in feite nog slechts twee rudimentaire funkties kan uitoefenen: belastingen verhogen en schulden aflossen"*. Een zo weinig begeesterend perspektief voor verknochte Belgen als Nothomb dat we geneigd waren hem z'n pyrrhusoverwinning op Vanvelthoven wel te gunnen.

Moest Dehaene nu nog wat te vertellen hebben! Van de meester-loodgieter hadden we geen *heilig vuur* verwacht, maar toch een minimum aan nieuwe informatie. Welnu, we zijn het voor een keer met VLD-voorzitter *Verhofstadt* eens, die opmerkte dat hij uit de georganizeerde perslekken in de kranten meer informatie gepuurd had dan uit de regeringsverklaring van Dehaene aan het parlement. Ook in de pers was het ongenoegen over de tekst van Dehaene groot. In *De Standaard* werd de regeringsverklaring zonder meer *een gruwel* genoemd *voor al wie eerbied heeft voor de Nederlandse taal én voor al wie vindt dat de burger recht heeft op duidelijke en onomwonden voorlichting.*

De premier en zijn arme regering werden opnieuw verguisd. Waar was Dehaene met de partijvoorzitters op minder dan 48 uren in geslaagd? Een invuloefening te maken met een som van 113 miljard, met zogezegd een evenwicht tussen besparingen en nieuwe lasten, en zonder de taboe-woordjes indeks of kindergeld te gebruiken.

Het rezultaat kent U ongetwijfeld al: 42 miljard „besparingen" + 42 miljard „nieuwe inkomsten" + 29 miljard „diverse maatregelen" is 113 miljard. Om dit sommetje te laten kloppen was wel wat *hollandse rekenkunde* nodig. Zo wordt de invoering van een franchise in de ziekteverzekering bij „besparingen" ondergebracht. Het kan echter niet ontkend worden dat wie die franchise moet opbrengen deze als een „ekstra last" zal ervaren die eigenlijk een „nieuwe inkomst" voor de overheid vormt.

Bemiddelaar Dehaene slaagde er verleden week dinsdag in de regering Dehaene I te redden. Wat de premier ondanks dagenlange palavers met zijn ministers niet kon, kreeg de bemiddelaar met de partijvoorzitters in minder dan 48 uur voor de bakker. Tenminste, Dehaene en de voorzitters vulden getalletjes in die opgeteld de som van 113 miljard frank maken. Meer deden ze niet. Binnen die krijtlijnen is het aan de regering om de invuloefening verder af te maken. Het kan niet missen dat er forse kritiek kwam op de werkwijze van Dehaene, de vrij arbitrair gekozen getallen, en de kwasi volledig afwezige invulling van die getallen.

Verder bespeurde *De Standaard* in het akkoord van de voorzitters voor 35 miljard *klassieke stoplappen*: 14 miljard van een reorganizatie van de fiskus en een betere inning van de belastingen, 5 miljard van de strijd tegen fraude en belastingsontwijking, 6 miljard door beter schuldbeheer, en 10 miljard door „bijkomende privatizeringen". Dit cijfer 35 deed een belletje rinkelen: het aantal miljarden dat nog niet ingevuld was toen Dehaene met het ontslag van zijn regering naar de koning stapte. *Dit akkoord kwam er omdat de regering niet mocht vallen, om de kansen voor de staatshervorming gaaf te houden*, besloot De Standaard. Het is een grote inleveringsronde zonder perspektief op beterschap.

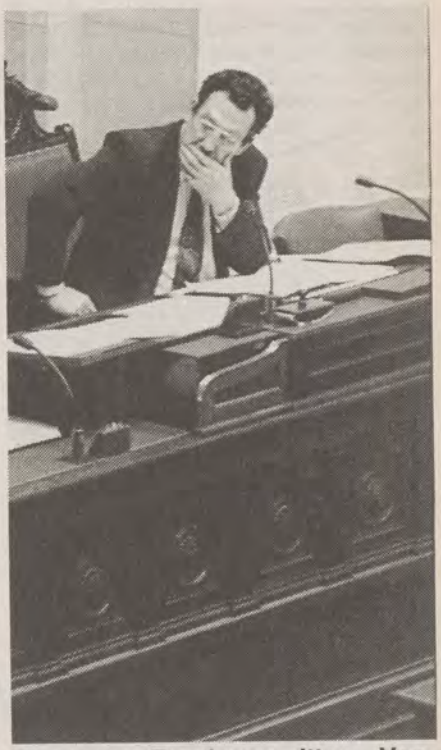

Vlaamse Raadsvoorzitter Vanveldhoven pruttelde wel wat tegen, mara liet bulldozer Dehaene en Kamervoorzitter Nothomb toch over z'n Vlaamse Raad heenlopen. **(foto E. Peustjens)**

BESPARINGEN

Eén derde stoplappen, een stapel nieuwe lasten, en „besparingen" die nog ingevuld moeten worden. Met die invulling zal het trouwens ook al niet van een leien dakje lopen. Enkele voorbeelden: tegen de invoering van een franchise in de ziekteverzekering, uit te werken door de nog op te richten Algemene Raad van het RIZIV, verzetten zich o.m. al de machtige Christelijke Mutualiteiten.

▷

Miet Smet (CVP), ACW-minister van Arbeid, had het plan opgevat om het stelsel van het deeltijds werken en deeltijds stempelen te laten uitsterven. De CVP-minister leek daarmee als eerste haar huiswerk te maken: een *strukturele* besparing in de werkloosheidssektor, zoals de partijvoorzitters hadden vooropgesteld. Dit plan, dat nog geen vijf miljard zou opbrengen, werd onmiddellijk afgeschoten door het ABVV, dat hiertegen botweg *een veto* stelde. Andere ministers die eigenlijk niét *struktureel* willen besparen in hun departement doen er dus goed aan zo snel mogelijk een proefballonnetje op te laten waar een *struktureel voorstel* aan hangt. Dan wordt het gewoon wachten op een vakbond of andere drukkingsgroep die het doorprikt en klaar is kees.

Zal premier Dehaene tegen de zomer luidop kunnen roepen: „Rien ne va plus!"? **(foto VUM)**

OOGVERBLINDING

Samengevat: deze begroting is oogverblinding tot de zomer. Dan is het Sint-Michielsakkoord hopelijk gestemd, is België voorzitter van de EG-ministerraad, en kunnen de regeringspartijen bij de opstelling van de begroting voor 1994 bijna opgelucht *rien ne va plus!* roepen en elkaar de schuld geven voor de mislukking. Al wint de overtuiging ook meer en meer veld dat de uitgangspunten voor de begrotingskontrole misschien wel herzien kunnen worden: de 110 miljard was er alleen nodig om tegen eind 1996 uitzicht te blijven behouden op een overheidstekort van 3% van het bruto nationaal produkt, de norm om bij de koplopers in het Europees peloton van Maastricht te blijven.

Welnu, als we *Trends* mogen geloven, dat z'n mosterd bij VLD-senator *De Grauwe* haalde, ligt het bereiken van de normen van Maastricht niet alleen voor België, maar voor het merendeel van de EG-lidstaten *volstrekt buiten bereik*. En als er aan de *uitgangspunten* gesleuteld kan worden, moet er misschien voorlopig wel helemaal niet *struktureel* bespaard worden, en kunnen de meubelen gered met een verhoging van de lasten.

VU OVER BEGROTINGSMAATREGELEN

VU-voorzitter Bert Anciaux stelde, in een eerste reaktie op de begrotingsvoorstellen van de federale regering, dat de machtsstrijd in deze krisis duidelijk uitloopt op een zege van de PS en de sindikaten. Hij wees op de grondig verschillende visie die in Vlaanderen en Wallonië ten aanzien van het begrotingsprobleem bestaat. *Dit wijst op een verschillend maatschappelijk model en vooral op een andere benadering van het uitgavenpatroon in de sociale zekerheid.*

De VU-begrotingsdeskundige in de Kamer, *Hugo Olaerts*, verweet de Vlaamse meerderheidspartijen, in het bijzonder de CVP, gezwicht te zijn voor de PS en de sindikaten (zie Wetstraat). Onder meer *Marc Platel* klaagde in *Het Belang van Limburg* ook al de Vlaamsonvriendelijkheid van de begroting aan: *Franstalig België kan ook nu weer niet ontevreden zijn over de Vlaamse welwillendheid. De Vlaamse heren Dehaene en co hebben bewust elke kans laten liggen om de begrotingsoperatie niet alleen geloofwaardiger te maken, maar ook een ietsje Vlaams-vriendelijker.*

Anciaux stelde vast dat de regering nog een kans heeft laten liggen, nl. om een durvende politieke visie in haar begrotingsbeleid te steken.

Alles wordt in het teken geplaatst van het behalen van de Maastrichtnorm. Op zich is dit niet verwerpelijk, maar begrotingsbeleid moet meer inhouden dan enkel een cijferdans.

Volgens Anciaux is de regering onmachtig een nieuwe visie op de Sociale Zekerheid te formuleren. Anciaux: *De regering durft evenmin een nieuwe financiering voor dit stelsel uit te werken, waardoor de loskoppeling van arbeid eindelijk een feit zou worden. Aldus slaagt men er niet in de arbeidskost te verminderen. Een gunstig effekt op de tewerkstelling blijft daardoor uit.*

Anciaux verweet de regering tenslotte aan de macht van de zuilen niet te raken. *Van 25 miljard besparingen binnen de sociale zekerheid komen er 7 miljard rechtstreeks op de rug van de gebruiker.*

De VU-voorzitter gaf de regering tot besluit een nul voor durf en visie.

MAASTRICHT-SOEP

Eind 1992 zouden volgens het financieel-ekonomische weekblad enkel Frankrijk en Luksemburg strikt genomen aan de vereiste normen voldoen. Denemarken en Duitsland zitten zeer dicht in de buurt, en ook Nederland ziet een gat aan het eind van de tunnel. België skoort niet slecht, behalve voor openbare financiën waar zowel het deficit als de schuldgraad nog op meer dan het dubbele van het toegestane schommelen. Het Verenigd Koninkrijk, Italië, Spanje, Portugal en Griekenland staan volgens Trends nog voor titanenwerk.

Welke besluiten kan de regering Dehaene uit deze gegevens trekken? Ze kan hopen (en lobbyen) dat de Maastricht-soep niet zo heet gegeten wordt als ze op tafel kwam. En ze kan zichzelf en haar aanhang wijsmaken dat het wél bereiken van de Maastrichtnorm ook niet noodzakelijk elektoraal lonend is, zoals (centrum-)links in Frankrijk ondervond...

(pdj)

JAAK VANDEMEULEBROUCKE:

MIJN LANGE MARS TEGEN DE HORMONENMAFIA

IN oktober 1988 duidde de Regenboogfraktie in het Europees Parlement mij aan als haar vertegenwoordiger in een onderzoekskommissie naar de kwaliteitsproblemen in de vleessektor. Ik was toen nog geen hormonenspecialist. Destijds had ik in het EP wél met simpatie de totstandkoming van de hormonenrichtlijnen van 1981 en 1985 gevolgd. Maar ik zetelde niet in de Landbouwkommissie noch in de Milieukommissie, de twee parlementaire kommissies die het advies van het EP voorbereidden. Ik ben geen landbouwkundig ingenieur, veearts, apoteker of chemikus. Diethylstilboestrol, medroxyprogresteron acetaat, trenbolone of testosteron waren voor mij totaal onbekende begrippen. Ik wist niets af van vetmestingstechnieken. Ik was niet vertrouwd met het gebeuren op een veemarkt of een slachthuis. En ik wist niet hoe de overheid de kontroles op landbouwbedrijven of de slachthuizen organiseerde om de kwaliteit van ons voedsel te waarborgen.

AVONTUUR

Ik startte de werkzaamheden van deze onderzoekskommissie dus vrij onbevooroordeeld. In tegenstelling tot sommige van mijn kollega's had ik er geen specifieke belangen te verdedigen. Heel snel organiseerde ik te Oostende een vergadering met vertegenwoordigers uit de sektor: een slager, een rundvee- en een varkenshouder, een vleeswarenfabrikant, een veevoederhandelaar en een veearts. Zij leidden me binnen in een totaal nieuwe omgeving. Ze zorgden voor de eerste kontakten. Samen trokken we van boerderij tot boerderij. We bezochten slachthuizen en veevoederfabrikanten.

Bijna onmiddellijk trok ik naar de Gentse Rijksuniversiteit waar prof. *Michiel Debackere* mij op de hem eigen wijze wetenschappelijke achtergrondinformatie bezorgde.

Een avontuur begon. Ik kon toen niet vermoeden dat deze opdracht zou uitgroeien tot één van de boeiendste dossiers in mijn politieke loopbaan: een verhaal van immoreel geldgewin, van een trage wetgever en een falend gerecht. Een verhaal ook van ambtenaren die onder één hoedje spelen met bedriegers. Maar op mijn tocht ontmoette ik gelukkig ook heel wat toegewijde ambtenaren, veeartsen, apotekers, slagers en magistraten: inspekteurs-dierenartsen, landbouwingenieurs, BOB'ers en onderzoeksrechters voor wie geen ochtend te vroeg, geen avond te laat, geen weekend te veel is om steeds weer op pad te gaan in de hoop één of ander netwerk te ontmantelen, illegale slachtingen te verhinderen, een illegaal labo op te rollen of een dealer te betrappen.

▷

Verleden week stelde de Volksunie een aktieplan inzake de bestrijding van de hormonenvetmesterij aan de pers voor. Aanleiding was de recente oprichting van een parlementaire onderzoekskommissie. Op zichzelf positief, zegt de VU; maar wat moet er eigenlijk nog onderzocht worden? De elementen van het dossier zijn gekend, het is het parlement dat nu haar verantwoordelijkheid moet nemen. *Jaak Vandemeulebroucke* reageerde dan ook zuur-zoet op het parlementaire initiatief.
WIJ vroeg Vandemeulebroucke voor de lezers uit de doeken te doen hoe hij in enkele jaren tijds uitgroeide tot dé bestrijder van de hormonenmafia die sinds jaren de vetmesterij in binnen- en in buitenland in haar greep houdt. Het is een lange mars geworden die nog lang niet aan z'n eindpunt toe is.
Dit verhaal wordt aangevuld met de belangrijkste elementen uit het VU-aktieplan en een bondig overzicht van de aanslagen waarmee handlangers van de hormonenmafia het leven van vleeskeurders, van ons Euro-parlementslid én hun familie pogen zuur te maken.

Vandemeulebroucke: „Het Belgische hormonendossier wordt beheerst door een beperkt aantal personen. Grote veekwekers, veeartsen en apotekers." (foto WIJ)

Ik zoek mijn weg in het doolhof van de Belgische hormonenwetgeving. Ik zoek ook uit hoe de overheid de naleving van de hormonenrichtlijnen afdwingt. Magistraten helpen me bij het ontwarren van de wetgeving. Ambtenaren vertellen me over de gebreken en de overbelasting van de inspektiediensten. Apotekers en veeartsen leggen uit dat de koördinatie tussen de vele diensten heel wat te wensen overlaat. Mijn informanten zijn goede pegagogen en illustreren de tekortkomingen met voorbeelden uit de praktijk. Onvermijdelijk vallen er namen. Steeds weer dezelfde. Eén enkele kontroledienst beschikt zelfs over een heus organigram van leveranciers, handelaars, spuiters en koerante gebruikers. Zoveel is duidelijk: het Belgische hormonendossier wordt beheerst door een beperkt aantal personen: grote veekwekers, veeartsen en apotekers. Enkelen blijken dus ook aktief in het paardensportmilieu en het dopinggebruik in de sportwereld.

BOEK IN DE MAAK

Begin september '93 verschijnt bij de uitgeverij Houtekiet/Hadewijch het boek *De hormonenmaffia*. Het is een verhaal over immoreel geldgewin, een falende wetgever en een laks gerecht. Een relaas ook over een klein aantal veeartsen, apotekers of veehouders die onder één hoedje spelen met bedriegers. Maar evenzeer een verslag over toegewijde ambtenaren, dierenartsen, apotekers, slagers en magistraten: inspekteurs-veeartsen, landbouwingenieurs, politiemensen en onderzoeksrechters voor wie geen ochtend te vroeg, geen avond te laat, geen weekend te veel is om op pad te gaan in de hoop één of ander hormonennetwerk te ontmantelen, illegale slachtingen te verhinderen, een geheim labo op te rollen of een dealer te betrappen.

Europarlementslid Jaak Vandemeulebroucke verduidelijkt in *De hormonenmaffia* hoe kleine boeren, slagers en konsumenten de eerste slachtoffer zijn van een niets ontziende bende die internationaal georganiseerd is met aanvoerlijnen vanuit Argentinië, Roemenië of Bulgarije over België, Nederland en Luksemburg tot in Duitsland, Frankrijk, Italië en Ierland. Hij schetst de gebruikte metoden en produkten en beschrijft de versnippering van de opsporingsdiensten, de gebrekkige wetgeving en het gemis aan internationale koördinatie.

De hormonenmaffia vormt een boeiend betoog voor een meer kordate bestrijding van het gebruik van verboden groeibevorderende middelen in de veehouderij.

Het wordt uitkijken naar deze uitgave.

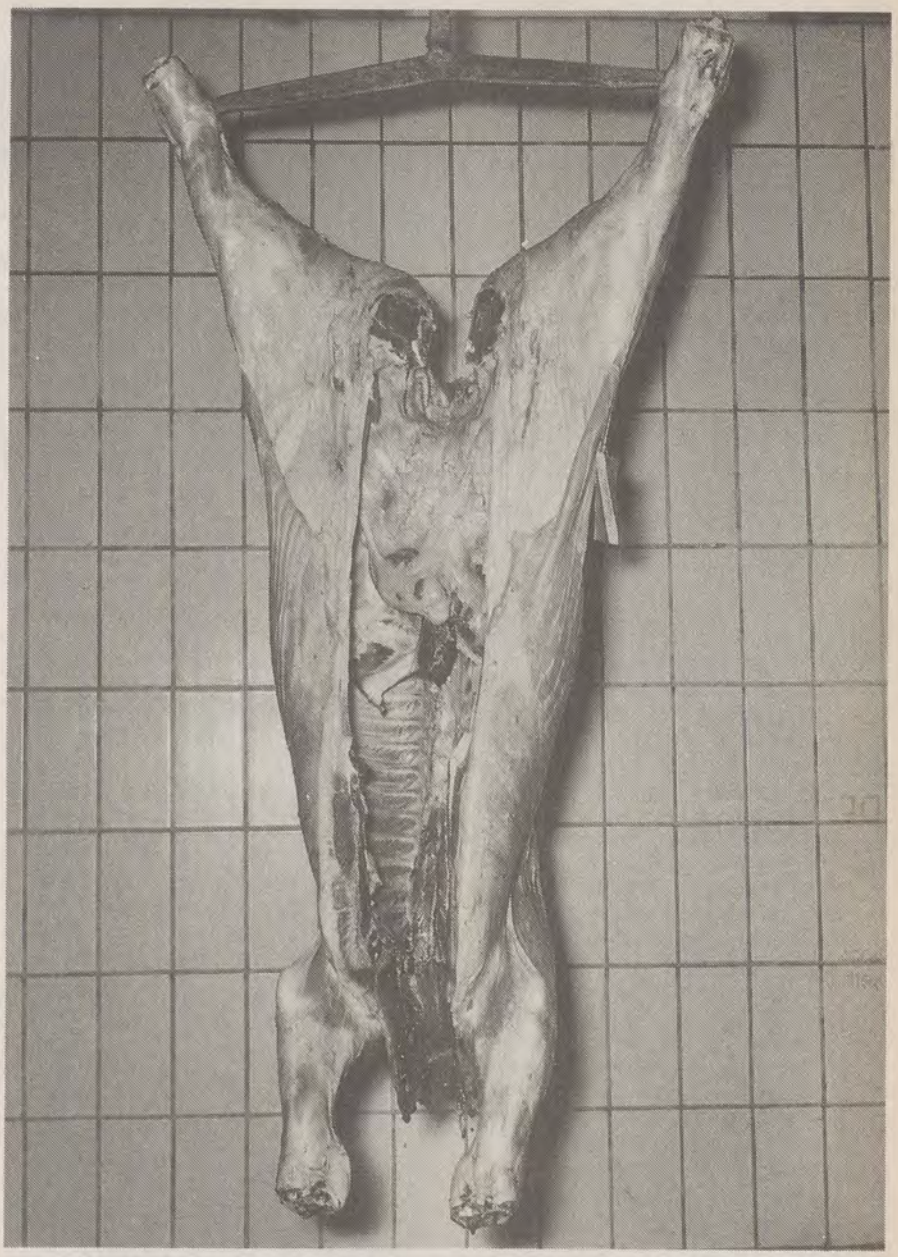

Groeihormonen zorgen bij melkkoeien voor meer melk en in de vetmesterij van runderen en varkens voor meer vlees. (foto archief WIJ)

ONTGOOCHELING

Gauw wordt ook duidelijk dat het al lang niet meer draait om hormonen alleen. Sinds enige jaren maakt een hele reeks nieuwe produkten opgang. Zo zorgen de zogenaamde *herverdelers of ß-agonisten* voor een betere verhouding vet/vlees en dus nog meer ekonomisch gewin. Maar ze vormen wel een gevaar voor de volksgezondheid. En het suksesverhaal van de *biotechnologie* zorgde voor nog een ander middel: de *groeihormonen of somatotropines* die bij melkkoeien voor meer melk en in de vetmesterij van runderen en varkens voor meer vlees zorgen.

In maart 1988 lanceerde ik een programma om de bestrijding van het gebruik in hormonen in de veeteelt krachtdadiger aan te pakken: een strengere strafwetgeving met hogere gevangenisstraffen en boetes, een betere koördinatie van de opsporingsdiensten, de oprichting van een multidisciplinair team van politiemensen (Rijkswacht en gerechtelijke politie), veeartsen, apotekers, chemici, fiskale eksperten,... Maar de regering reageert niet echt. Mij wordt –

enkele maanden voor de Europese verkiezingen van 1989 – persgeilheid verweten.

De situatie is ontgoochelend. Een hele reeks opsporingsambtenaren verliezen er de moed bij. Slechts een beperkt aantal gaat door. Stoottroep wordt een kleine cel van 16 ambtenaren-veeartsen bij het Instituut voor Veterinaire Keuring. Zij voeren geregeld kontroles uit in de slachthuizen en in verdachte landbouwbedrijven. Dat gaat gepaard met heel wat bedreigingen, anonieme telefoontjes, soms eens wat lichamelijk geweld in het slachthuis. Maar echt verontrustend is het niet. Tot op 6 april 1990 IVK-dierenarts *André Ermens* in de tuin van zijn woning bewusteloos geslagen wordt en enkele dagen in het ziekenhuis verblijft. Ongeveer terzelfdertijd berispt de Europese Kommissie de Belgische regering voor haar gebrekkige aanpak van het hormonenprobleem. Als de regering er niets aan doet zal ze België voor het Hof van Justitie te Luksemburg dagen.

NOG MEER AANSLAGEN

In december 1990 lanceren de staatssekretarissen voor Landbouw (*De Keersmaeker*) en Volksgezondheid (*Delizée*) hun eigen anti-hormonenplan. Het gaat de goede richting uit: er zullen meer opsporingsambtenaren worden ingezet, de strafmaat voor hormonendealers zal verhoogd worden, er komt een betere registratie van dieren. Maar de voorstellen De Keersmaeker-Delizée worden nooit doorgedrukt, ondanks mijn herhaaldelijk aandringen.

Het wordt stil op het hormonenfront. Tot de Ruddervoordse IVK-dierenarts *Gilbert Denoo* in oktober 1992 het slachtoffer wordt van een heuse aanslag. Zijn voordeur wordt doorzeefd met een riot-gun. Men poogt ook zijn wagen in brand te steken. Eind december wordt ook de wagen van een vriend-apoteker van de Ingelmunsterse dierenarts *Guido Seurinck* in brand gestoken. Bij mij thuis wordt begin december de voorruit ingegooid met een zware baksteen en eind januari gooit men een brandbom en een handgranaat naar mijn woning. Gelukkig zonder al te veel schade.

De schrik bij de opsporingsbeambten zit er nu echt in. De nationale hormonencel is feitelijk onthoofd. Op het kabinet van minister voor Volksgezondheid *Laurette Onkelinx* probeert men de gemoederen te bedaren en voert men een vrij open beleid. Minister Onkelinx zoekt kontakt en gedurende een lang onderhoud wisselen wij van gedachten over de te nemen maatregelen. Zij is er al gauw van overtuigd dat niet de kleine boer of vetmester moet worden aangepakt, maar de grote vetmesters en de dierenartsen en apotekers die ter kwader trouw handelen. Haar ambtenaren krijgen opdracht een wetsontwerp voor te bereiden om de strafmaat voor dealers en producenten van hormonen te verhogen. En ook de *filières* worden aangepakt: de verspreiding van diergeneesmiddelen zal beter worden gereglementeerd. Op het kabinet van minister voor Justitie *Wathelet* is men minder opgetogen met mijn akties. De gerechtelijke wereld duldt slechts moeizaam kritiek. Maar ook daar is er verandering op til.

SCHOT IN DE ZAAK?

In Oost- en West-Vlaanderen is sinds begin 1993 een advokaat-generaal verantwoordelijk voor de koördinatie van alle hormonendossiers. Maar de globale koördinatie van alle opsporingsdiensten laat nog veel te wensen over: de bevoegdheden liggen verdeeld over vijf ministeries: Landbouw, Volksgezondheid, Binnenlandse Zaken (Rijkswacht), Justitie en Financiën (Douane).

Sinds de aanslagen werd wel een *interdepartementale cel* opgericht die maandelijks bijeenkomt en de meest urgente dossiers opvolgt. Ideaal ware een algemene opsporingsdienst naar Nederlands model op te richten, die onder leiding van een nationale magistraat de hormonenbestrijding dagdagelijks organiseert. Juist deze cel zou samen met de onderzoeksteams in de andere EG-lidstaten de gesprekspartner moeten worden van een Internationaal Europees Hormonenteam dat alle gegevens inventariseert en koördineert. Want de hormonenhandel is zo winstgevend dat het al lang geen zuiver nationale aangelegenheid meer is. Dealers en aanmakers zijn internationaal georganiseerd met aanvoerlijnen uit Oost-Europa, Mexiko of Argentinië. Daarom ook diende ik een amendement in op de Europese begroting dat voorziet in een begrotingslijn van 1 miljoen ECU voor een betere koördinatie tussen de verschillende opsporingsdiensten.

In mei aanstaande zal de Europese Kommissie haar onderzoeksrapport vrijgeven over wat misloopt in de hormonenbestrijding. Samen met de andere politieke frakties in het Europees Parlement zal ik dan een verstrenging van de Europese wetgeving vragen en een uitbreiding van de lijst verboden produkten.

Er valt nog een lange weg te gaan. Maar de krachtdadige aanpak van minister voor Volksgezondheid Onkelinx en de unaniem positieve reakties van mijn kollega's in het Europees Parlement laten het beste verhopen.

Jaak Vandemeulebroucke

NA REEKS AANSLAGEN

WESTVLAAMSE IVK-INSPEKTEURS VERBREKEN ZWIJGPLICHT

Welke afstand ligt tussen dit bukolisch landschap-met-koebeesten en de keiharde vetmesterij van vandaag? (foto WIJ)

In onderstaand lijstje verzamelden wij de meest in het oog springende aanslagen op mensen die zich met de hormonenstrijd inlaten. Wellicht zijn er nog andere incidenten geweest. Belangrijk zijn de aanslagen tegen de Ruddervoordse keurder *Gilbert Denoo*. Na de derde aanslag midden oktober '92 doorbraken 23 Westvlaamse inspekteurs hun zwijgplicht. Deze aanklacht bevestigde dat vetmesting van runderen door hormonale produkten op grote schaal en ongebreideld gebeurt.

Het mocht de (handlangers van de) hormonenmafia niet tegenhouden hun terreur verder uit te zaaien...

6 april 1990:

IVK-keurder *André Ermens* wordt in de voortuin van zijn woning te Mere neergeslagen. De rijksveearts wordt opgenomen in het ziekenhuis.

15 oktober 1992:

De Ruddervoordse IVK-keurder *Gilbert Denoo* wordt thuis beschoten met een riot-gun. Het was al de *derde keer* dat Denoo slachtoffer was van een aanslag. Eerder besmeurde men zijn woning, later werd een brandbom onder zijn wagen gegooid.

Eind oktober 1992:

Na de aanslag op Denoo besluiten drieëntwintig Westvlaamse IVK-inspekteurs hun zwijgplicht te doorbreken. In een open brief aan de minister van Volksgezondheid Onkelinx leggen ze de etterende wonde bloot: *„Het is onze plicht als inspekteurs van Volksgezondheid, de konsument te waarschuwen dat bij de vetmesting van runderen nog steeds op grote schaal gebruik gemaakt wordt van hormonale produkten. Het slachtvee wordt op alle mogelijke plaatsen ingespoten met allerlei hormonenkombinaties, ook rechtstreeks in het vlees. Vooral dit vormt een potentieel gevaar voor de konsument. Andere, nog onbekende produkten worden eveneens toegediend en om de haverklap duiken nieuwe mengsels op met totaal onbekende gevolgen voor de volksgezondheid.*

Kortom: wij hebben totaal geen kontrole meer op het rundsvlees. Volgens ons is er dan ook slechts één oplossing: laat de konsument, met kennis van deze feiten, zelf beslissen of hij nog verder een dergelijk produkt op zijn bord wil."

4 december 1992:

Onbekenden gooiden de ruiten van de woning van Europarlementslid *Jaak Vandemeulebroucke* te Oostende aan diggelen.

22 december 1992:

Twee onbekenden steken op de oprit van IVK-keurder *Guido Seurinck* de wagen van een vriend-apoteker die op bezoek was in brand. Seurinck had enkele dagen daarvoor positieve kontroles uitgeoefend in het slachthuis van Doornik.

29 januari 1993:

Onbekenden gooien een molotov-cocktail en een granaat zonder ontstekingsmechanisme naar de woning van *Jaak Vandemeulebroucke.*

januari-februari 1993:

Geen enkele positieve kontrole door het IVK.

VU-AKTIEPLAN OM HORMONENMAFIA TE BESTRIJDEN

Op 17 maart jl. stelde SP-kamerlid Swennen de oprichting van een parlementaire onderzoekskommissie naar gebruik en zwendel van hormonen in de veeteelt voor. Het is positief dat zowat alle politieke partijen het initiatief nemen om groeibevorderende middelen in de vetmesterij die een gevaar opleveren voor de volksgezondheid aan banden te leggen.

De VU verklaarde echter niet zo gelukkig te zijn met het gekozen middel, want wat moet er nog onderzocht woren? De partij vindt dat het parlement nu in de eerste plaats haar verantwoordelijkheid moet nemen want het dossier is voldoende gekend. Men kent de gebreken in de wetgeving, de onvoldoende strafmaat voor fabrikanten, handelaars en dealers, men is zich bewust van de versnippering van de opsporingsdiensten en het gebrek aan bestraffing.

Vandaag een onderzoekskommissie instellen betekent zoveel als het reeds geleverde werk nog eens *dunnetjes* overdoen. Bovendien zullen de werkzaamheden ruim 6 maanden in beslag nemen, terwijl nu onmiddellijk gehandeld moet worden.

Het korps van opsporingsambtenaren is totaal ontmoedigd, het gebrek aan positieve staalnamen tijdens de eerste twee maanden van 1993 zegt genoeg. Vandaar dat de VU in volle openheid aan de partijen in het parlement en aan de regering een aktieplan voorlegt.

Wij vatten *knelpunten* en *aktieplan* samen.

KNELPUNTEN

■ Het verschil in strafmaat opgelegd aan de voorschrijvers en toedieners van hormonen enerzijds en de straffen die opgelegd worden aan aanmakers en dealers van (anti-) hormonen.

■ Sinds enkele jaren wordt naast (anti-)hormonen ook een nieuw soort groeibevorderaars in de vetmesterij gebruikt. Het gaat om het gebruik van de zogenaamde herverdelers of ß-agonisten. De wetgeving op het gebruik van deze middelen is onvoldoende uitgewerkt.

■ De wet op de uitoefening van de diergeneeskunde (22 aug. 1991) kent nog steeds geen uitvoeringsbesluiten. Dat bemoeilijkt niet alleen de kontrole op het voorschrijfgedrag van dierenartsen die de handel in hormonen, anti-hormonen of herverdelers „kommercialiseren" en er een „ambulante handel" op nahouden.

■ Er is een versnippering van de opsporingsdiensten die van niet minder dan 5 ministers afhangen. Bovendien zijn deze diensten totaal onderbemand.

AKTIEPLAN

Wat kan het parlement onmiddellijk doen?

■ Kamerlid Jan Caudron interpelleert de minister van Volksgezondheid over haar belofte een wetsontwerp in te dienen dat de strafmaat voor dealers en handelaars in hormonen en anti-hormonen optrekt. Van 1 maand naar 5 jaar, van 3.000 naar 100.000fr.

■ De VU bereidde een eigen wetsvoorstel betreffende het onwettig aanmaken en verhandelen van de verboden stoffen voor. De VU is bereid dit voorstel terug te trekken wanneer de bevoegde minister positief ingaat op de interpellatie-Caudron. Verder legt de VU voorstellen van wet neer inzake het aanmaken, verhandelen en toedienen van verschillende verboden stoffen; het verhandelen van met deze stoffen behandelde landbouwhuisdieren; met betrekking tot de bevoegdheden van de opsporingsambtenaren en de strafbepalingen.

Wat kan de regering onmiddellijk doen?

■ Haar wetsontwerp inzake de verhoging van de strafmaat voor dealers en fabrikanten bij het parlement indienen.

■ Nog voor het parlementaire reces de nodige uitvoeringsbesluiten inzake de de wet op de uitoefening van de diergeneeskunde uitvaardigen. Kamerlid Caudron zal de minister van Landbouw daarover ondervragen.

■ Spoed maken met de nota-Tobback aangaande het doorlichten van de overheidsdiensten, deze voorzag o.m. in een herstrukturering van de inspektiediensten. Volgens de VU is de oprichting van één enkele inspektiedienst de énige manier om versnippering tegen te gaan. Tevens moet er een einde komen aan de onderbezetting van de inspektiediensten.

De VU is ervan overtuigd dat wanneer parlement en regering spoed maken met het door haar voorgestelde aktieplan de wetgevende overheid de opsporingsdiensten binnen het gerecht, de politiediensten en de diverse inspektiediensten van Landbouw en Volksgezondheid de passende middelen bezorgt om de strijd tegen het verboden gebruik van groeibevorderende middelen in de vetmesterij te winnen.

De VU pakt met haar aktieplan de hormonenzwendel bij de horens.
(foto archief WIJ)

VOORSTEL TOT BESTUURLIJKE HERINDELING VAN GENT

De voorbereiding van de gemeenteraadsverkiezingen '94 krijgt stilaan vorm. Deze week kregen de VU-mandatarissen de eerste uitnodiging voor één van de vijf voorbereidende kaderdagen. Ook op nationaal vlak bereiden de VU-frakties de gemeenteraadsverkiezingen. Enkele maanden geleden diende kamerlid *Herman Lauwers* een voorstel in om Antwerpen te defusioneren.

Vorige week nam senator *Bob Van Hooland* een gelijkaardig initiatief voor de stad Gent. Het dossier van de defusionering is één van de werk-tema's van het arrondissementeel VU-bestuur van Gent-Eeklo. Op een perskonferentie stelden arrondissementeel voorzitter *Karel Van Hoorebeke*, senator Bob Van Hooland en volksvertegenwoordiger *Paul Van Grembergen* het plan voor.

Gent, lang voor de fusie. De fusie was een schoolvoorbeeld van slecht beleid. Het VU-voorstel tot defusionering van Gent zou de historisch gegroeide bestuursorganizatie van de gemeenten van voor '75, grotendeels herstellen.

KIPPENHOK

De defusionering heeft op het eerste zicht iets van een ver-van-mijn-bed-show. Paul Van Grembergen bewees dat dit zo niet hoeft te zijn. In '77 beslisten de politieke machthebbers tot de samenvoeging van steden en gemeenten. Efficiëntie en schaalvergroting waren toen de belangrijkste argumenten. Men opteerde om de historisch gegroeide bestuursorganisatie van kleine gemeentelijke besturen te doorbreken. De hele fusieoperatie zou na enkele jaren geëvalueerd worden. Kamerlid Van Grembergen stelde vast dat die evaluatie er nooit is gekomen. Waarschijnlijk om niet gekonfronteerd te worden met de negatieve gevolgen van de hele operatie.

Sinds de fusie is de afstand tussen bestuurden en bestuurders groter geworden. Vele stads- en gemeentebesturen hebben iets van grote machtspiramiden waar de top mijlenver van de basis staat. Op de piramide geldt „de regel van het kippenhok'': de doorstroming van beneden naar boven werd uitgeschakeld, de betrokkenheid van de gemeentenaar met zijn gemeente als levende entiteit werd doorgeknipt. Gemeentebesturen hebben vooral sinds 1977 iets van hoge ivoren torens. In deze kontekst van schaalvergroting, onpersoonlijkheid en vervreemding dient o.m. de oorzaak van de kloof met de burger gezocht te worden.

De fusie was trouwens een schoolvoorbeeld van slecht beleid met veel niet nagekomen engagementen. De schaalvergroting ging niet gepaard met meer financiële middelen en van de beloofde bevoegdheidsherschikking kwam nooit wat in huis. Met uitdrukkelijke verwijzing naar het integraal federalistisch VU-programma (*federalisme in kringen*) pleit VU-Gent-Eeklo voor een drastische koerswijziging. Een dringende en snelle defusie van de grootsteden en een bedachtzame en van geval tot geval heroverwegen van de landelijke fusies wordt een belangrijk VU-strijdpunt bij de gemeenteraadsverkiezingen van '94. De kleine, leefbare gemeenten moeten de politiek nieuw leven in blazen. Zij moeten de overheid terug dichter bij de mensen brengen, de politieke onverschilligheid en de anti-politiek een halt toeroepen en de gemeentenaar opnieuw mondig maken.

GOED DOORDACHT

De daad bij het woord voegend, stelde senator Van Hooland vervolgens zijn wetsvoorstel voor. De huidige stad Gent wil hij opdelen in acht *volwaardige* gemeenten. De gebiedsomschrijving van deze (nieuwe-oude) gemeenten stemt grotendeels voereen met het territorium van de gemeenten van voor de samenvoeging van '75. De defusionering mag m.a.w. niet zo willekeurig verlopen als de fusie. Het voorstel zoekt naar een gezond evenwicht tussen de centrumstad Gent en haar historisch autonoom gegroeide buurgemeenten. Van een bestuurlijke organisatie met distriktsraden (cfr. de huidige Antwerpse situatie – enkel adviesbevoegdheid) wil senator Van Hooland niet weten. De grootstedelijke problematiek is van die aard dat alleen een reële decentralisatie, met gemeenten met volwaardige bevoegdheden en rechtstreeks verkozen raadsleden, kunnen helpen.

In een latere fase voorziet het voorstel wel in de mogelijkheid tot de vorming van een *stadsgewest*. Bepaalde materies worden inderdaad omwille van goed beleid beter overgedragen aan een hoger niveau. Bob Van Hooland denkt hierbij o.m. aan de samenwerking tussen politie, hulp- en brandweerdiensten, bepaalde bevoegdheden van de GOM's, ruimtelijke ordening,...

Dergelijke federaties van gemeenten hebben een beperkte funktie van koördinatie en sturing. Het karakter is eerder technisch en de samenstellende gemeenten zijn volwaardige partners.

Het defusieplan voor de stad Gent lijkt op het eerste zicht een moeilijk en louter teoretisch dossier. De filosofie achter de defusie is echter goed doordacht. De defusie is een keuze voor de terugkeer naar bestaande samenlevingsverbanden, naar besturen op maat van de mensen.

(svg)

– Het wetsvoorstel tot bestuurlijke herindeling van Gent kan aangevraagd worden op het VVM-sekretariaat bij Sigurd Vangermersch, Barrikadenplein 12, 1000 Brussel. 02/219.25.00.

DE LACH ALS WAPEN

Er wordt zelden geschaterd op de afdeling *oncologie* van een kinderziekenhuis. Maar sinds de komst van de klown *Dokus* en *Spruitje* wordt er in het AZK van het VUB heel wat lol gemaakt met de ,,clini-clowns''. Bedoeling is het verblijf, de afzondering en de pijnlijke behandelingen voor de kankerpatiëntjes draaglijker te maken.

DOKTERS VAN DE LACH

De kinderafdeling oncologie. Kale hoofdjes tussen witte lakens, het heeft iets in-triests. Kinderen horen ook niet thuis in een ziekenhuis. Ze missen uiteraard de school, hun familie en vriendjes en krijgen er pijnlijke behandelingen voor in de plaats.

Maar als klown Dokus komt, dan gaan de kankerpatiëntjes glunderen. Dokus is ,,de dokter van de lach''. Hij brengt Spruitje mee, zijn assistente met die gekke jurk en haar grote, bolle schoenen. De twee ,,clini-clowns'' bezoeken sinds kort twee maal per week de kinderafdeling. De sfeer in het ziekenhuis wordt plots ontspannen of juist heel opwindend.

,,De clini-clowns hebben een verbijsterend positieve invloed op de patiëntjes'', vertellen de behandelende dokters. ,,Ze brengen bij de kinderen – die soms *terminaal* ziek zijn – dingen teweeg, die dokters, medisch personeel of ouders niet kunnen verwezenlijken. Ze helpen hen van hun angstgevoelens af en blijven bovendien uitstekende pijnbestrijders te zijn.''

Ziekenhuiskinderen leiden een moeilijk leven. Ondanks de TV, de inspanningen van het verplegend personeel en de rekreatieafdeling, is er weinig ontspanning. De kankerpatiëntjes liggen meestal in afzondering. Ze mogen niet rondlopen, ze moeten zich door de dokter laten onderzoeken. Allemaal dingen waarover ze geen kontrole hebben. Belangrijk aan het klownsprojekt is dat de kinderen een aktieve rol kunnen spelen.

TRUUKJES

Het idee om met clini-clowns te werken komt uit de Verenigde Staten. In 1987 nodigde professor Katz, hoofd van de pediatrie van het Presbyterian Hospital in New York, voor 't eerst een stel klowns op zijn afdeling uit. Prinses Stefanie von Windisch-Graets, van Oostenrijks-Belgische komaf, was zo geestdriftig over het Amerikaanse projekt, dat ze het naar Europa overbracht. Eerst naar Oostenrijk en daarna ook naar ons land. Na een proefperiode vorig jaar, zijn de clini-clowns sinds vier weken aan de slag in het AZ en in *Brugmann* te Jette.

Dokus is al 14 jaar professionele klown, heeft een pedagogisch diploma en verklapt een paar truukjes.

Dokus: ,,*Wat wij doen is de onplezierige gevoelens van de kinderen wegnemen, door ze na te spelen. Hebben ze schrik voor de prik? Wel, ze mogen Spruitje of mijzelf te lijf gaan met een speelgoed-spuit.*

Onzekerheid over hun ziekteprobleem proberen we weg te nemen met een speels verhaaltje. En verder zijn er de muziekinstrumenten en de goocheltruuks. Die werken altijd. De kinderen zien in mij een bondgenoot. We doen soms heel samenzweerderig.''

Veel lol, daar ligt de sleutel tot het sukses van de klowns. De patiëntjes die soms in de laatste maanden van hun leven zijn, kunnen weer even gewoon een vrolijk kind zijn. Daar zorgt *de dokter van de lach* wel voor.

Hilda Uytterhoeven

– Wie het projekt van de clini-clowns wil steunen kan de vzw *Kindergeluk* met een schenking bedenken. De vereniging treedt op als sponsor voor de klowns, maar steunt ook andere projekten voor kansarme kinderen: met vakantiekolonies, het Sinterklaasfeest, via *Plan International Belgium* en dagcentra voor kinderen uit probleemgezinnen. Bijdrage te storten op rekening 001-1695787-12.

Uitgelaten spelen met kameraadjes op school, de geborgenheid van de familie en de vriendjes in de buurt... dat alles moeten kinderen ontberen die langdurig worden opgenomen in een ziekenhuis. Daar valt hun afzondering en een pijnlijke behandeling te beurt. Het lijkt wel of slechts een clown enige verlichting van hun lijden kan brengen. (foto Ronald Szommer)

EEN JAAR VOLKSNATIONALE STRIJD /8

DE DUITSE LANDEN (5)

DE DUITSERS NOG VERDEROP

Er hebben al zeer lang gewoond en er wonen nog steeds een paar miljoen Duitsers ver buiten hun eigen grenzen. En dan bedoelen we met „grenzen" die van hun aaneengesloten woongebied in Midden-Europa.

WEIFELEND RUSLAND

De meesten wonen in *Rusland* of wat daarvoor nu doorgaat.

Verleden jaar berichtten we over de tweespalt tussen een Centrale Raad van Sovjet-Duitsers en „Wiedergeburt". De eerste leunt nogal sterk aan bij het Russische gezag en neemt vrede met faciliteiten overal daar waar nu Duitsers wonen. De tweede staat los van de overheid en wil naar de Wolga terug. Precies zoals verleden jaar komt de Russische regering er niet toe, een beslissing te nemen. Sommige kristendemokratische politici in de Bondsrepubliek steunen het alternatief Noord-Oost-Pruisen. Officieel beweegt ook in Duitsland niets.

De stilaan tot wanhoop gerakende „Wiedergeburt" overweegt massale emigratie naar Zuid-Amerika. In Duitsland zelf worden zij immers met niet méér dan mondjesmaat toegelaten.

Toch worden ter plaatse, d.i. aan de Wolga, al maatregelen genomen om Duitsers uit Kzakhstan, Kirgizië en elders onderdak en werk te bezorgen. Duitsers uit de Bondsrepubliek leveren hierbij „ontwikkelingshulp". Dit zou de kiem moeten worden van een tweede Duitse Wolganederzetting. De daarbij betrokken plaatselijke Duitsers hebben twee verenigingen gesticht: „Heimat" (politiek) en „Hoffnung" (ekonomisch). Zij werken intens samen met de VDA (*Verein der Deutschen im Ausland*). Het bedoelde gebied ligt langs weerszijden van de Wolga, ten noorden van Wolgograd, het vroegere Stalingrad. De grenzen ervan moeten nog in Russisch-Duits overleg vastgelegd worden. Het is de bedoeling, dat het Duitse gebied mettertijd uitdijt. Naast Duitsers wonen er ook Russen, Oekraïners, Tataren en Kazakken.

Niet weinige Duitsers in Rusland beginnen wanhopig te worden. Zij zijn met zeker twee miljoen. Noord-Oost-Pruisen kan nog in lange tijd zoveel volk niet opvangen. Het wordt dus de Wolga, Zuid-Amerika of... ondergaan in Midden-Azië.

GASTVRIJ OEKRAINE

De Wolgaduitsers spreken nog enigszins tot de verbeelding van de Westeuropeanen, ook omdat zij zo talrijk zijn. Veel minder bekend is dat er bij het uitbreken van de laatste wereldoorlog ook in *Oekraïne* 400.000 Duitsers woonden. Nu Oekraïne zelfstandig geworden is en de Russen besluiteloos blijven tegenover een hergroepering van Duitsers neemt Oekraïne zelf een initiatief in dit verband.

In januari '92 vinden gesprekken plaats tussen een afgezant van de Duitse bondsrepubliek, kanselier Kohl en president Kravtschoek.

De Oekraïensche regering en de geraadpleegde bevolking hebben geen bezwaar tegen een terugkeer van Duitsers in die streken waar zij vroeger gewoond hebben. Wat nog niet een aaneengesloten gebied betekent.

De deelregering van het schiereiland Krim, nu onder Oekraïne, laat op 9 juni op haar beurt weten dat alle door Stalin uit de Krim weggesleepte volksgroepen, ook de Duitse, daar opnieuw welkom zijn.

HONGARIJE BLIJFT WELWILLEND

Hongarije heeft zeer lang, in wisselende gedaante, deel uitgemaakt van het *Heilige Rijk der Duitse Natie*. Toch kan het, zelfs gedeeltelijk, niet tot Oost-Duitsland gerekend worden, al vestigden er zich al heel vroeg Duitse volksgroepen.

De goede wil van de Hongaarse regering tegenover de daar gevestigde Duitsers blijft aanhouden. Anders dan in Tsjecho-Slovakije, wil zij hem zelfs vergoeden voor roerende en onroerende goederen, afhandig gemaakt tussen 1 mei 1939 en 8 juni 1949. Dezelfde maatregel geldt voor Joden.

Op 26 juni ontstaat uit verschillende plaatselijke Duitse verenigingen in Midden-Hongarije een „Vereinigung Donauschwaben" te Soroksar. Blijkbaar durven geleidelijk meer Duitsers zich kenbaar maken. In 1991 werd hun aantal nog op 200.000 geschat. Nu spreekt men al van 220.000 tot 240.000.

NAUWELIJKS GEDULD IN EX-JOEGOSLAVIE

Slechts in beperkte kring en dan nog hoofdzakelijk in Duitsland is de gruwelijke ondergang bekend van de Duitsers in het voormalige Joegoslavië. Bij zoverre dat zelfs ingewijden geloofden dat er helemaal geen overgebleven waren. Als bij wonder blijkt dit toch het geval.

In de Woiwodina Batschka, een „multikultureel" gebied dat door de chauvinistisch-*Servische* regering van Slobodan Milosevitsch van zijn autonomie willekeurig beroofd werd, stichten Duitsers te Novi Sad (Neusatz) een „Duitsche Klub Donau".

De andere duiken op in *Kroatië*. In september komt de voorzitter van het *Verein der Deutschen und Oesterreicher* in Esseg (Kroatisch Osijek) naar Zuid-Tirol. Een maand later rijden twee vrachtwagens met goederen en 600.000 Bfr. naar het zwaar geteisterde Esseg.

Er is ook nog *Slovenië*. Hoewel volgens een opiniepeiling meer dan 60% der Slovenen geen bezwaar zouden hebben tegen de erkenning van de – zeer kleine – Duitse minderheid en de nochtans allesbehalve „deutschfreundliche" Sloveense minderheid van Oostenrijk daar zelfs op aandringt, is het er in 1992 nog niet van gekomen.

De groep „Freiheitsbrücke" is wel vermetel genoeg om op 27 janauri op het grootste plein van Marburg (Slovenisch *Maribor*) kaarsen te ontsteken ter gedachtenis aan het bloedbad dat na de eerste wereldoorlog door kersverse „Joegoslavische" militairen werd aangericht onder de burgers van deze toen praktisch Duitse stad.

TANENDE AANWEZIGHEID IN ROEMENIE

Roemenië herbergt een zeer oude Duitse volksgroep en enkele van latere datum. Maar, afgezwakt door de kommunistische-chauvinistische dwangperiode en zonder hoop op een betere toekomst, smelt zij als sneeuw voor de zon: de meesten willen terug naar het land der voorouders.

Met deze „Deutsche einheit" is niet de algemene eenheid van álle Duitsers bedoeld maar de prijs die moet betaald worden om Oost en West samen te brengen. Deze karnaval-minister van Duitse financiën steekt de vragende hand uit om een... bodemloos biervat te vullen! (foto Epa)

Op 21 april tekenen Duitslands minister van Buitenlandse Zaken Genscher en zijn Roemeense kollega Nastase een vriendschapsverdrag. Dit bepaalt uitdrukkelijk regelen ter bescherming van de Duitse minderheid, in 1991 nog op 50 à 100.000, no nog op 70 à 80.000 geschat.

Wat is dan ook natuurlijker dan dat de Duitse pers lezers en dus geld verliest. De staat legt niets meer bij ; vandaar plannen om de vier nog verschijnende kranten tot één enkele samen te voegen.

Merkwaardig is de uitslag van de gemeenteraadsverkiezingen. Het *Deutsche Demokratische Forum* haalt meer, te Hermansstadt zelfs driemaal meer stemmen dan er Duitsers (bekend) zijn. De verklaring hiervoor zou de wens kunnen zijn, als (volks-)Duitser gemakkelijker naar Duitsland te kunnen uitwijken. Een aantal sedert generaties verroemeenste Duitsers zouden die uitweg bedenken.

De Duitsers in het Banaat zijn minder honkvast dan die in Zevenburgen. In het Duitse lyceum te Temesvar, waar na de oorlog nog 80% van de leerlingen Duitsers waren, zijn er nu nog slechts 100, tegenover 800 Roemenen en 100 anderen.

En dan bereikt ons plots nieuws over Duits leven in een wel erg afgelegen hoek. In Konstanza, haven aan de Zwarte Zee dichtbij de grens met Boelgarije, ontstaat een *Landsmannschaft der Dubrodscha-Deutschen.* Deze nederzetting is niet ouder dan het midden der vorige eeuw.

HERLEVING IN SLOVAKIJE

Waarom wij de Duitsers in Slovakije zo los van die in Tsjechië (Bohemen en Moravië) behandelen? Omdat de Duitse nederzettingen aldaar, weinig omvangrijk trouwens, slechts taaleilanden waren (of zijn) en gevoeglijk niet als behroend tot Oostduitsland kunnen beschouwd worden.

Sedert oktober 1991 duiken ook daar Duitsers op die aan de verdrijving ontsnapt zijn. De Slovaken zijn trouwens nie zo vijandig opgetreden tegen hen als de Tsjechen. Met de Duitsers in het Roemeense Zevenburgen hebben zij gemeen dat hun voorouders gedeeltelijk Vlamingen waren. In 1991 kwamen er 6.000 voor uit wie zij waren (in 1980, 3.000). In feite zouden er wel 20.000 wonen, doch niet in aaneengesloten gebieden. Om deze reden zien zijzelf geen heil in Duitse scholen. Wel in leraren *Duits* voor Slovaaks-Duitse scholen en vooral in de oprichting van Duitse kleuterscholen. Want de kennis van hun taal staat er niet goed voor. Er bestaat geen aandrang om uit te wijken ; wel om als seizoenarbeider naar Duitsland te trekken. Verder wensen zij ekonomische hulp. Die zou Bonn trouwens beterkoop komen dan nog eens zovele mensen in Duitsland opnemen, zo betogen zij.

Inmiddels zorgen zij voor een maandblad, *Karpatenblatt*, spreekbuis van hun volksgroepje.

TOT IN DE KAUKASUS

In het begin van de vorige eeuw trok een aantal Duitse kolonisten naar een zo ver af gelegen gebied gebied als het Kaukazische Georgië. Nu ook dit land onafhankelijk geworden is, steken hun afstammelingen het hoofd op. Zij stichtten een *Landsmannschaft* met als doel, een kultureel centrum op te richten, Duitse taallessen te organizeren en de verbindingen met Duitsland te herstellen.

K.J.

TAALVRIJHEID TEGEN TAALVREDE

Het Vlaamse kwaliteitsdagblad dat nog steeds de leuze AVV-VVK in zijn titel draagt verwent ons de jongste tijd met opvallende bijdragen over het nationalisme.

Een pater, Koen Decoster, mag daar komen betogen dat het natiebegrip nog geen staatsvorming rechtvaardigt (een stelling die Agalev-denker Ludo Dierickx nauw aan het hart ligt). En aan prof. Eugeen Roosens wordt een volle bladzijde gelaten om te betogen hoe ,,subjektief" nationalisme eigenlijk is.

EEN OUD DEBAT OVERDOEN?

Zo draagt deze krant op uw niveau er toe bij, jongere generaties de grondslagen van wat nog aan nationaal bewustzijn overblijft te ontnemen. Meteen wordt een aantal vanzelfsprekendheden van de Vlaamse beweging op de helling gezet; wat erger is, zijdelings verdacht gemaakt.

Er is niets tegen twijfel dan vanzelfsprekendheden. Eigenlijk is niets vanzelfsprekend. Misschien moet de huidige generatie de moeizame, eindeloos lijkende, soms toch onvruchtbare diskussie over staat, natie, ras, vaderland enz., die tussen de twee oorlogen zoveel energie opgeslorpt heeft, opnieuw voeren. Wij dachten dat hieruit toch enkele onomstootbare inzichten gegroeid waren.

Indien het bedoelde krant te doen is om een nieuw debat over oude waarden, dan moet ze er wel voor zorgen, ook eens een andere klok te laten luiden. Zoniet zouden wij gaan denken dat haar bedoeling elders is, met de kosmopolitische tijdsgeest modieus mee te drijven.

EEN STEM UIT ZWITSERLAND

Wat hiervan ook zij, als *tegengif* zijn wij zo vrij een vertaling te brengen van een lezersbrief, verschenen in de Zwitserse *Neue Zürichter Zeitung* van 10 februari. De Duitse lezer reageert tegen een in dezelfde krant verschenen artikel dat voor taalvrijheid gepleit had.

,,Welke Zwitser zou tegen om het even welke vrijheid kunnen gekant zijn? Vraagt men echter naar de praktische uitwerking van dit beginsel, dan ziet de zaak er heel wat minder verheugend uit. Professor Hoffmann-Nowotny van de universiteit te Zürich heeft op verschillende wijzen duidelijk gemaakt dat de taalvrede in Zwitserland op twee voorafgaande gegevens stoelt:

Wij, Vlamingen, hebben aan den lijve ondervonden dat ,,taalvrijheid" het recht van de sterkste is. Daarom heeft de Vlaamse Beweging, meer dan een eeuw lang, gestreden voor ,,taalvrede" boven taalvrijheid. (foto Dann)

1. Elke taalgroep bewoont haar eigen gebied.

2. Dit grondgebiedsbeginsel wordt streng nageleefd.

Dit betekent dat een inwoner van Sankt Gallen die naar Genève verhuist, daar Frans zal spreken en zijn kinderen naar een Franse school sturen. Uiteindelijk is het doel van taalpolitiek de *assimilering*. Verlaten wij dit beginsel, dan zal het gevolg niet zijn dat talen ,,naast elkaar" worden gesproken, zoals wereldvreemde utopisten geloven. Neen, uit het ,,door elkaar heen" zal na korte tijd een ,,tegen elkaar" ontstaan, dat in moord en doodslag kan eindigen.

Voor Zwitserland zou ,,taalvrijheid" vrij snel betekenen dat in de grotere steden van Frans-Zwitserland en van Ticino Duitse scholen zouden opgericht worden. En in Zuoz en andere Rhaetoromaanse plaatsen zou niet meer kunnen verlangd worden dat de ingeweken Duitse Zwitsers hun kinderen naar Romaanse scholen zouden sturen. Met de taalvrede zou het vlug uit zijn. Tussen taalvrede en taalvrijheid moet men *kiezen*.

De beide Kamers van het Bondsparlement zijn dan ook goed geïnspireerd, wanneer zij de gevolgen van dit alles voor ogen houden en het beginsel van het (onaantastbaar) grondgebied vooropstellen."

PROEF OP DE SOM

Wat ,,taalvrijheid" voor Vlaanderen zou betekenen moeten wij niet projekteren in een denkbeeldige toekomst. Wij hebben er tot over de oren meer dan een eeuw lang in gezeten. Het heeft ons onafzienbaar veel energie, leed en geld gekost, uit dit moeras van achterstand en achterstelling recht te kruipen. En wij hebben er Brussel, Edingen en een resem taalgrensdorpen aan ingeboet.

Wij hebben aan den lijve ondervonden dat taalvrijheid het recht van de sterkste is. De Vlaamse beweging heeft daarom *taalvrede* boven taalvrijheid verkozen.

Gelukkig hebben wij in België klare taaltoestanden, dank zij het bestaan van een erkende taalgrens. Laat ons daaraan niet raken. Met dat éne taaleiland, Brussel, hebben wij al last genoeg.

Karel Jansegers

HOE ZIT DAT NU MET ONZE KULTURELE IDENTITEIT ?

Vorig jaar op 7 maart organiseerde de Vlaamse Culturele Koepel (VCK), samen met het Nederlands Centrum voor Volkscultuur uit Utrecht een kolloquium over „Volkskultuur in de Lage Landen". Volgens de organisatoren heeft het kolloquium niet enkel geleid tot een betere kennis van de sektor aan beide zijden van de grens, maar heeft er in Vlaanderen ook toe bijgedragen het begrip volkskultuur binnen de sektor te verruimen en te vernieuwen.

Het jongste nummer van *Volkskultuur*, de periodieke uitgave van het Nederlands Centrum voor Volkskunst, is eveneens integraal gewijd aan de Nederlandse kulturele identiteit. *Volkskultuur in de Lage Landen. De Nederlandse kulturele identiteit* is meer geworden dan een verslagboek van het kolloquium. Verschillende auteurs leverden een bijdrage om het kolloquium in een ruimer kader te plaatsen.

OP ZOEK

Albert van der Zeijden bijt de spits af met een bijdrage getiteld *De Nederlandse identiteit. Of ik ben niemand, of ik ben een natie.* Van der Zeijden gaat op zoek naar de eigenschappen die de Nederlander zichzelf graag toeschrijft, en gaat na of deze inderdaad bepalend zijn voor diens identiteit. De auteur vraagt zich daarom ook af of faktoren als taal en geschiedenis de doorslaggevende elementen zijn voor het identiteitsbesef.

Een merkwaardige bijdrage is *Holland vanaf de schaats. Een Amerikaans kinderboek uit de vorige eeuw over Holland*, van Martin Jansen. Voor veel buitenlanders is Nederland het land van Hans Brinker : het jongetje dat door zijn vinger in een gat van de dijk te houden het polderland voor overstroming behoedde. Veel Nederlanders weten echter niet dat dit verhaal ontleend is aan een Amerikaans kinderboek uit de vorige eeuw, geschreven door Mapes Dodge. In Amerika beleeft het nog steeds herdrukken. Er zijn vertalingen in het Russisch, Japans, Frans, Duits en Noors. Het is interessant om lezen welk beeld de Amerikanen zich destijds van de „Hollanders" vormden, en hoe die beeldvorming vandaag de dag nog doorwerkt.

De derde en laatste bijdrage is een uitgebreid verslag van het kolloquium over Volkskultuur in de Lage Landen. De tekst *Nederland en Vlaanderen in Europa. Nederlands-Vlaams congres over volkscultuur in de Lage Landen*, is van de hand van VCK-medewerkers Frank Flippo en Reinoud D' Haese. De

In Hans Brinker, een Amerikaans kinderboek dat zich in „Holland" afspeelt, werd een beeld van Nederland geschapen dat tot op de dag van vandaag doorwerkt.

toespraken van al de panelleden van het kolloquium werden bondig en helder samengevat, wat resulteerde in een nuttig dokument dat ruim stof tot nadenken en gesprek biedt voor eenieder die aktief is in de sektor van de volkskultuur.

Het boekje wordt afgesloten met een uitvoerige bibliografie van bijna honderd recent verschenen titels over de Nederlandse kulturele identiteit.

GEEN FOLKLORE

Rode draad door dit nummer van Volkskultuur is de vraag of er inderdaad een Nederlandse Identiteit bestaat. Alle auteurs zijn het hier over eens, maar wanneer ze zich de vraag stellen *wat* die identiteit precies inhoudt zitten ze niet altijd helemaal op dezelfde golflengte. Dit blijkt ook uit het verslag van het kolloquium, waarin het bovendien duidelijk werd dat begrippen als „identiteit" en „volkskultuur" anders benaderd worden in Vlaanderen dan in Nederland. Toch blijkt er zowel bij de auteurs in Volksleven als bij de sprekers op het kolloquium een brede konsensus te groeien, om te stellen dat „Identiteit" schuilt in het gewone en het alledaagse : in de volkskultuur.

Dit nummer van Volkscultuur loont de moeite meer dan waard, omdat het de aanzet en leidraad kan zijn van een boeiende diskussie. Een diskussie die al te lang in de sfeer van de folklore werd gevoerd, maar die nu, gezien de Europese eenmaking en alle gevaren voor kulturele vervlakking, een wezenlijke bijdrage kan leveren tot de Vlaams-Nederlandse integratie.

(ts)

– Volkscultuur, driemaandelijks tijdschrift over tradities en tijdsverschijnselen, jaargang 9 nummer 3, 1999 : De Nederlandse culturele identiteit. Uitg. Stichting Nederlands Centrum voor Volkscultuur. 80 blz.
Verkrijgbaar bij de Vlaamse Culturele Koepel (VCK), Baron Dhanislaan 20/B1, 2000 Antwerpen.

De normale verkoopprijs bedraagt 350fr. (port inklusief), bij aankoop van minimum 10 eksemplaren betaalt men 265 fr./stuk indien de boeken op het sekretariaat afgehaald worden of 300 fr. bij verzending via de post.

MORTSEL, 50 JAAR GELEDEN

Maandag 5 april was het 50 jaar geleden dat Mortsel mikpunt was van een massale luchtaanval van geallieerde vliegtuigen. Doel was de vernietiging van fabrieken die in opdracht van de Duitse oorlogvoering werkten. In Mortsel meer bepaald de Erla-fabrieken, gevestigd in de Minervagebouwen. Op 4 april 1943 startte *Mission nr. 50* omdat voor 's anderdaags ,,weinig bewolking en goed weer'' was voorspeld en de windrichting gunstig. 104 viermotorige bommenwerpers van de *Bombardement Wing* met 282 ton bommen aan boord werden richting Antwerpen, richting Erla, gestuurd. Slechts enkele bommen bereikten hun doel, al de anderen troffen het centrum en de omgeving van Mortsel. 936 mensen, waaronder groepen schoolkinderen, verloren het leven.

Wij publiceren voor de gelegenheid het ontroerende gedicht *1943* dat Clem Schouwenaars voor Greta, zijn dode zusje, schreef.

1943

Het Amerikaans bombardement van 5 april
's middags rond halfvier
duurde nauwelijks acht minuten.

Mijn vader was veertig jaar oud,
ik tien jaar, drie maanden en één week.

Twee uren wroetten wij samen
in het puin van de gemeenteschool,
waar Greta in de zevende klas zat.

Toen wij haar vonden
lag zij met één hand voor haar ogen,
ongeschonden slechts drie blauwe vlekjes
door de vingertoppen in haar voorhoofd
gedrukt.

Daarom was het zo moeilijk te geloven
dat ze net zo dood was
als al de meisjes die wij vóór haar vonden.

Mijn vader was veertig jaar oud,
ik even oud als hij.

Clem Schouwenaars

Wij willen de ene oorlogsmisdaad niet afwegen tegen een andere, zij zijn allen even gruwelijk, maar het verwondert dat ,,Mortsel'' nooit in aanmerking is gekomen voor de toekenning van oorlogsonderscheiding zoals dat met andere erg getroffen steden en gemeenten van dit land is gebeurd. Het boek dat n.a.v. van de herdenking werd uitgegeven draagt dan ook de titel *Geen oorlogskruis voor Mortsel.*

Eenzelfde Amerikaanse ,,vergissing'' deed zich voor bij het bombardement van Duitse strategische doelen in Rotterdam (31 maart '43), ook daar werden woonwijken getroffen en vonden 326 burgers de dood. Door minister-president en Rotterdammer Ruud Lubbers werd er onlangs een monument onthuld...

UITGELEZEN WONEN

Toen vorig jaar de aktie *Het geschreven leven* door de Vereniging ter Bevordering van het Vlaamse Boekwezen in het leven werd geroepen, werd als tema *de biografie* gekozen. Binnen die perken konden heel wat boeken worden geplaatst. Dit jaar wordt de aktie herhaald, maar tegelijkertijd werd ze vernauwd naar het subtema : **Uitgelezen wonen**.

De bedoeling n deze aktie is het non-fictionboek in de kijker te plaatsen, uitgaande van de teorie dat proza en poëzie steeds met de bloemetjes gaan lopen, terwijl non-fiction een veel grotere markt beslaat. Bij een aktie hoort meestal een beloning of een prijs, en ook daarvoor heeft de VBVB gezorgd.

Tijdens de looptijd van **Uitgelezen wonen** van 15 april tot 30 april kan men zich bij zijn boekhandelaar het boekje *Acht Vlamingen op het nest betrapt* door joernalist Willy Schuyesmans en fotograaf Paul van Wouwe aan de aktieprijs van 99 fr. aanschaffen.

In dit boekje dat gevuld is met interviews en foto's zien en horen we *hoe* en *waarom* acht Vlamingen zo wonen.

De kontroversiële architekt *Bob Van Reeth* zegt erg zinnige dingen over wonen, terwijl voordrachtkunstenares *Tine Ruysschaert* het over haar gevoel van ,,hier is het goed'' heeft.

De beeldhouwer *Hubert Minnebo* heeft zijn eigen droomhuis gemaakt en reismagnaat *Rudolf Vanmoerkerke* zoekt zijn geruststellend gevoel van geborgenheid toch maar liefst thuis, terwijl joernaliste *Mimi Smith* zegt dat ze zich af en toe eens graag in haar logeerkamer terugtrekt. Auteur *Bart Moeyaert*, gefotografeerd met zijn hond, is heel gelukkig in zijn appartement in een verbouwd pakhuis op het Antwerpse Zuid en aktrice en zangeres *An Swartenbroekx* – haar gordijnen zijn in de was maar ze heeft wel gestofzuigd – woont niet in het huis van haar dromen en dat is er waarschijnlijk ook de oorzaak van dat ze er bijna nooit is, alleen om te slapen. Smartlap *Guido Belcanto* woont in een blokkendoos gesandwicht tussen twee natuurgebieden en hij leeft er als een monnik in zijn kluis.

Dit alles en nog veel meer kan je vinden bij het lezen van *Acht Vlamingen op het nest betrapt*, een boekje dat ook de vorm van een huisje heeft.

Er werden vijf boeken genomineerd voor de prijs van beste boek in het genre **Uitgelezen wonen**.

Eerst is er *De beschikbare ruimte. Reflexies over bouwen*, een uitgave van Lannoo, waarin twaalf eminente auteurs boeiende reflekties met kultuurfilosofische inslag kwijt kunnen. *Terence Conran: Soft-furnishing*, bij Westland, biedt een schat aan informatie over woningtekstiel en *Derek Fell* heeft *De tuinen van Renoir* (Singel) bezocht, terwijl *Donald Olson* in zijn *De stad als kunstwerk* (Singel) de steden Londen, Parijs en Wenen in het zonnetje zet, met hun sociale geschiedenis en stadsgeografie.

De winnaar echter is de meer dan tien jaar geleden overleden Italiaanse auteur *Mario Praz* met *Huis van het leven, lust, dood en duivel*, een gedetailleerde beschrijving van zijn huis, waarin ieder voorwerp een verhaal meebrengt en herinneringen oproept. Deze perfekte mengeling van beschrijvend proza, verhalend proza en dagboeknotities, van een der grootste intellektuelen die Italië ooit kende, zal vele lezers weten te bekoren.

Al wie er aan denkt om zijn huis her in te richten, bezoeke eerst de boekhandel om er ideeën op te doen, en dat kan natuurlijk het best tijdens deze aktie **Uitgelezen wonen**, je gaat toch ook niet op reis zonder reisgids, neen toch?

Momos

– Acht Vlamingen op het nest betrapt. W. Schuyesmans en Paul van Wouwe, 99 fr.

LEUVEN TIJDENS DE OORLOG

Bij *Altiora* (Averbode) verscheen nu al het derde jeugdboek dat *Maria Jacques* over de tweede wereldoorlog schreef. Na *Vlucht over de grens*, over het begin van de oorlog, en *Licht uit, deur dicht* over de oorlogswinter van '42, publiceerde ze nu *De stad brandt*, een relaas voor jongeren vanaf 12 jaar van het gewelddadige einde van de oorlog.

Het verhaal begint in de lente van 1944. De tweede wereldoorlog loopt op z'n laatste benen. De Duitsers beginnen langzaam maar zeker klappen te krijgen. *Maaike Jacobs* is zestien en de oorlog moe. Op zekere dag komt haar neef *Filip*, die bij het verzet is, Maaike's familie waarschuwen voor nakende bombardementen op Leuven. Vader, moeder, Maaike en de jongere broertjes Karel en Pieter verhuizen van de stationsbuurt in Kessel-Lo naar een huis in de Leuvense binnenstad met een schuilbunker in de tuin. De waarschuwing komt niet te laat: Leuven wordt zwaar gebombardeerd. Een verschrikkelijke periode van luchtalarm en hevige bombardementen volgt. Dankzij Radio Londen blijft de familie echter op de hoogte van de vorderingen van de geallieerden: in Italië, in het oosten, en later in Frankrijk. Wanneer Leuven uiteindelijk bevrijd wordt door de Engelsen, is het feest. Maar dan breekt een afschuwelijke repressie los tegen de ,,zwarten''. Even wordt er nog gebibberd wanneer de verschrikkelijke V-1-bommen Leuven teisteren, en wanneer het Von Rundstedt-offensief in de Ardennen gedurende een korte periode een sukses dreigt te worden.

Maria Jacques schreef een aangrijpend verhaal over de oorlogssituatie in een Vlaamse stad. De aanvang van het boek, Maaike die droomt haar tanden in een roomsoes te kunnen zetten, is sterk. De nevenfiguren in het boek, zoals neef Filip van het verzet, komen goed uit de verf. Broer Karel die volwassen wordt door de ellende van een nachtelijk bombardement waarin hij een jongetje het leven redt. Vriendin Anne die wegens de opname van haar moeder in het ziekenhuis het huishouden onder haar verantwoordelijkheid krijgt en oververmoeid een makkelijke prooi vormt voor tbc. Anne's broer Raf waarvoor Maaike gevoelens koestert die ze soms zelf niet weet thuis te brengen.

Boeiend in deze jeugdroman is ook de houding die Maaike tegenover de ,,zwarten'' en de kollaboratie aanneemt. Die houding wordt in het boek duidelijk gemaakt aan de hand van een minder geslaagd nevenfiguur, *Zwarte Nora met het goede hart en de dwaze hersenen* (blz. 146): *Nora is een vroegere speelkameraad uit de buurt, die geregeld komt aanbellen, maar nooit binnen mag. Verbod van mama. En terecht. We noemen haar heimelijk ,,zwarte Nora'', omdat ze tot een gezin behoort dat Duitsgezind is. Bij Nora en haar ouders ligt het tamelijk onschuldig.*

Maria Jacques schreef een nuttige getuigenis, er kunnen er ook andere geschreven worden. (foto VUM)

Ze zijn zogezegd erg Vlaamsgezind. Net alsof wij niet van Vlaanderen houden. Maar zij willen profijt halen uit hun vriendschap met de bezetter: wat extra zegels voor voedingswaren, een bevordering op het werk voor pa... Ze zijn ,,kleine'' zwarten. Een tikje zielig. Maar de oudere broer van Nora, Wim Verbinnen, is een smeerlap. Hij behoort tot de Zwarte Brigade en houdt onze eigen mensen aan. Er wordt zelfs gefluisterd dat hij gevangenen martelt, vooral jonge vrouwen. Een sadist. Een landverrader. En een aartsvijand van Filip, die in het andere kamp vecht (blz. 18).

Het komplekse beeld van de kollaboratie wordt hier versmald tot dat van landverraders die met de bezetter heulen, zogezegd omdat ze erg Vlaamsgezind zijn (maar er wordt nergens op gewezen waarom de Vlamingen van de Duitsers wel eens meer zouden te verwachten kunnen hebben dan van de Belgen), maar in werkelijkheid omdat ze er kleine voordeeltjes hopen bij te winnen, en eigenlijk fundamenteel dom zijn.

Gelukkig wordt dit beeld naar het einde van het boek toe, bij de repressie, een beetje rechtgezet. Maaike is getuige van de aanhouding van een zwarte en twee vrouwelijke familieleden. *De groep stapt tussen twee hagen zwijgende toeschouwers. Niemand keurt dit af. Niemand keurt dit goed. Ik vraag me af of iedereen hetzelfde voelt als ik. Nog geen dag zijn we bevrijd van terreur en achtervolging. En nu worden we met de neus opnieuw geduwd op wat we zo verafschuwd hebben. Haat. Wreedheid* (blz. 145).

In de slotpagina's van *De stad brandt* gaat Jacques rezoluut de pacifistische en vergevingsgezinde toer op. Zijn we allemaal geen mensen van goede wil, vraagt Maaike zich af. *De doden onder het puin van Leuven waren onschuldige mensen van goede wil. De Engelse piloten die blindweg hun bommen op onze stad losten, zagen zichzelf ook als mensen van goede wil, want ze deden het in opdracht van de Britse luchtmacht die een einde wilde maken aan de oorlog. En de Vlaamse jongens van zeventien die vol heilig vuur naar het Oostfront trokken om er het heidense kommunisme te bestrijden? Zijn zij schuldig? Of lichtgelovig en misbruikt? Zelfs heel wat Duitse soldaten in bevolen dienst zijn mensen van goede wil, die geen oorlog wensen. Wie is schuldig? Wie is onschuldig? Ik weet niet wat ik moet geloven* (blz. 174).

Uiteindelijk is het Maaike's vriendin Anne, na de bevrijding genezen van tuberculose en daardoor begripsvol voor andermans verdriet, die Nora, *met kringen onder haar zwarte ogen*, eind '44 de hand drukt en zalige kerstdagen toewenst. *Nora grijpt de uitgestoken hand vast en drukt ze alsof ze aan het verdrinken is. Ze knippert met haar ogen. Een dikke traan rolt langs haar neus op haar mond. Ze veegt ze niet af. ,,Dank je'', fluistert ze bijna onhoorbaar* (blz. 175).

Maaike staat vol bewondering voor haar vriendin, maar kan hetzelfde gebaar (nog) niet maken. Maria Jacques laat uitschijnen dat Maaike wel begrijpt, maar nog geen gebaar van vergeving kan stellen. De auteur gaat echter voorbij aan het feit dat de enige schuld die Nora treft haar verwantschap met zwarten is. De wat gebrekkige benadering van de kollaboratie die uit deze en andere bladzijden tevoorschijn treedt, vormt op dit overigens biezonder knappe tijdsbeeld van Leuven op het einde van de oorlog een betreurenswaardige schaduwvlek.

Daarom raden we aan uit te kijken met de aanbeveling die in het lentenummer van *Leesbeest*, het tijdschrift met informatie over nieuwe kinder- en jeugdboeken van Altiora, geschreven staat: *De tweede wereldoorlog is een dramatische periode uit onze geschiedenis geweest, die heel wat littekens nagelaten heeft. Hij behoort tot het ,,collectieve geheugen'' van ons volk. Daarom zijn deze boeken zo belangrijk om in de klas gelezen te worden, bvb. tijdens lessen geschiedenis. Het is belangrijk dat jonge mensen van nu weten wat hun grootouders overkomen is.*

,,De stad brandt'' is zeker een nuttige getuigenis, en een indringend, levensecht tijdsdokument. Maar er kunnen er ook andere, even nuttige, geschreven worden.

(pdj)

– De stad brandt. Maria Jacques. Uitg. Altiora, Averbode, 1993, 179 blz, 395 fr.

HET VERHAAL VAN EEN PETIT VICAIRE

De Vlaamse strijd ter bewaring en bevestiging van de eigen identiteit in de unitaire verfransende Belgische staat is niet gevoerd door de „Groten" van het Belgisch establishment, maar door de politiek-kleinen, op wie de gevestigde organen met misprijzen en/of meewarig medelijden neerkeken: op onderwijzers, leraren, dorpsdoktoren en dito advokaten, die Vlaamse schrijvelaars... en die pastoors en onderpastoorkens van te lande. De laatstgenoemde groep werd niet alleen door de gearriveerde bourgeois bekeken als „hoe is het in godsnaam mogelijk zo flamingant te zijn?" maar ook in kerkelijke hiërarchie telden ze eerder als lastposten dan als zielzorgers mee.

En toch waren het deze moedigen die te midden van hun eigen mensen stonden en zich ergerden aan de hautaine afstand van de bourgeoisie en van de zoollikkers en knechten van die verfranste (of verfranst doende) sociale klasse die kunstmatig en tot eigen glorie een sociale taalmuur optrok. En die klasse was het die de politieke leiding, door het toen heersend kiesrecht, a.h.w. vanzelf in handen kreeg, te wijten aan hun afkomst en positie: meneer de baron, meneer de deken, meneer de werkgever. En daartegenover de kleine man en de *petit vicaire* die de flamingant uithangt. Maar hij durfde geen Vlaamse leeuw uithangen; kon zich allicht geen leeuwevlag permiteren.

Juist aan die verhoudingen (wanverhoudingen) is het te wijten dat er zo weinig beschrijvingen bestaan van de kleine man en van de petits vicaires; wél van de baronnen, adellijke en die van zeep op tekstiel.

De Jozef Goossenaertskring van Aalter vroeg aan een jonge historikus, Peter Laroy, het leven van zo een onderpastoorken van te lande te beschrijven. Het resultat van het onderzoek is nu in boekvorm verschenen: *E.h. Maurits Van Caeneghem, petit vicaire te Aalter.*

Een priester (1888-1959) die 35 jaar na zijn dood nog niet vergeten is te Aalter. Zijn afkomst en levenswijze is tipisch voor de doorsnee flamingant.

Hij was de zoon van een onderwijzer die in 1900 kantonnaal inspekteur werd en in 1917 tot hoofdinspekteur bevorderd werd. Een oorlogsbenoeming; dus werd hij na de oorlog gesanktioneerd, want hij was Vlaamsgezind en katoliek... alhoewel hij helemaal niet bij het aktivisme betrokken was. De zonen voelden wel waar het onrecht wrong.

De auteur van het boek volgt niet alleen de loopbaan van de vader die onderwijzersopvoeding en onderwijzersbelangen behartigde, maar ook de loopbaan van de broers en van de zusters van de petit vicaire, alvorens deze van de priester te beschrijven, die als student reeds bewondering had voor Lodewijk Dosfel. We volgen in het boek van Peter

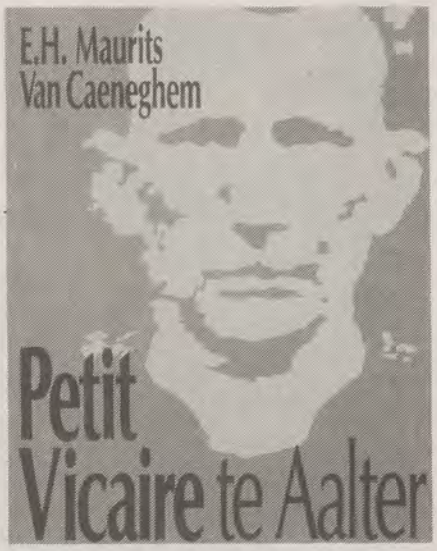

Latroy de Vlaamsgezindheid van Maurits van Caeneghem, in het algemeen, maar ook en vooral te Aalter. En naast die Vlaamse inzet en ermee verbonden, is er ook de sociale inzet van de petit vicaire die uiteindelijk ook met de plaatselijke politiek te maken heeft, die hij beoefent naast zijn parochiaal werk. Wij denken hier o.m. aan zijn initiatief om de kredietmaatschappij *Eigen Schoon* op te richten waarbij „leeningen te doen voor den opbouw of den aankoop van onroerende goederen, bestemd voor werkmanswoningen, of goedkoope wooningen".

Het boekje toont ons het nijvere leven van iemand op het kleine niveau van het dorp (maar dan toch boven dat van pastoors op theekransjes of wijn- en sigaardegustaties). Een kleine onderpastoor met een groot hart voor zijn mensen en hun identiteit.

Er moeten in Vlaanderen duizenden mensen geweest zijn zoals die pastoor die zonder „grote daden" het volkse bewustzijn en de eigen waardigheid bij de gewone man onderbouwd en geschraagd heeft. Niet iedereen scheert de hoogte toppen, maar die vele moedigen en kleinen zijn in een strijd even noodzakelijk als de paar topfiguren.

Ook over die onderwijzers, leraren en dokters enz. mag (moet) geschreven worden om het tijdsklimaat te kennen en om te leren hoe moedig men soms moest durven zijn om in het België van toen (en nu) eerst Vlaming te zijn en te blijven.

Herman Maes

– E.h. Maurits Van Caeneghem, petit vicaire te Aalter. Peter Laroy. Uitg. Dr. J. Goossenaertskring, Brugstraat 107 te 9880 Aalter. 110 blz., 250 fr. + 25 fr. portkosten, te storten op rek. 860-0061314-89 van dr. J. Goossenaertskring, Aalter.

BEELDSPRAAK

DIE ANDERE BEROEMDE BAEKELAND

LODEWIJK-HENDRIK BAEKELAND werd op 14 november 1863 te St.-Martens-Latem geboren. Op amper 21-jarige leeftijd promoveerde hij tot doktor in de Wetenschappen, aan de Gentse universiteit. Kort daarop werd hij assistent bij professor Swarts. Zijn effektieve kandidatuur voor een leerstoel aan de universiteit werd evenwel afgewezen.

Baekeland was daardoor erg teleurgesteld. Hij besloot zijn kansen te gaan wagen in de Verenigde Staten, waarheen hij in 1890 vertrok.

BAANBREKEND KUNSTHARS

Aanvankelijk legde Baekeland zich toe op de studie van geperfektioneerd fotopapier. Dit wetenschappelijk onderzoek zal trouwens uitmonden in het erg populair geworden *velox-papier*. Deze uitvinding van de jonge Vlaming was inderdaad een echte omwenteling in de fotografie. Het werd nu immers mogelijk om op een snelle en vooral degelijke manier afdrukken te maken van een negatief.

Baekeland ging over tot de stichting van de firma *Nepora Chemical Company*, die vrij spoedig uitstekende zaken deed. Baekeland werd financieel zeer onafhankelijk. In 1899 verkocht hij zijn bloeiende firma, omdat de beheersfunkties te veel beslag begonnen te leggen op zijn kostbare tijd. Baekeland was immers in eerste instantie een voltijdswetenschapper. Hij verkocht zijn Nepora-firma voor maar liefst één miljoen toenmalige gouddollars aan niemand minder dan de Eastman Kodak Cy.

Na enkele verbeteringen aangebracht te hebben aan de produktie van soda en chloor, begon Baekeland zich definitief vast te bijten in de studie van de kunstharsen. Tot op dat moment was dit totaal nieuwe domein van de scheikunde totaal onverkend gebied. Na volle twee jaar geëksperimenteerd te hebben, sintetiseerde hij een produkt (uit fenol en formaldehyde), waarop hij op 18 februari 1907 een patent nam bij het National Bureau of Standards in Washington.

Straalkachel „Olympia nr. 12". Een mooi voorbeeld van de talloze toepassingsmogelijkheden van het bakeliet.

Hiermee was het *bakeliet*, zoals de nieuwe stof genoemd werd, geboren. Bakeliet vond vrijwel op alle terreinen een ruime toepassingsgebied. Zijn grootste rol speelde de nieuwe stof ontegensprekelijk in de elektrotechniek. Het ging hierbij immers om een plooibaar en mekanisch goed behandelbaar isolatiemateriaal voor elektrische stroom.

De Vlaamse chemikus Lodewijk-Hendrik Baekeland wordt in de Verenigde Staten nog steeds als een der grootste uitvinders aller tijden beschouwd. Zijn naam werd wereldbekend, omdat hij de *vader* werd van een stof, die naar zijn naam genoemd werd, het bakeliet. De eerste lettergrepen gaan immers terug op de naam Baekeland, terwijl het laatste lid, wegens de hardheid van de stof werd afgeleid van het Griekse woord *lithos*, steen.

Bakeliet wordt geperst maar kan daarna gezaagd, geboord, geschaafd of in dunne platen geplooid worden. Te noteren valt, dat uit de bakeliettechniek nadien meer dan 2.000 andere plastieksoorten zijn voortgekomen!

AMERIKAANSE ERKENNING

Baekeland werd in de Verenigde Staten als een soort nationale held vereerd. In eigen land was men nauwelijks op de hoogte van zijn rijke persoonlijkheid en zijn heel bijzondere wetenschappelijk-industriële aktiviteiten. Hij werd nu wel professor, aan de gereputeerde Columbia-universiteit. Hij werd voorzitter van de *Bakelite corporation* en van diverse andere hoogstaande wetenschappelijke verenigingen en instituten. Bovendien was hij lid van de Raadgevende Kommissie voor de Vloot, in Washington.

Bakelite Co., gesticht in 1922, draaide zo goed, dat in 1941, in de Verenigde Staten alleen, al liest 103.000 ton kunstharsen werden geproduceerd.

Lodewijk-Hendrik Baekeland overleed in zijn woning te Beacon, New York, op 24 februari 1944. Ten gevolge van de oorlogs-

▷

omstandigheden werd daar toen helemaal geen aandacht geschonken.

Momenteel is bakeliet nog maar zelden in gebruik. Op vele terreinen werd deze revolutionaire stof intussen verdrongen door plastiek. Dit doet echter helemaal geen afbreuk aan de belangrijkheid van deze baanbrekende Vlaamse chemikus.

NOSTALGISCH

Na eerder geëksposeerd te zijn geweest in Breda, heeft de Kredietbank thans dankbaar kunnen putten uit de rijke privé-verzameling van de bakelietvoorwerpen van het Nederlandse echtpaar Frits en Agnes Becht. Het gaat over ruim twaalfhonderd donkerrode, roodbruine, bruine en zwarte gebruiksvoorwerpen, waarvan vele ons nog steeds vertrouwd voorkomen, omdat we ze aantroffen in de huishoudens van onze ouders en grootouders. De volledige Becht-kollektie omvat nu reeds meer dan tweeduizend stuks.

Vreemde gang van zaken eigenlijk, hoe een goedkoop masssaprodukt en surrogaat voor edeler stoffen als hout, leer, porselein en koper, nu uitgegroeid is tot een begeerd verzamelobjekt. Gebruiksvoorwerpen in bakeliet moeten hoe langer hoe meer gezocht worden bij antiekhandelaars.

Wie kent die voorwerpen trouwens niet: de bakelieten asbakken, naailampen, radiotoestellen, pennehouders, enz. Historisch is het bakeliet verbonden met het begin van onze moderne konsumptiemaatschappij. De vele voorwerpen in bakeliet evolueerden dan ook tot de eerste weggooiprodukten van die maatschappij. Momenteel schuimen zelfs de Japanners de markten in Europa en de Verenigde Staten af, op zoek naar deze wellicht te vlug weggegooide bakelieten gebruiksvoorwerpen, die toch in hun serieproduktie de weergave waren van het toenmalige design.

RADIO & TV

Ook bij heel wat foto- en filmmateriaal werd bakeliet verwerkt. Denken we slechts aan de eens zo populaire *Viewmasters*, waarmee we zelf als kind werden zoet gehouden, vooraleer de televisie zijn intrede deed, of aan de Kodak Brownie-kamera's, als familiale en gemakkelijk te bedienen fototoestelletjes, als voorgangers van de nu zo gesofistikeerdere en geperfektioneerdere toestellen. Herinneren we er trouwens aan, dat in betere tijden, de firma Philips in Eindhoven een eigen bakelietfabriek ter beschikking had, die trouwens tot in het begin van de zeventiger jaren kasten en omhulsels voor de elektrische toestellen, zoals radio's en luidsprekers produceerde.

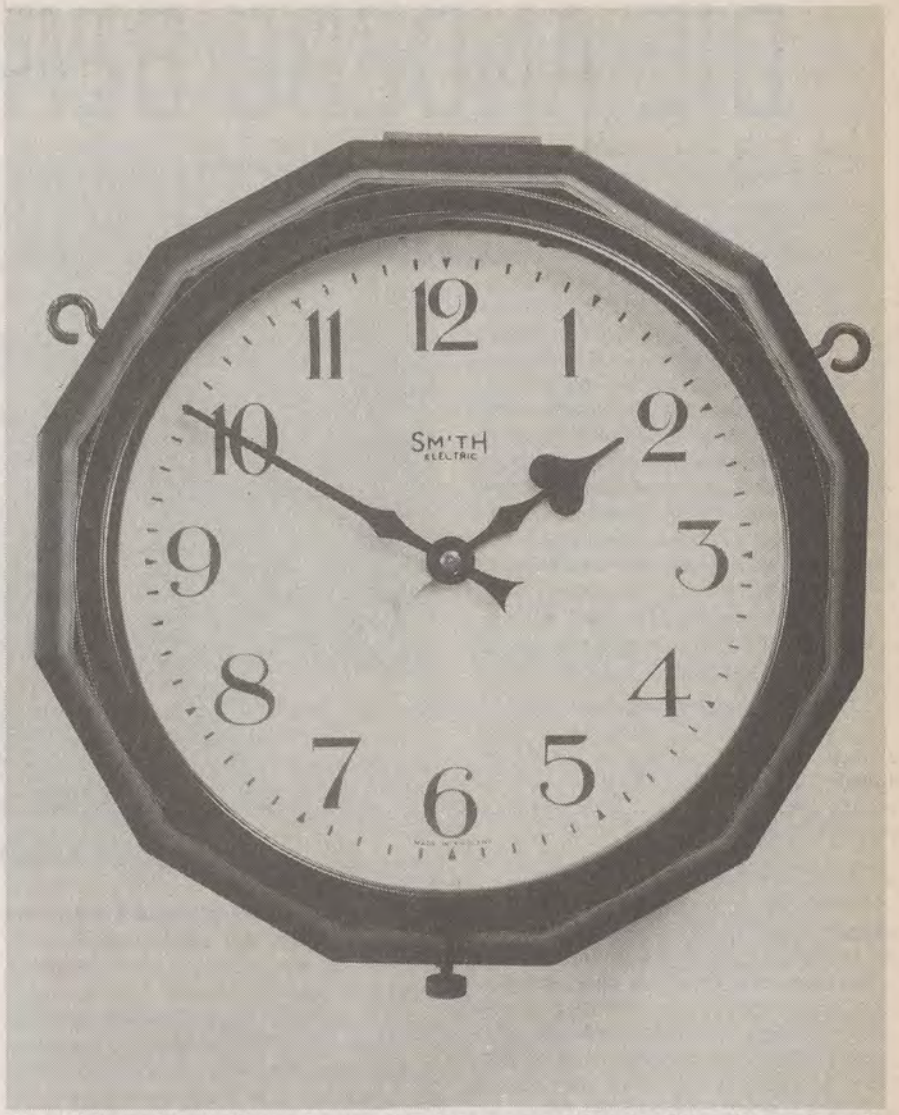

Een klok met bakelieten kader. Ondertussen staat de tijd echter niet stil, van goedkoop massaprodukt evolueerde het voorwerp tot een begeerd verzamelobjekt.

Ook voor de eerste Bush-TV's werd nog bakeliet gebruikt. Niet alleen... in kleine gebruiksvoorwerpen werd bakeliet verwerkt.

Door de bijzondere mechanische sterkte, zijn lichtheid, het aangename uitzicht en zijn vocht- en zuurbestendigheid was deze stof ook uiterst geschikt voor de aanwending in de meubelfabrikatie. Zo zijn ook op deze tentoonstelling tafels en stoelen te bewonderen, waarin bakeliet in kombinatie met andere materialen, zoals metaal, werd aangewend. Uiteraard vinden we de verwerking van deze stof ook terug in heel wat serviezen en ander tafelgerei, zoals koffiemolens, fruitschalen, pepermolens en zoutvaatjes, messenleggers, eierdopjes, enz.

In ieder geval een goed initiatief, om deze belangrijke Vlaming eens en vooral uit de vergetelheid te halen. Dit is een zaak van eerherstel tegenover één van onze belangrijkste wetenschappers, die op zijn eentje tot een revolutionaire ontdekking kwam, die de industriële grootschalige aanmaak van goedkope gebruiksvoorwerpen drastisch vergemakkelijkte en trouwens de hedendaagse ekspansie van deze sektor mogelijk maakte. Het is een goede zaak, dat wij nu hernieuwd kunnen kennis maken met deze boeiende figuur. De bekoorlijke tentoonstelling in de Brusselse hoofdzetel van de KB verdient dan ook alle lof en beslist onze (nostaligische) belangstelling.

Dirk Stappaerts

***– Bakeliet. Schoonheid in vormen,* tentoonstelling in de Galerij van de Kredietbank, Grote Markt 19 te Brussel. Tot 18 april 1993. Open van dinsdag t.e.m. zondag van 11 tot 18u. Gesloten op maandag. Gratis toegang.**

OUDE ROTTEN EN NIEUWKOMERS LATEN VAN ZICH HOREN

Toen in '79 de suksesvolle volksmuziekgroep RUM uit elkaar ging vermoedde niemand dat Paul Rans tot een degelijke en deskundige uitvoerder van *middeleeuwse* en renaissancemuziek zou uitgroeien. Na een geslaagde samenwerking met Lieven Misschaert, openden zich wijde horizonten voor Paul Rans, de oude muziek bleek voor hem een onuitputtelijke bron te zijn.

Een glunderende Eufoda/Davidsfonds-inleider Van Eetvelde vertelde onlangs bij de voorstelling van Rans' nieuwste CD, dat niet minder dan drieduizend plaatjes van Paul's vorige *Egidius* werden verkocht ! Bovendien, zo zegde Van Eetvelde, kan Rans op een steeds groeiende belangstelling vanuit Nederland rekenen.

Reeds eerder is uit het *Antwerps Liedboek* geput, ondermeer door Wannes Van de Velde en groep 1544. Doch de rijke schat aan muziekliteratuur die dit boek bevat is nog lang niet uitgeput. Van de 217 liederen die in het Antwerps Liedboek zijn opgenomen zijn er 111 in geen enkele ander bron terug te vinden. Veel van deze zestiende eeuwse liedjes zijn heel lang poulair gebleven, en gerekonstrueerd heruitgegeven op latere datum. Begin deze eeuw bijvoorbeeld bij van Duyse in *Het oude Nederlandse lied*, en in '75 bij de Vereniging voor Nederlandse muziekgeschiedenis, die er 87 melodieën uitkoos. Op de nieuw Eufodaplaat van Paul Rans vind u een schitterende uitvoering van twintig liederen geschreven tussen 1544 en 1640. De tipische melancholie en dan weer grappig aandoende toestanden komen afwisselend aan bod. *Van den reguliere monnick* en het bekende *Het daghet in het oosten* zijn hier mooie voorbeelden van. Mooi in hun eenvoud zijn *Tandernaken* en *Adieu Anvers*, twee instrumentale juweeltjes uit 1450 en 1574. Om ten volle van de verhalende teksten van ondermeer *Een nyeu liedeken van Claes molenaar en zijn minneken* te genieten is er een tekstboekje bij de CD gevoegd. De liederlijke teksten zijn een weerspiegeling van een zeer levendige maatschappij waarin een aardig stukje werd gevrijd en gedronken.

VERMANDERE : HELP MIJ !

Niet enkel premier Jean-Luc riep om hulp, maar ook de grote bard uit de Westhoek wil gehoord worden. Voor deze laatste zal dit niet zo moeilijk zijn, omdat zijn pas verschenen negende plaat een meesterwerk is. Tijdens de persvoorstelling in ,,de Club'' van de Brusselse Ancienne Belgique, zong Willem zes liedjes van z'n nieuwste CD. De zanger verwees nogmaals naar de 11 juli-viering op de Brusselse Grote Markt, waar hij de onverdraagzaamheid van hitsige Vlaams Blokkers aan de lijve moest ondervinden toen hij *Bange blanke man* inzette. Ook in *Daniël* en *De vluchteling*, twee liedjes uit dezelfde periode als *Bange blanke man*, zet Willem zich af tegen onrecht en bekrompenheid, vroeger en nu. Nauw aansluitend is zijn tekst op *Alle Menschen werder Brüder*, die hij de titel *Beethoven* meegaf. Even later veegt hij met *Onozelen brol* de televisiespelletjes en kwissen op de hoop van de ,,commerce'' die de wereld vandaag regeert. Het sfeerscheppende *Dance Macabre* dat het tijdens optredens telkens weer goed doet, komt ook als opname goed uit de verf. Het wat intimistische *Den hemel* dat erop volgt kreeg een Grieks aandoende begeleiding. Zijn *Met zijn handen* sluit muzikaal nauw aan bij vorig werk, het is een soort credo, maar *Vadertje TV* rekent dan weer af met generatiekonflikten. Het luisterdrieluik *Matrozen*, *Eiland in de tropen* en *De wind*, doet dromen van verre horizonten en eindeloosheid. Maar de plaattitel *Help mij* brengt je bij Willem Vermandere thuis, met beide voeten op de aarde.

Bij deze Philips-uitgave zit een verzorgd tekstboekje.

Philippe Robrecht krijgt alle krediet.

Wij kijken alvast uit naar eind '93, want dan staat Willem een kwarteeuw op de planken, wat wellicht niet onopgemerkt zal voorbijgaan !

HOOPVOLLE MAGIE

De nieuwkomer op dit ogenblik is de 25-jarige *Philippe Robrecht*, hij speelde in verschillende muziekgroepjes, en pakt nu met een soloplaat uit. Twaalf zelfgepende Vlaamse nummers die muzikaal aanleunen bij het meer lichtvoetige werk van *Doe Maar*, en met meer dan één knipoog naar de Nederlandse groep *The Scene*. Het frisse reggaeritme omlijst teksten waarin relatievorming en hoop op betere tijden de rode draad vormen. In *De overkant* en *Paradijs* klaagt de zanger eenzaamheid en onverschilligheid aan, maar *Zonder jou* heeft alles mee om een eerste hit te worden in de Vlaamse Toptien, en dit dankzij het swingend ritme en het meeslepend refrein. Enkele nummers zijn dan weer iets teveel doorslagen van eerder werk. Hier en daar missen we persoonlijke stellingname en betrokkenheid, het blijft wat té algemeen en vrijblijvend, dagdagelijks en op het randje van narcisme. Mooi zijn dan weer *De mug* waarin hij een typetje neerpoot, en afsluiter *Vurige tongen* die deze BMG-Ariola-uitgave alle krediet geven naar de toekomst toe.

S.D.

MUSEEUW GOKT EN WINT

HET klinkt misschien allemaal een beetje overdreven maar te grote bescheidenheid is ook geen deugd. De Ronde is een internationale topkoers. Het kruim van de wielerwereld wil er graag bij zijn. Wie zich afwezig meldt doet dit omdat hij de opdracht schuwt, omdat hij terugdeinst voor de kronkelende smalle wegen waarop men doorlopend attent moet reageren. De Ronde was altijd maatwerk voor grote kampioenen. Natuurlijk waren er uitzonderingen die de regel bevestigden. Maar Jacky Durands vindt men op alle erelijsten terug. Zelfs op die van het wereldkampioenschap.

INTELLIGENT

Op het palmares van de Ronde zal de naam van *Johan Museeuw* zeker niet misstaan. Hij won vorige zondag met overwicht. Hij straalde macht en zelfvertrouwen uit. De Westvlaming reed aanvallend. Hij nam berekende risiko's. Hij fietste doorlopend intelligent. Museeuw, die in een beresterke ploeg rijdt en daar de voor- en de nadelen van ondervindt, wachtte geen moment af. Hij liet zich het initiatief nooit uit handen nemen. Wellicht om te voorkomen dat zijn ploegmaat Ballerini hem via de wedstrijdontwikkeling nog maar eens in de helpersrol zou terugdringen. Museeuw reed in een moeilijke finale waarin acht potentiële winnaars gokten en spekuleerde naar eigen zeggen op vijfentachtig percent van zijn mogelijkheden. Hij hield nog altijd reserves achter de hand die hij eventueel in een groepsspurt zou proberen aanwenden. Het was niet nodig.

Museeuw, inmiddels zevenentwintig geworden en eindelijk doorgedrongen naar de eerste rij, gokte en won. Gans Vlaanderen was daar gelukkig mee. Want men mag ons komen vertellen wat men wil. Een koers wint nog aan schoonheid wanneer ze door een koereur van bij ons wordt gewonnen. Niets menselijks is ons vreemd.

BESTE DAG

Overigens was Museeuw niet de enige Vlaamse uitblinker. Ook *Edwig Van Hooydonck* eiste in „zijn" koers een glansrol op. De Kempenaar legde de basis voor de schitterende ontsnapping van acht. Hij reed daarna vooral in dienst van Maassen. Museeuw zal daar niet kwaad om geweest zijn.

Johan Museeuw wint gemakkelijk de sprint in de Ronde van Vlaanderen. **(foto VUM)**

Marc Sergeant was andermaal één van de besten. De Oostvlaming, die dit jaar vierendertig wordt, wacht echter nog steeds op zijn eerste grote internationale overwinning. Hij slaagde er nog nooit in het geluk te forseren. Zondag beleefde hij in de Ronde vermoedelijk zijn beste dag van het jaar. Marc werd knap vierde en in Meerbeke eindigde hij nooit dichter. Zijn doorzettingsvermogen en „blijven proberen" verdienen waardering en erkenning.

Johan Museeuw won de Ronde van Vlaanderen en een schoner winnaar konden de organisatoren zich niet wensen. De Ronde 1993 was trouwens om vele redenen een feestelijk gebeuren. Voor het eerst in haar geschiedenis trok de Ronde over door minister Sauwens geklasseerde kasseistroken. Voor het eerst werd de winnaar een „Gulden Spoor", een onderscheiding voorbehouden voor een Vlaamse manifestatie op hoog niveau en met internationale uitstraling, toebedeeld. Voor het eerst verbond de Vlaamse Gemeenschap haar naam, prestige en geld aan een sportieve organisatie. Daardoor verwierf de Ronde de status van „Vlaamse ambassadeur".

HEERLIJK

De Ronde haalde anders een hoog niveau. In de beslissende ontsnapping telden we vier Italianen. Dat wilde wat zeggen. Voor vijf jaar was zoiets ondenkbaar. Fondriest en Ballerini behoren bij de internationale top. Sciandri was nooit een figurant.

Het was een ongeremd genot de koers enkele uren lang op het scherm te kunnen volgen. De *coverage* was van niveau. We zaten thuis midden in het Vlaamse landschap dat duidelijk nog meer schoonheid biedt dan we geneigd zijn aan te nemen. De zestien bulten, het draaien en keren, de nog winters kale natuur waarin jong groen de lente aankondigde. Heerlijk! Enkel de kommentaar van het duo Vanlombeek-Planckaert stelde minder voor. Maar ook daaraan geraakt een mens gewoon.

Flandrien

ORIGINEEL EN ONVERGETELIJK

Rik Coppens kwam in de voorbije dagen nog eens in de belangstelling. Frank Raes tekende een televisieportret van het *enfant terrible* van het Antwerps voetbal.

TOEN VOETBAL...

Voor een goed begrip bij jonge lezers : Rik Coppens was in de jaren vijftig de dragende figuur – samen met Jef Mermans – van ons voetbal. Hij speelde in zijn beste jaren voor Beerschot en bolde nadien uit bij Olympic Charleroi en Crossing Molenbeek. Hij was zevenenveertig keer Rode Duivel. In die jaren stelde 47 nog wat voor. De nationale ploeg speelde immers hooguit vijf interlands per seizoen...

Rik was voor alles een briljante individualist. Hij bezat de technische vaardigheid van een wereldvoetballer. Hij werd gestuurd door de lef, het zelfvertrouwen en de originaliteit van een talent dat zichzelf in alle omstandigheden de beste, de sterkste en de schoonste wist. Coppens beroerde het publiek nog voor de aftrap was gegeven. Zijn fisionomie droeg daartoe bij. Lichtjes voorover hellend, het achterwerk inderdaad naar achter, een scherp profiel met een legendarische neus. Coppens bespeelde vriend en tegenstander, scheidsrechter en toeschouwer. Hij hield van de strijd van één tegen allen. Hij werd aanbeden en verguisd. Waar hij kwam liepen de stadions vol. Het spel en het spektakel stonden in die jaren nog voorop. De uitslag was natuurlijk niet onbelangrijk maar hij was zeker niet alleenzaligmakend. In die kontekst mocht en kon Coppens maksimaal gedijen.

Of hij werkelijk de grootste van allen was ? In aanleg zeker of toch waarschijnlijk. In rendement niet. Zeker niet. Coppens won met Beerschot nooit een onderscheiding. Dichter dan één enkele derde plaats is hij met Beerschot nooit geraakt. Dat was geen toeval. Rik speelde in de eerste plaats voor zichzelf. De voetbalwereld aanvaardde dat in die jaren. Het zou vandaag geen maand kunnen of mogen duren.

DE ACHTSTE. EN DAN ?

Racing Mechelen won vorige week voor de achtste keer de Belgische basketbalbeker. Het pronkte trots met de zilveren bokaal. Begrijpelijk maar niet verwonderlijk. Wie al het talent sistematisch opkoopt kan uiteindelijk niet meer geklopt worden. Zelfs niet door de „ongelukkige samenloop van omstandigheden". In de gegeven omstandigheden verliest sport ook alle betekenis. Omdat de faktor onzekerheid volledig werd weggenomen. Racing versloeg Pepinster met zesentwintig punten verschil. Dat zegt genoeg.

Ook in de nakompetitie voor de titel zal niemand de spanning hoeven snijden. Mechelen wint waar en wanneer het wil. Misschien zal Racing links en rechts een presentje uitdelen als blijk van goodwill en medeleven maar het stelt natuurlijk allemaal niets voor. De overmacht is te groot. De koncentratie van geld en talent te opvallend om niet te zeggen schaamteloos. Een neutraal waarnemer kan zich daarover niet langer opwinden. Hij konstateert en gaat voorlopig over tot de orde van de dag. Voorlopig omdat sanering zich onvermijdelijk zal opdringen. Uiteindelijk zullen de vurige supporters beginnen begrijpen dat er voor niemand nog aardigheid aan is. Zelfs niet voor de winnaars...

...NOG EEN FEEST WAS

Desondanks blijft Rik een kostbare herinnering. Hij was het simbool van het Antwerps voetbal. Hij zette de jarenoude traditie van het Beerschot van de jaren dertig en van Raymond Braine met brio voort. Rik schreef bij wijze van spreken de mooiste voetbalbrieven. Enkel kreeg hij ze nooit verstuurd.

In tegenstelling met Jef Mermans die in die jaren de kampioenstitels opstapelde en Anderlecht op de weg zette naar internationale erkenning. Daarin lag het toch wel veelbetekende verschil. Het belet natuurlijk niet dat de Belgische voetbalgeschiedenis door Riks aanwezigheid werd ingekleurd en opgefleurd. Hij blonk uit toen de lach nog niet uit de stadions was verbannen. Voetbal was voor hem inderdaad een heerlijk spel. Jammer dat de jongeren van gisteren en vandaag het nooit hebben mogen meemaken.

ROND DE NEK GEBONDEN

Onze Rode Duivels hebben in Wales verloren en daar was niets abnormaals aan. De omstandigheden wilden dat zij verplicht waren het spel „te maken" en we weten onderhand wel dat ze daartoe niet bekwaam zijn. Hun kracht ligt in de counter, in het georganiseerde verweer. Afwachten en dan proberen toeslaan. In Cardiff was dit niet mogelijk en de gevolgen lieten zich raden.

Er is desondanks niets aan de hand. De ploeg van Paul Van Himst reist zeker naar de Verenigde Staten en daar komt het op aan. De rest zijn schoonheidsoefeningen.

UITDAGEND

Om dit laatste heeft *Gouden Schoen* Philippe Albert zich nog nooit bekommerd. De man geniet al jaren een steile reputatie. Hij staat doorgaans niet stil bij het fisieke wel en wee van een tegenstander. Als echte Ardennees hakt hij graag bomen omver. Philippe wil het daarbij echter niet laten. Hij pakt tegenstanders en spelleiders ook „mentaal" aan. Tegen Geel vond hij het nodig een tegenstander in het gelaat te spuwen.

Om zijn gezag te laten gelden wellicht. In Cardiff maakte hij *uitdagende* gebaren richting lijnrechter. Om het gezag af te breken wellicht. Albert doet wat hij niet laten kan. Maar hij hoeft achteraf niet te komen klagen dat niemand hem uiteindelijk nog waardeert. Een groot voetballer hebben wij hem nooit gevonden. Meer kracht en karakter dan klasse. Troeven die in het hedendaagse voetbal maksimaal doorwegen. Maar dit verleent de man nog niet het recht zich boven vriend en tegenstander te verheffen. Helemaal potsierlijk wordt het wanneer een *gebelgde* Albert verklaart dat hij zijn spelwijze in geen geval zal wijzigen omdat „er eens iets verkeerd afloopt". Tragi-komisch eigenlijk. Net of Albert een eigen spelwijze heeft ontwikkeld. Daarvoor mist hij talent en inspiratie. Zo'n klasbak is hij nu ook weer niet. Maar het bewijst dat de man zijn Gouden Schoen niet aan zijn voet heeft getrokken maar wel rond zijn nek heeft gebonden.

ZATERDAG 10 APRIL

TV 1

10.00 **Het slimme kanaal;** 12.00 **Couleur Locale,** reportagemag.; 12.30 **Affiche,** kultuur; 14.45 **A Story of David,** film; 16.30 **Première Film & Video,** filmnieuws; 17.00 **Kelly,** jeugdserie; 17.25 **Sleutel,** jeugd-aktua; 17.50 **Musty,** tekenfilmserie; 17.55 **Tik Tak;** 18.00 **Nieuws;** 18.10 **Gered door de bel,** komische serie; 18.40 **Vlaanderen Vakantieland,** A93/Jordaens en Costa Dorada; 19.20 **Joker- en lottotrekking;** 19.30 **Nieuws.**
20.00 **Caravans II,** komische serie
20.30 **Cast the first Stone,** TV-film
22.10 **Vandaag**
22.30 **Sport op zaterdag**
23.00 **De lift,** film

TV 2

20.30 **Tijd voor Koen,** licht klassiek
21.00 **Vuurvogel: Portret,** Emma Bardac
22.00 **Vuurvogel: Het Orkest,** ...gaat Spaans
22.55 **Vuurvogel: Stabat Mater,** Rossini

VTM

13.00 **Nieuws;** 13.20 **Stowaways on the ark,** film; 14.40 **Three for the road,** film; 16.05 **G.I. Joe,** tekenfilm; 16.30 **Super Nintendo;** 16.35 **The real ghostbusters,** tekenfilm; 16.55 **Super Nintendo;** 17.00 **Super 50;** 17.50 **Super Nintendo;** 18.00 **Nieuws;** 18.05 **Zorro,** aventurenserie; 18.30 **Jungleboek,** gezinsserie; 19.00 **Nieuws.**
19.30 **Familieraad,** spelprogr.
20.00 **Walters Verjaardagsshow,** spelprogr.
21.30 **Scandal,** film
23.25 **Nieuws**
23.50 **VTM Sport**
00.00 **Divine Madness,** film

Ned. 1

08.00 **Alles kits,** kinderprogr.; 15.53 **Nieuws;** 16.00 **Nieuws;** 16.05 **Kwispelen,** reeks over honden; 16.33 **Natuurlijk Nederlands,** natuurprogr.; 16.48 **Heb ik iets gemist?,** hoogtepunten; 17.15 **Forza TV,** jongerenmag.; 17.45 **Boggle,** woordspel; 18.15 **Sesamstraat,** open-/dicht; 18.30 **Jeugdjoernaal;** 18.40 **Ko de boswachter;** 18.59 **De uitdaging,** tema: treinen; 20.00 **Nieuws.**
20.25 **Full moon in blue water,** film
22.03 **Afscheid van de Tweede Kamer,** praatprogr.
23.00 **Paaswake**
00.15 **Nieuws**

Ned. 2

10.00 **Teleac;** 13.00 **Nieuws;** 15.35 **Blinde hartstocht,** serie; 16.00 **Nieuws;** 16.10 **Samson,** kindermag; 16.50 **B.O.O.S.,** jeugdmag.; 17.20 **Top 40;** 18.00 **Nieuws;** 18.20 **Superman,** tekenfilm; 18.35 **Outfit,** modemag.; 19.05 **Step by step,** komische serie; 19.30 **Melrose Place,** gezinsserie.
20.20 **Rocky IV,** film
21.45 **Meimaand Filmmaand,** vooruitblik
21.55 **Zaterdagavondcafé,** komische serie
22.25 **Casino Royale,** spelshow
22.55 **Emotions,** erotische reeks
23.30 **Top 100 aller tijden,** popmuziek
00.30 **Nieuws**

Ned. 3

08.53 **Nieuws;** 17.30 **De grote meneer Kaktus show,** kinderprogr.; 18.00 **Nieuws;** 18.20 **Vroege vogels,** natuurmag.; 18.52 **Lingo,** woordspel; 19.17 **Jules Unlimited,** techniek en avontuur; 19.45 **Oppassen!,** komische serie.
20.14 **Het Oude Noorden,** dramaserie
20.44 **Sonja,** praatshow
21.32 **Per sekonde wijzer,** kwis
22.00 **Nieuws**
22.15 **Studio sport**
23.00 **Nova,** aktualiteiten
23.30 **De wereld van Boudewijn Büch,** reisverslag
00.01 **Museumschatten**
00.10 **Nieuws**

ZONDAG 11 APRIL

TV 1

09.00 **Samson;** 10.00 **Protestantse eredienst;** 11.00 **Eucharistieviering;** 12.00 **Urbi et Orbi,** pauselijke zegen; 12.30 **St.Petersburg Ballet on Ice,** ijsballet; 13.15 **Tekenfilms;** 14.30 **Wildernis Edge,** jeugdserie; 15.00 **Jonge veearts,** gezinsserie; 16.00 **TV 1 Top 30;** 16.30 **1 voor iedereen,** familieprogr.; 17.30 **Beetgenomen,** jeugdfilm; 17.55 **Tik Tak;** 18.00 **Nieuws;** 18.10 **Wonderjaren,** komische serie; 18.35 **Om de tuin,** tuininfo; 19.00 **The Cosby Show,** komische serie; 19.25 **Mededelingen;** 19.30 **Nieuws.**
19.45 **Sportweekend**
20.30 **De snul,** film
21.05 **Licence to Drive,** film
22.20 **Vandaag**
22.40 **Ziggurat,** kunstprogr.

TV 2

12.55 **Parijs Roubaix,** wielrennen
17.00 **GP F1 Europa in Comington**
18.30 **Carglass-cup in Zolder**

VTM

08.30 **Kinderklub;** 08.50 **Zondagochtendcartoons;** 09.40 **Scattergories,** telefoonspel; 09.45 **Schuif af,** kinderprogr.; 10.40 **Pictionary,** telefoonspel; 10.45 **Zondag-Josdag,** live-magazine; 13.00 **Nieuws;** 13.20 **Star,** filmmag.; 14.00 **Hardcastle & McCormick,** misdaadserie; 14.45 **Clip Club;** 15.10 **C.H.O.M.P.S.,** film; 16.30 **Empty nest,** komische serie; 17.00 **Tekenfilm;** 17.10 **Star trek, the next generation,** serie; 17.50 **VTM-sport;** 18.00 **Nieuws;** 18.05 **De kinderakademie,** showprogr.; 19.00 **Nieuws;** 19.30 **Familieraad,** spelprogr.
20.00 **Studio Gaga,** spelprogr.
20.40 **De ware vrienden,** familieserie
21.00 **Een uit duizend,** praatshow
22.25 **Wies Anders,** Oscar Declercq
23.15 **Nieuws**
23.40 **Tussen de lijnen,** sportmag.

Ned. 1

10.25 **Omroepparochie;** 11.55 **Urbi et Orbi,** pauselijke zegen; 12.40 **IOS magazine;** 13.33 **De Parelvissers,** opera van Bizet; 15.19 **De rode ballon,** jeugdfilm; 15.53 **Nieuws;** 16.00 **Nieuws;** 16.05 **Paasdienst;** 17.05 **Opium,** kunst en kultuur; 17.30 **C-Majeur in Paassfeer,** muziekprogr.; 18.15 **Sesamstraat,** Pasen; 18.30 **Nijntje,** tekenfilmserie; 18.35 **Tekenfilmfestival;** 18.45 **1 for U,** jonge televisiemakers; 19.10 **Family dog,** tekenfilmserie; 19.34 **Flipper,** kinderserie; 20.00 **Nieuws.**
20.10 **Waku Waku,** spelshow
20.40 **In de hoofdrol,** bekende Nederlander
21.41 **Brandpunt,** aktualiteiten
22.16 **Vreemde praktijken,** serie
22.44 **Arena,** reeks debatten
23.24 **Nieuws**

Ned. 2

16.00 **Nieuws;** 16.05 **De geheugenkursus,** teleac; 16.10 **Portugees voor beginners,** teleac; 16.40 **Klussen in huis,** teleac; 17.15 **Blinde hartstocht,** serie; 17.40 **Knoop in je zakdoek,** teleac; 18.00 **Nieuws;** 18.05 **The A-team,** aktieserie; 18.51 **Candid camera,** verborgen kamera; 19.11 **TV-dokter;** 19.12 **Konsument en milieu,** teleac; 19.27 **De natuurgids,** teleac.
19.45 **Love, lies and murder,** miniserie
21.15 **Leven voor Jason,** dok.
22.04 **De Victoriaanse bloementuin,** teleac
22.34 **Varen,** teleac

Ned. 3

08.00 **Villa Achterwerk,** kinderprogr.; 11.00 **Reiziger in muziek;** 12.00 **Het Capitool;** 13.00 **Studio sport;** 18.00 **Nieuws;** 18.05 **Socutera;** 18.10 **7Up South Africa,** dok.; 20.00 **Nieuws.**
20.10 **Keek op de week,** satirisch progr.
20.32 **Lopende zaken,** berichtgeving
21.03 **The Back Adder,** serie
21.33 **Noorderlicht,** dok.
22.34 **Porte aperte,** film

MAANDAG 12 APRIL

TV 1

14.14 **Easter Egg Morning,** tekenfilm; 14.45 **Gizmo,** kompilatiefilm; 16.00 **Grensstad,** westernserie; 16.30 **Samson,** kinderprogr.; 17.30 **David de kabouter,** serie; 17.55 **Tik tak;** 18.00 **Nieuws;** 18.10 **Mooi en meedogenloos,** serie; 18.35 **Top score,** spelprogr.; 19.03 **Buren,** serie; 19.25 **Mededelingen;** 19.30 **Nieuws.**
20.00 **Zeg 'ns euh,** spelprogr.
20.40 **Raven,** aktieserie
21.30 **Alle 5,** wetensch. mag.
22.00 **Zeg 'ns AAA,** komische serie
22.30 **Vandaag**
22.55 **Uitzending door derden**

TV 2

18.50 **Nieuws;** 19.00 **Kunststoffen,** schooltelevisie; 19.30 **Het Capitool,** serie; 19.53 **Benny Hill,** kolder.
20.00 **Uitzending door derden**
21.00 **Bijdehand,** hobbymag.
21.30 **Nieuws**
22.00 **THX-1138,** SF-film

VTM

13.00 **Nieuws;** 13.20 **Tussen de lijnen,** herhaling; 13.50 **Cheers,** komische serie; 14.15 **The power, the passion,** serie; 14.40 **Webster,** serie; 15.05 **A country practice,** doktersserie; 15.30 **Capital News,** serie; 16.20 **Santa Barbara,** serie; 16.45 **Clip Club;** 17.00 **Tekenfilm;** 17.05 **Happy Days,** serie; 17.35 **Home and away,** serie; 18.00 **Nieuws;** 18.05 **Cijfers en letters;** 18.30 **Waagstuk,** spelprogr.; 19.00 **Nieuws;** 19.30 **Familie,** serie.
20.00 **Rad van fortuin,** spelprogr.
20.30 **De kotmadam,** komische serie
21.00 **Melrose Place,** serie
21.50 **Telefacts,** Gesprek met Michael Jackson
23.00 **Nieuws**
23.30 **The Cowra Breakout,** serie

Ned. 1

13.42 **Het witte paard,** jeugdfilm; 14.20 **Sky trackers,** jeugdfilm; 15.53 **Nieuws;** 16.00 **Nieuws;** 16.10 **Avro's Service Salon,** middagmag.; 17.01 **Heb ik iets gemist?,** terugblik; 17.45 **Boggle,** woordspel; 18.15 **Sesamstraat,** verf; 18.30 **Ducktales,** tekenfilmserie; 19.03 **The Cosby show,** komische serie; 19.29 **Blik op de weg,** verkeersmag.; 20.00 **Nieuws.**
20.15 **Holidayshow,** spelshow
21.14 **Hier en nu,** aktualiteiten
21.45 **Ha, die pa!,** komische serie
22.15 **Pasen valt nooit op Pasen,** dok.
22.54 **Hercule Poirot,** serie
23.44 **Miniatuur**
23.49 **Nieuws**

Ned. 2

11.30 **TV Sport;** 12.55 **Nieuws;** 13.00 **Avond der piano's,** koncertregistratie; 13.58 **De Voetbalprof,** TV-film; 15.37 **Blinde hartstocht,** serie; 16.00 **Nieuws;** 16.08 **Bekijk het maar,** kinderprogr.; 16.49 **De Teenage Hero Turtles,** tekenfilmserie; 17.27 **Ken je de witneusmakako?,** informatief spelprogr.; 17.37 **Uw hond gehoorzaam in 10 lessen,** kursus; 18.00 **Nieuws;** 18.10 **Stuntmasters,** mag.; 18.56 **Krabbé,** jongerenmag.
19.42 **Baby of the bride,** film
21.17 **Vocaal centraal,** Willeke Alberti
21.57 **Tros Aktua special,** de cocaïnelijn-dok.
22.25 **De wereld rond reizen,** kamperen
22.25 **Ingang Oost,** dok. serie
23.00 **De TV tandarts,** tips
23.03 **Het elfde uur,** praatprogr.
23.53 **Nieuws**

Ned. 3

08.53 **Nieuws;** 15.53 **That's entertainment,** film; 18.00 **Nieuws;** 18.09 **Wonder Years,** komische serie; 18.32 **Vol au vent,** kortfilm; 18.45 **Studio Sport;**
19.58 **Abel,** film
21.44 **Pop extra,** muziekprogr.
22.00 **Nieuws**
22.10 **Studio sport joernaal**

DINSDAG 13 APRIL

TV 1

14.30 **My favourite Brunette,** film; 16.00 **Grensstad,** westernserie; 16.30 **Samson,** kinderprogr.; 17.30 **Snuffel,** kleutermag.; 17.55 **Tik Tak;** 18.00 **Nieuws;** 18.10 **Mooi en meedogenloos,** serie; 18.35 **Top score,** woordspel; 19.03 **Buren,** serie; 19.25 **Mededelingen;** 19.30 **Nieuws.**
20.00 **De drie wijzen,** spelprogr.
20.35 **Hemel en aarde,** praatshow
21.30 **NV De Wereld,** reportagemag.
22.00 **I.Q.,** kwis
22.30 **Vandaag**
22.55 **Uitzending door derden**

TV 2

18.50 **Nieuws;** 19.00 **Natuur, wat doe je ermee!,** schooltelevisie; 19.30 **Het Capitool,** serie; 19.53 **Benny Hill,** kolder.
20.00 **Om de tuin,** tuintips
20.30 **Kijk uit!,** verkeerstips
20.35 **National geographic,** natuurserie
21.30 **Nieuws**
22.00 **Damien – Omen II,** film

VTM

13.00 **Nieuws;** 13.20 **De juiste prijs,** spelprogr.; 14.05 **Earthfile,** dok.; 14.20 **The power, the passion,** serie; 14.40 **Webster,** serie; 15.05 **A country practice,** doktersserie; 15.30 **Capital News,** serie; 16.20 **Santa Barbara,** serie; 16.45 **Clip Club;** 17.00 **Tekenfilm;** 17.05 **Happy days,** serie; 17.35 **Home and away,** serie; 18.00 **Nieuws;** 18.05 **Cijfers en letters;** 18.30 **Waagstuk,** spelprogr.; 19.00 **Nieuws;** 19.30 **Familie,** serie.
20.00 **Rad van fortuin,** spel
20.30 **Bompa,** serie
21.00 **The Flying Doctors,** serie
21.50 **The Strauss Dynasty,** serie
22.50 **Nieuws**
23.15 **Northern exposure,** serie

Ned. 1

15.53 **Nieuws;** 16.00 **Nieuws;** 16.09 **AVRO's Service Salon,** middagmag.; 17.16 **Loopspecial '93,** portret Weillie Mtolo; 17.45 **Boggle,** woordspel; 18.15 **Sesamstraat,** speelgoed; 18.30 **Jeugdjoernaal;** 18.40 **Het klokhuis;** 18.58 **Juniorsurvival,** uithoudingsproef; 19.31 **Growing Pains,** serie; 20.00 **Nieuws.**
20.25 **De brug,** dramaserie
21.22 **Avro Televizier,** aktualiteiten
22.01 **Birds of a feather,** komische serie
22.36 **Rondom Tien,** praatprogr.
23.20 **Cheers,** komische serie
23.47 **Kwispelen,** serie over honden
00.13 **Nieuws**

Ned. 2

13.00 **Nieuws;** 15.35 **Blinde hartstocht,** serie; 16.00 **Nieuws;** 16.10 **Samson,** kinderprogr.; 16.50 **Voyager,** Everest: van de zee naar de top; 17.20 **Countdown,** popmag.; 17.45 **Van Inkel's choise,** popnieuws; 18.00 **Nieuws;** 18.20 **De heilige koe,** automag.; 18.50 **Newly weds,** komische serie; 19.15 **Film & Video,** filmmag.
19.45 **Married with children,** serie
20.15 **All you need is love,** koppelspelprogr.
21.25 **Die 2: Nieuwe koeien,** satire
21.55 **Nieuwslijn,** aktualiteiten
22.30 **Overzicht Meimaand Filmmaand**
22.40 **Wiseguy,** aktieserie
23.25 **Reklame en promotie,** teleac
23.55 **Sprekend over identiteit en geschiedenis,** teleac

Ned. 3

08.53 **Nieuws;** 18.00 **Nieuws;** 18.20 **Binnenland;** 18.55 **Lingo,** woordspel; 19.23 **Van gewest tot gewest,** regionaal nieuws.
19.59 **Langs de kant van de weg,** dramaserie
20.27 **Concerto,** reeks over klassieke muziek
21.22 **Raab voor z'n Raab,** serie
22.00 **Nieuws**
22.15 **Studio sport joernaal**

WOENSDAG 14 APRIL

TV 1

14.30 **De jonge overlevenden,** jeugdfilm; 16.30 **Samson,** kinderprogramma; 17.30 **Postbus X,** jeugdserie; 17.55 **Tik Tak;** 18.00 **Nieuws;** 18.10 **Mooi en meedogenloos,** serie; 18.35 **Top Score,** woordspel; 19.03 **Buren,** serie; 19.25 **Mededelingen;** 19.30 **Nieuws.**
20.00 **Married with children,** komische reeks
20.25 **Derrick,** misdaadserie
21.25 **'Allo, 'Allo,** komische reeks
21.55 **Op de koop toe,** konsumentenmag.
22.30 **Vandaag**
22.55 **Blij dat ik reed!,** dok. over verkeer

TV 2

14.45 **De Waalse Pijl,** wielrennen; 18.50 **Nieuws;** 19.00 **Personal Upgrade,** reeks over komputers; 19.30 **Het Capitool,** serie; 19.53 **Benny Hill,** kolder.
20.00 **Sportavond**
21.30 **Nieuws**

VTM

13.00 **Nieuws;** 13.20 **Super 50,** hits; 14.15 **Mighty Mouse and Friends;** 14.20 **Woensdagmiddagcartoons;** 15.30 **Capital News,** serie; 16.20 **Santa Barbara,** serie; 16.45 **Clip Club;** 17.00 **Tekenfilm;** 17.05 **Happy days,** serie; 17.35 **Home and away,** serie; 18.00 **Nieuws;** 18.05 **Cijfers en letters;** 18.30 **Waagstuk,** spelprogr.; 19.00 **Nieuws;** 19.30 **Familie,** serie.
20.00 **Rad van fortuin,** spelprogr.
20.30 **Baywatch,** serie
21.20 **Secret Witness,** film
22.40 **Nieuws**
23.05 **Hill Street blues,** politieserie

Ned. 1

15.53 **Nieuws;** 16.00 **Nieuws;** 16.10 **Avro's Service Salon,** middagmag.; 17.03 **Weg van de snelweg – Europa,** Oostelijk Duitsland; 17.27 **Happy Holiday;** 17.45 **Boggle,** woordspel; 18.15 **Sesamstraat,** ja/nee; 18.30 **Jeugdjoernaal;** 18.40 **Het klokhuis;** 18.58 **PS De ruimte,** jongerenmag.; 19.31 **Gezicht van Nederland,** Noordwijk; 19.51 **Politieke partijen;** 20.00 **Nieuws.**
20.25 **First circle,** film
22.11 **Megabrein,** kenniskwis
22.51 **Flevo Festival '92,** impressies
23.20 **Dertigers,** serie
00.07 **Nieuws**

Ned. 2

13.00 **Nieuws;** 16.00 **Nieuws;** 16.07 **Het kleine huis op de prairie,** gezinsserie; 16.56 **Kinderkrant;** 17.22 **Peter,** sketch; 17.30 **Tijdsein!,** aktualiteiten; 18.00 **Nieuws;** 18.18 **Ik weet het beter,** spelprogr.; 18.45 **Testpiloot,** dok. serie; 19.13 **Highlight: Michael W. Smith,** muziekspecial; 19.41 **De stelling,** diskussieprogr.: 20.16 **Peter,** sketches.
20.22 **Politieke partijen**
20.25 **Socutera,** Tuberculose... opnieuw een gevaar
20.35 **Studio sport**
22.30 **Wings over the world,** dok.
23.22 **Nieuws**

Ned. 3

08.53 **Nieuws;** 17.35 **Alfred J. Kwak,** tekenfilmserie; 18.00 **Nieuws;** 18.17 **Dubbeldekkers,** komische serie; 18.42 **Da's lachen,** tekenfilmpjes; 18.52 **Lingo,** woordspel; 19.21 **Gentleman oplichters,** dramaserie.
20.17 **Twee voor twaalf,** kwisprogr.
21.00 **Kiezen tussen angst en pijn,** dok.
21.50 **Now,** dok. over Birma
22.00 **Nieuws**
22.15 **Studio sport**
22.30 **Nova,** aktualiteiten
23.00 **Law and order,** misdaadserie
23.45 **Museumschatten**
23.55 **Nieuws**

DONDERDAG 15 APRIL

TV 1

14.30 **De dans van Salome,** film; 16.00 **Grensstad,** westernserie; 16.30 **Samson,** kinderprogr.; 17.30 **Saartje en Sander,** aniematieserie; 17.40 **Kinderen van Waterland,** jeugdserie; 17.55 **Tik Tak;** 18.00 **Nieuws;** 18.10 **Mooi en meedogenloos,** serie; 18.35 **Top Score,** woordspel; 19.03 **Buren,** serie; 19.25 **Mededelingen;** 19.30 **Nieuws.**
20.00 **Schwarzwaldklinik,** ziekenhuisserie
20.45 **Matlock,** advokatenserie
21.30 **Panorama,** aktualiteiten
22.30 **Vandaag**
22.55 **Uitzending door derden**
23.10 **Personal Upgrade,** reeks over komputers

TV 2

18.50 **Nieuws;** 19.00 **Natuur, wat doe je ermee!,** schooltelevisie; 19.30 **Het Capitool,** serie; 19.53 **Benny Hill,** kolder.
20.00 **Couleur Locale,** reportages
20.30 **Tekens: Parijs,** dok.
21.20 **Het bad,** meesterwerk
21.30 **Nieuws**
22.00 **Première Film- en Video,** filmnieuws
22.30 **36 fillette,** film

VTM

13.00 **Nieuws;** 13.20 **De juiste prijs,** spelprogr.; 14.10 **Earthfile,** dok.; 14.20 **The power, the passion,** serie; 15.05 **A country practice,** doktersserie; 15.30 **Capital News,** serie; 16.20 **Santa Barbara,** serie; 16.45 **Clip Club;** 17.00 **Tekenfilm;** 17.05 **Happy Days,** serie; 17.35 **Home and away,** serie; 18.00 **Nieuws;** 18.05 **Cijfers en letters;** 18.30 **Waagstuk,** spelprogr.; 19.00 **Nieuws;** 19.30 **Familie,** spelprogr.
20.00 **Rad van fortuin,** spelprogr.
20.30 **Tien om te zien,** show
21.30 **Rescue 911,** reddingsoperaties
22.00 **Hunter,** misdaadserie
22.50 **Nieuws**
23.15 **The Young Riders,** westernserie

Ned. 1

15.53 **Nieuws;** 16.00 **Nieuws;** 16.09 **Avro Service Salon;** 17.02 **Rondom Tien,** praatprogr.; 17.45 **Boggle,** woordspel; 18.15 **Sesamstraat,** hoog/laag; 18.30 **Jeugdjoernaal;** 18.40 **Het klokhuis;** 18.58 **Ja, natuurlijk,** natuurprogr.; 19.29 **Ted's familiespel,** spelshow; 20.00 **Nieuws.**
20.25 **Murder, she wrote,** serie
21.17 **Kenmerk,** aktualiteiten
21.53 **Werelden: Slaventango,** dok.
23.53 **Nieuws**

Ned. 2

10.00 **Vrouw zijn;** 10.50 **Nederland zingt,** koorzang; 13.00 **Nieuws;** 16.00 **Nieuws;** 16.07 **De familie Robinson,** tekenfilmserie; 16.33 **Ik ben Benjamin Ben,** serie; 17.05 **Skippy,** jeugdserie; 17.30 **Tijdsein I,** aktualiteiten; 18.00 **Nieuws;** 18.18 **Ik weet het beter,** spelprogr.; 18.45 **Black Beauty,** jeugdserie; 19.10 **Hobby TV,** vrijetijdsmag.
19.37 **De mantel,** film
21.48 **Multiple choice,** kwis
22.13 **Heb je echt hersens nodig?** dok.
23.02 **Wat is er aan de hand?,** over kunst
23.32 **Lied**
23.37 **Frans voor bedrijf en kommunikatie,** teleac
00.07 **Nieuws**

Ned. 3

08.53 **Nieuws;** 17.30 **Schoolse zaken;** 18.00 **Nieuws;** 18.17 **The Ed Sullivan show,** kompilatieserie; 18.45 **Lingo,** woordspel; 19.13 **12 steden, 13 ongelukken,** serie.
19.43 **Casualty,** ziekenhuisserie
20.37 **Geef nooit op,** kinderdromen
21.32 **Mad about you,** komische serie
22.00 **Nieuws**
22.15 **Studio sport joernaal**

VRIJDAG 16 APRIL

TV 1

14.15 **Into the Night,** film; 16.00 **Grensstad,** westernserie; 16.30 **Samson,** kinderprogr.; 17.30 **Prins Vailant,** tekenfilmserie; 17.55 **Tik tak;** 18.00 **Nieuws;** 18.10 **Mooi en meedogenloos,** serie; 18.35 **Top Score**; 19.03 **Buren,** serie; 19.25 **Mededelingen;** 19.30 **Nieuws.**
20.00 **French Prince of Bel-Air,** serie
20.30 **Tartufo,** spelshow
21.45 **Het testament,** komische serie
22.35 **Nieuws**
23.00 **Dangerous curves,** serie

TV 2

18.50 **Nieuws**; 19.00 **Natuur, wat doe je ermee!,** schooltelevisie; 19.30 **Het Capitool**, serie; 19.53 **Benny Hill,** kolder.
20.00 **Vlaanderen vakantieland,** Lo-Reninge (W.Vl) en Griekenland
20.40 **De steenhistorie,** dok.
21.30 **Nieuws**
22.00 **Affiche,** kunstaanbod
22.20 **De wording van Europa,** dok. serie
23.15 **Luk Wyns-teatershow,** humor

VTM

13.00 **Nieuws;** 13.20 **De juiste prijs,** spelprogr.; 14.05 **Earthfile,** dok.; 14.15 **The power, the passion,** serie; 15.05 **A country practice,** doktersserie; 15.30 **Capital News,** serie; 16.20 **Santa Barbara,** serie; 16.45 **Clip Club;** 17.05 **Happy days,** serie; 17.35 **Home and away,** serie; 18.00 **Nieuws**; 18.05 **Cijfers en letters;** 18.30 **Waagstuk,** spelprogr.; 19.00 **Nieuws;** 19.30 **Familie,** serie.
20.00 **Rad van fortuin,** spelprogr.
20.30 **Wies Andersen Show,** kwisprogr.
21.30 **The Principal,** film
23.30 **Nieuws**
23.55 **Star,** filmmag.
00.35 **Diamonds,** detektiveserie

Ned. 1

15.53 **Nieuws;** 16.00 **Nieuws;** 16.08 **Heb ik iets gemist?,** hoogtepunten; 16.55 **Young Riders,** westernserie; 17.45 **Boggle,** woordspel; 18.15 **Sesamstraat**, sterren; 18.30 **Jeugdjoernaal;** 18.40 **Het klokhuis;** 18.58 **Vrijdagavond vroeg... Van Willigenburg**; 19.28 **True crimes,** dramaserie; 20.00 **Nieuws**
20.25 **Ja, natuurlijk,** dok. Madagascar
21.22 **Reporter**, aktualiteiten
21.58 **The house of Eliott,** dramaserie
22.53 **No Problemi,** dok. Cambodja
23.43 **Nieuws**

Ned. 2

13.00 **Nieuws;** 14.10 **Gala lirica,** galakoncert; 15.39 **Blinde hartstocht,** serie; 16.00 **Nieuws;** 16.06 **An almost perfect affair,** film; 17.38 **Rikkie de raaf,** tekenfilm; 17.45 **Aktie,** EHBO-snijwonden; 18.00 **Nieuws;** 18.19 **Stuntmasters,** leuke stunts; 18.43 **Dingbats,** kriptogramspel; 19.09 **De energieflits;** 19.15 **Dierenmanieren,** dierenmag; 19.51 **De leukste thuis,** videobloopers
20.25 **Bananasplit,** verborgen kamera
22.09 **Tros TV Show,** praatshow
22.05 **Jansen slaat door,** satire
22.54 **Dat willen we even kwijt,** column
23.00 **De tv-dokter**
23.03 **Cop,** film
00.54 **Nieuws**

Ned. 3

08.53 **Nieuws**; 18.00 **Nieuws;** 18.15 **Werken aan werk,** radiomakers; 18.45 **Politieke partijen;** 18.55 **Lingo,** woordspel; 19.23 **Tom en Herrie,** muziekprogr.
19.59 **De Toverberg,** miniserie
22.00 **Nieuws**
22.15 **Studio sport joernaal**
22.25 **NOVA**
23.00 **Gesprek met de Minister-President**
23.10 **Passages,** literair diskussieprogr.
23.55 **WK Turnen,** samenvatting

Louis de Funès en Bourvil in *De Snul*, een heerlijke gangsterparodie. Zondag 11 april op TV 1, om 20u.30.

ZATERDAG 10 APRIL

DE LIFT

Geslaagd filmdebuut van de Nederlandse regisseur Dick Maas. Een driedubbele lift in een flatgebouw vertoont moordlustige neigingen. Monteur Huub Stapel moet het maar zien op te lossen. Ook met Willeke van Ammelrooy en Josine van Dalsum. **(TV 1, om 23u.)**

ZONDAG 11 APRIL

DE SNUL

De gammele auto van Louis de Funès wordt in de prak gereden door de Cadillac van Bourvil en Louis mag als vorm van schadeloosstelling met de dure slee op vakantie. Grappige gangsterparodie uit 1964. **(Le corniaud – TV 1, om 21u.)**

MAANDAG 12 APRIL

THE WOLVES OF WILLOUGHBY CHASE

Avontuurlijke historische film gebaseerd op een kinderboek van Joan Aiken. In het winterse Yorkshire ten tijde van koning James II worden twee kinderen naar het leven gestaan door een gemene goevernante. De goede akteerprestaties worden enkel overtroffen door de als wolven „verklede" honden. **(BBC 2, om 19u.10)**

DINSDAG 13 APRIL

DAMIEN – OMEN II

In deze vervolgfilm op *The Omen* is de duivel teruggekeerd in het lichaam van een 13-jarige tiener. Om de tien minuten wordt er iemand op gruwelijke manier om zeep gebracht... Met William Holden, Lee Grant en Robert Foxworth. **(TV 2, om 22u.)**

WOENSDAG 14 APRIL

GUN CRAZY

Stijlvolle gangsterfilm van J.H. Lewiss (1949). Peggy Cummins is de *femme fatale* die de wapenfreak John Dall op het slechte pad brengt. Deze beklemmende film, waarin geweld en erotiek opmerkelijk in beeld worden gebracht, past in de Bonnie & Clyde-traditie en kreeg pas na vele jaren de verdiende erkenning. **(BBC 2, om 1u.05)**

DONDERDAG 15 APRIL

36 FILLETTE

Catherine Breillat verfilmde in 1988 haar eigen biografische roman. Het gaat over een meisje van 14 jaar dat de nachtklubs afschuimt om er uiteindelijk slechts „vuile streken" van volwassenen mee te maken. Gevoelige, maar vaak onevenwichtige film. Met Delphine Zentout en Etienne Chicot. **(TV 2, om 22u.30)**

VRIJDAG 16 APRIL

INTO THE NIGHT

Komische gangsterfilm van John Landis (1985) met Jeff Goldblum, Michelle Pfeiffer en Roger Vadim. Een mooie vrouw wordt door gangsters opgejaagd en belandt in de auto van een nietsvermoedende man... **(TV 1, om 14u.15)**

HERSENBREKER

OPGAVE 173

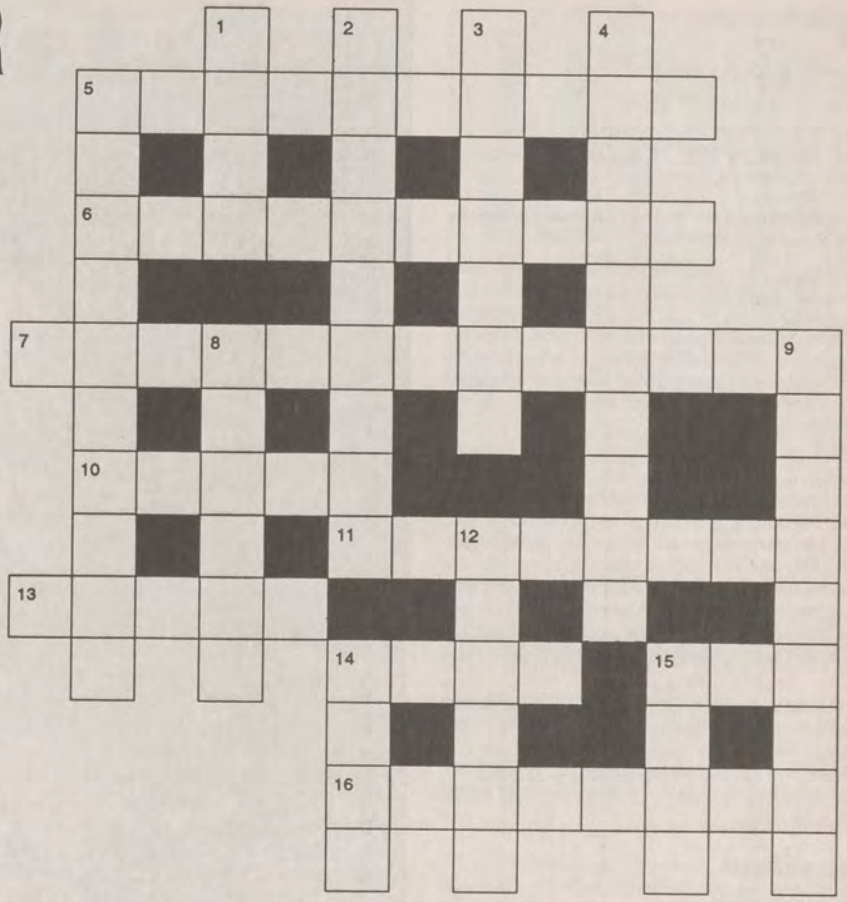

HORIZONTAAL

5. Vetplant (10)
6. Voor zo'n wagen komt een andere in de plaats (10)
7. Drinkgereedschap als inzet van een krachtmeting (13)
10. Die heeft aangeboren bvuitengewone geestesgaven (5)
11. Geheim waar je nooit achter komt (8)
13. Sap dat dik en kleverig is geworden (5)
14. Verbinding (4)
15. Deze politieke figuur heeft nogal wat gerucht veroorzaakt (3)
16. Stootkar (8)

VERTIKAAL

1. Deze bezoeker schuift mee aan tafel voor de maaltijd (4)
2. Met dit scherpe voorwerp wordt een zachte stof behandeld (9)
3. Werd lichter (7)
4. De mensen gaan weg uit zulke woon- of werkruimten (10)
5. Zo'n grondbezit geeft de hoge kwaliteit aan van 't leven op het platteland (10)
8. Gedicht volgens een afgesproken schema (6)
9. Kleurrijk schietwapen (9)
12. Aan een aloude Griekse stad herinnert nog menige naam in de sportwereld (6)
14. Zeker niet veraf (4)
15. Hartstochtelijke ijver (4)

OPLOSSING OPGAVE 171

Horizontaal: 1. shag; 4. smoor; 9. sterrenparade; 11. kamerorkest; 12. openklappen; 15. sein; 16. vaan; 17. fut; 19. over; 20. opslag; 21. ranch.

Vertikaal: 2. hamer; 3. grond; 5. staanplaatsen; 6. drieën; 7. geoorloofd; 8. apekop; 10. Anton; 13. elite; 14. onzacht; 15. stom; 18. koord; 22. nul.

Wout Van Den Abbeele uit de Losweg 11 in 9200 Dendermonde wint een prijsje. Zijn gele briefkaart met de korrekte inzending van opgave 171 werd uit de juiste inzendingen geloot.

Wij verwachten uw gele briefkaart met de juiste oplossing van opgave 173, ten laatste maandag 19 april op de redaktie: Barrikadenplein 12, 1000 Brussel.

SATERDAG

AHASVERUS

„Mao-jasje uit de mode", las Ahasverus
't Is nu allemaal mama's jasje!

*

Museeuw wipte door de Maassen van het net

*

Zetduivel:
Maashit

*

Mijne veger kost 20.000fr.
En de uwe?

*

Hugo Claus gaat hertrouwen
Een* nieuwe *Zachte Vernieling?

*

Zetduivel:
Peter Klucht

*

De Rotterdamse Bär geschoten

*

Davidsfonds steekt de draak met St.-Michiels

*

BRUGGE, 1 MEI:

HET SOCIAAL GEMEENTEBELEID

Op 9 oktober 1994 vinden de volgende gemeenteraadsverkiezingen plaats.

Een grondige voorbereiding hiervan is noodzakelijk. Vandaag reeds moeten we ons bezinnen over de toekomst van het gemeentelijk nivo, dat in het federaal gedachtengoed een voorname plaats bekleedt. Wat verlangt de inwoner van een gemeente van het lokale bestuur? Wat wil hij/zij veranderd zien? En hoe kan de mandataris hierop inspelen? Met welke middelen?

Een reeks van studiedagen moet hierop een antwoord bieden. Kultuur, milieu, veiligheid en gemeentelijke demokratie komen vanaf dit najaar aan bod. We starten de ciklus, op de dag van de arbeid, met een bespreking van het sociaal gemeentebeleid. Een wel zeer belangrijke uitdaging, nu vervreemding, vergrijzing en vaak ook een verloedering van de binnensteden steeds meer om zich heen grijpen. Een verzekerde, sociaal rechtvaardige thuis blijft een steunpilaar, hoe groot de wereld ook is.

VU-mandatarissen en alle mogelijke geïnteresseerden wisselen hierover van gedachten. Een gehele dag lang. En met een Noorderbuur. We rekenen op uw aktieve belangstelling. Gelieve wel, met bijgaand formulier, op voorhand uw komst mede te delen.

PROGRAMMA

9 u. 30: Onthaal
10 u. 00: Verwelkoming, *Joël Boussemaere*, VU-voorzitter Groot-Brugge
10 u. 05: nleiding, *Geert Bourgeois*, algemeen voorzitter Vereniging Vlaamse Mandatarissen
10 u. 15: Referaten

(foto Dann)

Organisatie sociaal gemeentebeleid, *Piet Van Schuylenbergh*, Vereniging van belgische Steden en Gemeenten
De sociale huisvesting, *Luc Goossens*, professor universiteit Antwerpen
De ouderen in de gemeente, *Fons De Neve*, hoofd studiedienst Bond van Grote en Jonge Gezinnen
Sociaal gemeentebeleid in Nederland, Antoine Kessen, burgemeester Hulst
12 u. 00: Middagmaal
14 u. 00: Werkgroepvergaderingen, eerste sessie
15 u. 00: Koffiepauze
15 u. 15: Werkgroepvergaderingen, tweede sessie
16 u. 15: Verslag werkzaamheden
16 u. 30: Slottoespraak, *Bert Anciaux*, algemeen voorzitter VU
Educatieve begeleiding: Vormingscentrum Lodewijk Dosfel

PRAKTIKA

De studiedag gaat door in Huize Minnewater, Professor Sebrechtstraat 1, 8000 Brugge, tel.: 050/33.06.36., op 1 mei a.s. vanaf 9u30.

Een middagmaal wordt u aangeboden voor 420 fr.

De tema's algemeen sociaal beleid, sociale huisvesting en ouderen worden 's namiddags in werkgroepen verder behandeld. Twee maal komen de drie werkgroepen bijeen.

Wie geïnteresseerd is wordt vriendelijk verzocht zich in te schrijven voor 26 april. Voor verdere informatie en/of inschrijvingen kan u zich wenden tot:

Sigurd Vangermeersch,
Barrikadenplein 12
te 1000 Brussel, 02/219 49 30

HET PARTIJBESTUUR DEELT MEE

Na afloop van het partijbestuur van de Volksunie van maandag jl. werd volgende mededeling verspreid:

Het partijbestuur besprak tijdens haar wekelijkse vergadering het kongres dat het *Davidsfonds* het voorbije weekend hield. VU-voorzitter Anciaux stelt vast dat er in Vlaanderen een grote strijdbaarheid aanwezig is. Davidsfondsvoorzitter Van Gerven kijkt vooruit en kondigt nieuwe stappen in de Vlaamse staatsvorming aan.

In dit kader vindt de VU het van levensbelang dat zeer binnenkort het eigen rechtstreeks verkozen Vlaams Parlement tot stand wordt gebracht om zo de verdere dynamiek mogelijk te maken.

Bert Anciaux merkt op dat Davidsfondsvoorzitter Van Gerven terecht de lof zwaait naar de nieuwe Vlaamse instellingen en de voortrekkersrol die reeds vanuit deze - nog onvolmaakte strukturen - uitgaat. Hij betreurt echter dat geen woorden van lof kunnen gevonden worden voor de generaties demokratische Vlaams-nationalisten die deze evolutie hebben mogelijk gemaakt.

KS

Met betrekking tot de onfrisse gebeurtenissen binnen de top van *KS* eist de VU het kollektieve ontslag van de volledige raad van bestuur van de NV Kempense Steenkoolmijnen. Het zijn de vertegenwoordigeders van VLD, SP en CVP én de vakbonden die in eerste instantie verantwoordelijk zijn voor het gesjoemel met overheidsgeld.

De VU vraagt dat een doorgedreven onderzoek ervoor zorgt dat de onderste steen wordt bovengehaald.

Volgens VU-voorzitter Bert Anciaux is het bij KS van in den beginne misgelopen. Onder meer de ongelijke behandeling van de mijnwerkers van het oostelijk en van het westelijk bekken heeft gezorgd voor een onnodige diskriminatie waardoor velen zich bedrogen voelen.

De KS-gelden moeten doelmatig in Limburg worden aangewend met als doel de hoge werkloosheid op korte termijn weg te werken.

ONTMOETINGSDAG VU-VROUWEN:

1994: DOORBRAAK VAN DE VROUW IN DE POLITIEK?

Naar jaarlijkse gewoonte wordt u vriendelijk uitgenodigd op de nationale kaderdag van de VU-vrouwen. De bijeenkomst heeft dit jaar plaats op zaterdag 24 april in het Kultureel Centrum van Heusden-Zolder. Partijbestuurslid en schepen Simone Janssens-Vanoppen is uw gastvrouw.

Het tema van de ontmoetingsdag – Vrouw & Politiek – biedt zonder enige twijfel tal van praktische en onmiddelijke aanknopingspunten bij de dagelijkse ervaring.

PROGRAMMA

Voormiddag

10.30u: ontvangst deelnemers (koffie)

11u. tot 12u.: toelichting over het *Netwerk voor gemeentelijke Kansenbeleid* en het wetsvoorstel Smet-Tobback door Sabine de Bethune, koördinator van het Europees Netwerk Vrouwen en Besluitvorming. Ervaringen en reakties hierop door Nelly Maes, senator en – schepen in Sint-Niklaas.

12.30u: middagmaal

Namiddag

14u.: gesprek met vrouwelijke VU-mandatarissen rond de verkiezingen van 1994: Europese, provinciale en gemeenteraadsverkiezingen. Besluiten en resoluties.

15.30u: slottoespraak door Annemie Van de Casteele, ondervoorzitter van de Volksunie.

PRAKTISCH

Inschrijven is gewenst. De deelname aan het middagmaal bedraagt 200 fr.

U vindt het Kultureel Centrum van Heusden-Zolder in de Dekenstraat 40 in **Zolder.** Tel.: 011/53.33.15

Voor meer informatie belt u naar Greet Sels op het Barrikadenplein, tel.: 02/219.49.30.

Afspanning „In de Groene Poort"
Dorpstraat 31
1755 GOOIK
Tel.: 02/532.10.21.

Anita en Herman nodigen u uit op hun Kaas – Wijn – Spaghetti – Crocque Monsieur – en Pannekoekenfestijn
Op zaterdag 10, zondag 11 en maandag 12 april 1993.
Bediening vanaf 16u.

VCK NAAR UTRECHT

Voor het derde jaar op rij organizeert de *Vlaamse Culturele Koepel* (VCK) op zaterdag 24 april een studiereis naar Nederland. De geïnteresseerden krijgen er de mogelijkheid kennis te maken met instellingen, opvattingen en samenwerkingsverbanden die nuttig kunnen zijn voor de werking van hun organizatie.

Deze keer kunnen de deelnemers in de voormiddag kiezen tussen een bezoek aan het Repertoire Informatiecentrum Muziek (RIM), een centrale muziekbiblioteek met geautomatizeerde katalogus ten behoeve van de amateur-kunstenaars, en een lezing over het herstel van de dinamiek van organizaties.

In de namiddag volgt een kennismaking met het projekt Bouwhistorisch en archeologisch onderzoek Utrecht. Dit projekt kombineert archief- en bouwhistorisch onderzoek met archeologische opgravingen. Er is een stadswandeling voorzien begeleid door een gids.

Praktika: vertrek met de bus om 7.30 u. te Berchem Station. Terug om 22 u. De deelnameprijs bedraagt 1.500 frank, te storten op rek. 409-8556481-58. Inbegrepen: dokumentatiemap, reis, één broodmaaltijd, de bezoeken en gids. Het avondmaal is voor eigen rekening.

ZOEKERTJES

– **GEZOCHT** – 46-jarige heer, boekhouder van vorming maar sinds 20 jaar aan het hoofd van een middelgroot bedrijf dat onlangs de kommerciële aktiviteiten in onze streek sloot, zoekt passende betrekking in boekhoudkundige, sociale of verzekeringssektor. Voor bijkomende inlichtingen, zich wenden tot senator Jef Valkeniers, Ninoofsesteenweg 11, 1703 Schepdaal, tel. 02/569.16.04 of 515.87.09.

– **TE KOOP** – Te Overijse: villa-landhuis op 1ha. Bouwjaar 1982. 5 slks, 2 badks, burelen, terras op z., garage 3 wag., kelders. Ook geschikt voor horeka of vrij beroep. Hogere prijsklasse. Op vertoon van deze advertentie een korting van 200.000 fr. Tel. 02/687.43.51 of 02/687.95.42.

– **TE KOOP** – Computerprogramma voor het berekenen v.d. personenbelasting voor loon- en weddetrekkenden, vennoten, bestuurders en zelfstandigen + berekening v.d. werkelijke bedrijfslasten volgens de 2 sistemen + duidelijke handleiding. IMB-compatibel onder MS/DOS op diskette 3.5' of 5.25' (kleur/mono). Ideaal voor uw dienstbetoon. Prijs: 1.200 fr. (verzendingskosten inbegr.). Bestellen op tel.nr. 052/42.25.05 (A. Vergeylen).

– **GEZOCHT** – Nederlandstalige 20-jarige dinamische jongeman met A3-getuigschrift Grafische Technieken met kwalifikatiegetuigschrift en die de militaire dienstplicht heeft beëindigd zoekt een betrekking in de sektor. Ook ander werk is welkom. Liefst op de as Ninove-Brussel. Voor inlichtingen zich wenden tot senator J. Valkeniers, tel. 02/569.16.04 of 515.87.09.

HAAL MEER UIT WIJ

DE 50 ANTWERPEN-PAKKETTEN ZO DE DEUR UIT

De 50 Antwerpen-pakketten die WIJ in haar nummer n.a.v. van *Antwerpen 93, kulturele hoofdstad van Europa* aanbood vlogen zo de redaktiedeur uit! Er waren juist geteld 100 aanvragen, dus werden de 50 gelukkigen bij loting aangeduid; hierbij hun namen.

G. Timmerman, Gent; Johan Van Belle, Evergem; E. Deconinck, Kortrijk; Remi Decock, Veurne; Cyriel Van Assche, Muizen; Jan Vandewalle, Mortsel; Maurice Passchyn, Meise; Tom Jacobs, Lummen; Jacqueline Van Fraechem, Tervuren; Hans De Belder, Kraainem; Raymond De Feyter, Merelbeke; Marc Uyttersprot, Hofstade-Aalst; Lutgard Remy, Hasselt; Joannes Rycken, Munsterbilzen; William Van Daele, Brussel; Arthur Bucqué, Lebbeke; R. Gevaert, St.-Michiels-Brugge; Hendrik Verhaeghe, Zedelgem; Mark Van Liedekerke, Teralfene; Hugo Waes, Brugge; Hans Nollet, Meulebeke; N. Van Aerde, Zottegem; Tania Deswelgh, Antwerpen; F. Vanrusselt, Borgloon; Erik Lafaut, Rumbeke; Erik Vandewalle, Izegem; R. Van Vynckt, Merksem; Geert Defoort, Kortrijk; Fam. Monten-Vos, Neerpelt; J.P. Goethuys, Vilvoorde; Bernard Depoorter, Izegem; Magdalena Luckx, Brussel; Willy Vancraeynest, Halle; Myriam Gevaert, Oostende; Christiane Quintens, Bredene; Pieter Gunst, Gistel; J. Durlinger-Adams, Oostende; mevr. Bienstman-Vervaek, Maaseik; Paul Dehoperé, Brussel; Karel de Maeyer, Mortsel; Jan Bossuyt, Meulebeke; Kristine Acke, Kortrijk; André De Rycke, Assebroek; Hugo Andries, Turnhout; R. Falkena, Beetsterweach/Fryslân; Wim Vangermeersch, Herk-de-Stad; Gust Belles, Boechout; Rita Tomboy, Zaventem; Mark Van Mensel, Hove; Wilfried Cafmeyer, Oostende.

Wie deze keer door de mazen van de loterij viel wenst de redaktie bij een volgende beurt meer geluk!

ANTWERPEN

APRIL

16 ZWIJNDRECHT: Voorstelling van de film „Stalingrad" in cinama Rubens, om 20u. Toegangsprijs 125 fr. Org.: VOS en Vlaamse Kring Scheldemeeuw.

16 MORTSEL: Etentje VU-Mortsel. In 't Centrum, Osylei: Koud Buffet aan 450 fr. Gastspreker: Paul Van Grembergen. Inschrijven en info bij Leen Veron (03/449.35.23). Org.: VU-Mortsel.

16 TONGERLO-WESTERLO: Om 20u. in Kapellekeshoef: eresenator Oswald Van Ooteghem met diavoorstelling over St.Petersburg (Leningrad) en de omgeving van Puchkin, strijdtoneel van het Vlaams Legioen. Org. SMF-Kempen.

17 EDEGEM: Kaartavond in Drie Eiken. Om 20u. Inschrijven op voorhand. Org.: VNS-Edegem.

19 RIJMENAM: Open arrondissementsraad met als gastspreker Johan Sauwens over Vlaanderen-Europa 2002. In het Ontmoetingscentrum Sint-Maartensberg, om 20u. Alle VU-leden en simpatisanten zijn welkom.

20 BERCHEM: Grafologe Mevr. Jeger geeft uitleg over „geschrift". Om 20u. in Kultureel centrum. Leden gratis, niet-leden 50 fr. Org.: FVV-Berchem.

22 EDEGEM: Om 20u. in Drie Eiken: Spreekbeurt door joernalist Vic De Donder. Org.: Kulturele Kring-Edegem.

24 EDEGEM: Historisch literaire wandelingop Schoonselhof. Samenkomst om 14u. aan ingang Schoonselhof. Kruispunt St.Bernardusstwg en J. Moretuslei. Inschrijven: Hilde Dewit (449.17.66) of Josée Poppelaars (449.79.01). Org.: FVV-Edegem.

25 BERLAAR: Fietstocht ingericht door DF-Berlaar. Info bij Walter Luyten (03/482.11.93).

29 ANTWERPEN: Zeemanshuis om 20u.: De Poesjenelle gogget is vertelle. Kaarten aan 350 fr. Reservatie: VU-Groot-Antwerpen (03/238.82.08).

MEI

1 ANTWERPEN: Uitstap naar Middelburg. Vertrek om 8u. aan het Bouwcentrum, J. Van Rijswijcklaan te Antwerpen. Inschrijven tel. 03/238.82.08 en door storting van 700 fr. p.p. zonder en 1.000 fr.p.p. met middagmaal op rek.nr. 402-9088941-38 van de Coremanskring met vermelding „1 mei-reis 1993".

2 BERLAAR: De deelname aan het Vlaams-nationaal Zangfeest in een groepsreservatie rondom Walter Luyten kan opgegeven en betaald worden tot 20/4. Voorafbetalingen via bankrek. 406-9000581-58 van Walter Luyten. Verdere inlichtingen via tel. 03/482.11.94 en fax 03/482.44.58.

ARENDONK HELPT KOERDISTAN: WIE DOET MEE?

De Golfoorlog ligt reeds een tijd achter ons. De media besteden steeds minder aandacht aan het Koerdische probleem.

De Arendonkse VU-afdeling, onder impuls van gemeenteraadslid Herman Hermans en VU-voorzitter Jan Boulliard, is de oproep van het Vlaams Internationaal Centrum (voor enkele weken in WIJ) echter niet vergeten. Zoals de voorgaande jaren houdt deze VU-afdeling ook nu weer een ophaling van gebruikte kleding. Datum van de aktie: 3 april eerstkomende.

Na ophaling van de kleding wordt deze verkocht. Met de opbrengst (gehoopt wordt op 150.000 fr.) participeert de VU van Arendonk in het projekt van het VIC in Koerdistan.

Het Vlaams Internationaal Centrum wil zo'n 300 woningen bouwen in Iraaks Koerdistan. Het heeft hiervoor een slordige 18 miljoen nodig, betoelaging inbegrepen. Zelf moet voor goed *vier miljoen* gezorgd worden.

De Arendonkse Volksunie wil op deze manier de volksnationale solidariteit konkreet gestalte geven.

Welke afdeling doet hen na en steunt daarmee het projekt van het VIC? De Arendonkse initiatiefnemer Herman Hermans parafraseert de woorden van onze algemene voorzitter: „Kijk, Stijn, soms kan je er enorm plezier aan beleven om zomaar iets voor andere mensen te doen".

Wie er hetzelfde over denkt, gelieve kontakt op te nemen met Herman Hermans, Wampenberg 15 te 2370 Arendonk, tel. 014/67.00.50. Moet je doen!

MET WALTER LUYTEN NAAR HET ZANGFEEST

Op zondag 2 mei zal het Vlaams-nationaal Zangfeest plaatsvinden onder het motto „Tot Vlaanderen, Vlaanderen heet". Vorige jaren reserveerde Walter Luyten voor deze unieke kulturele manifestatie in het Sportpaleis te Antwerpen. Indien u voor het 56ste Zangfeest in het gezelschap van Walter Luyten plaatsen wenst, kan u gebruik maken van de voorverkoop. U kan hiervoor terecht op zijn telefoonnummer 03/482.11.93.

JAARLIJKSE BORMSHERDENKING

De jaarlijkse Bormsherdenking, ingericht door het Borms Dokumentatie- en Aktiecentrum (BDAC), heeft ook dit jaar plaats te Merksem, op zondag 18 april 1993.

Het programma voorziet:

11u.30: aankomst Fakkelloop voor Amnestie (VNJ-Antwerpen) aan de St.Franciskuskerk op de Bredabaan;

11u.45: plechtige herdenkingsmis in de St.Franciskuskerk, voorganger: e.h. P. d'Haenens, homilie door e.h. W. Corsmit. Muzikale omlijsting: SMF-Scheldekoor Antwerpen.

12u.45: optocht naar het graf van dr. Borms (Kerkhof, Van Heybeekstraat), waar bezinningsstonde met bloemenhulde en gelegenheidstoespraak door Peter De Roover.

ZOEKERTJES

– **GEZOCHT** – Vr. geboren 12.10.70, gegradueerde ekonomisch hoger onderwijs, boekhouden – optie fiskaliteit. Zoekt werk in de omgeving van Brussel. O/Ref: 910101. Voor inlichtingen: Volksvertegenwoordiger Etienne Van Vaerenbergh (02/519.86.94), van 7u.30 tot 15u.

– **GEZOCHT** – Vr. geboren 04.02.62. Graduaat boekhouden. Zoekt werk in de omgeving van Brussel. O/Ref: 920162. Voor inlichtingen: Volksvertegenwoordiger Etienne Van Vaerenbergh (02/519.86.94), van 7u.30 tot 15u.

– **GEZOCHT** – Vr. geboren 18.09.65. Licentiaat geschiedenis. Zoekt werk in de omgeving van Gent of Brussel. O/Ref: 920372. Voor inlichtingen: Volksvertegenwoordiger Etienne Van Vaerenbergh (02/519.86.94), van 7u.30 tot 15u.

– **GEZOCHT** – 22-jarige jongedame met diploma A6/A2 Boekhouden en A6/A2 Ekonomie en Informatika, op dit ogenblik werkzaam als uitzendkracht, zoekt passende betrekking bij voorkeur in de regio ten ZW van Brussel of in de hoofdstad. Voor inlichtingen zich wenden tot senator J. Valkeniers, tel. 02/569.16.04 of 515.87.09.

– **PLU** – inkomsten voor uw afdelingskas! Verkoop uw leden een geel-zwart regenscherm. Bij minimumafname van 12 stuks geleverd aan 200 fr. per eksemplaar. Inlichtingen: 014/51.59.40 (C. Van der Spurt).

ADVERTENTIE

**SPLITS ZELF DE SOCIALE ZEKERHEID!
WORD LID VAN
EEN VLAAMS ZIEKENFONDS...**

...en geniet de komplete service van een volwaardige, sterk uitgebouwde, en ongebonden organisatie!
Bel gratis het nummer 078/11 79 75

VZ Vereniging Vlaamse Ziekenfondsen

OOST-VLAANDEREN

APRIL

12 AALST: Uitstap naar Voeren. Vertrek met bus aan Station-Aalst om 7u.45 stipt. Volw. 450fr., kind 350 fr. (alles inbegr.: koffie, middagmaal, bus, gids, enz.). Inschrijven bij mevr. Joris Vonck (053/78.96.44). Org.: FVV-Aalst.

16 GENTBRUGGE: Audio-visuele voorstelling: Vlaanderen mijn land. Om 20u. in de polyvalente feestzaal, Dienstencentrum, Braemkasteelstraat 45. Org.: VOS en IJzerbedevaartwerkgroep Gentbrugge-Ledeberg. Toegang kosteloos.

16 SCHELLEBELLE: Vlaams zangfeest in Schellebelle. Om 20u. O.l.v. Gust Teugels. Iedereen van harte welkom. Info: Paul Mortiers (091/69.03.95). Org.: DF-Schellebelle.

17 SINT-AMANDSBERG: Lentefeest VU-St.Amandsberg. Breugelbuffet aan 350 fr./persoon. Om 20u. in zaal 't Meuleken, Antw.stwg 547 (ingang zaal Lijnmolenstraat 18). Inschrijven voor 15/4 bij Herman (51.50.08). Gastspreker: Koen Baert.

17 EEKLO: 30 jaar VU-Eeklo met banket en balavond in feestzaal Sparrenhof, Brugsestwg 183, om 19u. Gastspreker: Annemie Vandecasteele. Deelname: 750 fr.; -12j.: 400 fr. Inschrijven bij K. Van Hoorebeke (091/77.21.82).

19 NINOVE: Bezoek aan Parlement en nadien bezoek aan bezienswaardigheden van Brussel. Vertrek met bus aan St.Theresiakerk om 8u.45. Org.: VVVG-Ninove.

21 GENT: Diavoorstelling over het Heilig Land, om 20u.in zaal Van Eyck, Lang Kruisstraat 4. Org.: FVV-Gent.

21 GENT: VVVG-Seniorenakademie. Chris Vandenbroeke over „Rendez-vous met de toekomst". Om 14u.30 in de Rijksuniversiteit te Gent, Blandijnberg, zaal 410. Toegangsprijs: 50 fr. VVVG-leden. Nietleden: 100 fr.

23 AALTER: De Honden in het zegekoor. teatervoorstelling om 20u. in de gemeenteraal, Guldensporenplein. Kaarten bij G. Van den Kerchove (091/74.25.00). Org.: Vlaamse Vriendenkring, VVVG en Dr.J. Goossenaertskring Aalter.

24 ST.-DENIJS-WESTREM: Jaarlijks Vriendenmaal in zaal Gildenhuis, Loofblommestraat, om 19u.30. Gastspreker: senator Jan Loonens. Aper., groot breugelmaal, koffie-gebak aan 500 fr.p.p., -21j.: 350 fr. Inschrijven bij Anne De Keuckeleire (22.91.83). Org.: VU-St.-Denijs-Westrem-Afsnee.

30 SINT-AMANDSBERG: Gespreksavond met F.J. Verdoodt over „Daens". Raadszaal Oud Gemeentehuis, Antwerpse stwg, om 20u. Vrije toegang. Org.: Goossenaertskring St.-Amandsberg.

NIEUWS VOOR BIBLIOFIELEN EN VERZAMELAARS

Het fotoalbum *Dr. Reimond Tollenaere* – mars te Brussel op 12 juli 1942 is te koop. Prijs: 600 fr., verzendingskosten inbegrepen. Bestellingen door storting op rek. nr. 441-9582251-60 van Vriendenkring Sneyssens Gent, met vermelding: Fotoalbum.

RODENBACHFONDS OOST-VLAANDEREN BEZINT OVER IJZERBEDEVAART

De jaarlijkse IJzerbedevaarten hebben een onmiskenbare invloed op het denken en handelen van de Vlaamse Beweging. De uitspraak „*Waalse vrienden, laten we scheiden*" op de IJzerbedevaart van 1992 bleef nagalmen tot ver buiten de Vlaamse Beweging.

Toch is er ook heel wat kritiek op de IJzerbedevaart. Kritiek op de vorm: te oubollig of juist te veel vernieuwing, te veel vendelzwaaiers en bloemenmeisjes of te weinig samenzang, enz... Ook de inhoud van de toespraken en het beleid van het IJzerbedevaartkomitee staan echter aan toenemende kritiek bloot.

Samen met het IJzerbedvaartkomitee start het Rodenbachfonds Oost-Vlaanderen daarom een provinciaal projekt *Zin en onzin van de IJzerbedevaart.*

Op vijf verschillende plaatsen in de provincie (Aalst, Geraardsbergen, Hamme, Zottegem en Wetteren) nodigt het Rodenbachfonds op een doelgerichte manier een zo ruim mogelijk publiek uit om deel te nemen aan een diskussie-avond over zin en onzin van de IJzerbedevaart.

PROGRAMMA

Het programma van deze avonden omvat een professionele audio-visuele montage die een overzicht van de geschiedenis en de achtergronden van de IJzerbedevaarten biedt. veel aandacht gaat uit naar de erfenis van de Frontbeweging: *Nooit meer Oorlog, Zelfbestuur* en *Godsvrede.*

Vervolgens geeft een lid van het IJzerbedevaartkomitee een aantal beschouwingen en opent het diskussiegesprek. Tijdens dit diskussiegesprek worden de aanwezigen uitdrukkelijk verzocht om hun opmerkingen en bedenkingen t.o.v. de IJzerbedvaart te formuleren.

Een brochure over *Zin en onzin van de IJzerbedevaart* ondersteunt het projekt en beoogt de deelnemers in staat te stellen om ook nadien op een gefundeerde manier over dit onderwerp te diskussiëren.

WAAR?

Aalst, zaterdag 10 april, 14u30 – Sociaal Centrum, Rerum Novarumstraat, Aalst. Spreker: Frank Seberechts, historikus, direkteur Rodenbachfonds. Plaatselijke organisatie: Vlaamse Kring Land van Aelst. Inlichtingen: Tony Derde 053/70.09.38

Wetteren, vrijdag 16 april 1993, 19u30 – De Warande, Warandelaan, Wetteren. Spreker: Arseen Vande Velde, lid IJzerbedevaartkomitee. Plaatselijke organisatie: CDNV, VOS en Davidsfonds Wetteren. Inlichtingen: Renaat Meert 091/69.67.88

Geraardsbergen, donderdag 22 april, 19u30 – Vlaams Huis, Stationsplein 22, Geraardsbergen. Spreker: Arseen Vande Velde, lid IJzerbedevaartkomitee. Plaatselijke organisatie: Vlaams Socio-kultureel Centrum, Geraardsbergen. Inlichtingen: Rita Borremans 054/41.25.89

Hamme, donderdag 6 mei, 19u30 – Feestzaal GITO, Meulenbroek, Hamme. Spreker: Arseen Vande Velde, lid IJzerbedevaartkomitee. Plaatselijke organisatie: vzw 't Leeuwke en Davidsfonds Hamme. Inlichtingen: Walter Peeters 052/47.26.94 of Dirk Moens 052/47.02.05

Zottegem, donderdag 10 juni, 19u30 – Feestzaal Braems, Staionsplein, Zottegem. Spreker: Arseen Vande Velde, lid IJzerbedevaartkomitee. Plaatselijke organisatie: Rodenbachfonds i.s.m. VU, Davidsfonds en VTB-VAB Zottegem. Inlichtingen: Mark Diependaele, tekstschrijver IJzerbedevaart, 091/60.56.46

***Belangrijk!* In april verhuist het Rodenbachfonds Oost-Vlaanderen naar Bennesteeg 4, 2de verdiep, 9000 Gent.**

VU-DENDERLEEUW BEREID OPLOSSING TE BIEDEN VOOR POLITIEKE IMPASSE

De Volksunie heeft aan het Denderleeuwse politieke leven steeds op een positieve manier meegewerkt, en haar huidige mandatarissen wensen hierin geen verandering te brengen. Meebouwen aan een goed funktionerend gemeentebeleid heeft de VU steeds ervaren als haar belangrijkste politieke taak, onafgezien het gegeven of de VU al dan niet tot de bestuursmeerderheid behoorde.

STUURLOOS KOLLEGE

Uitgesproken vandaag wordt de Volkssunie, n.a.v. de huidige politieke malaise, gekonfronteerd met de vraag naar het algemeen belang. Met andere woorden: is de VU als oppositiepartij bereid een oplossing te bieden aan het stuurloze schepenkollege, in funktie van het algemeen belang?

Ondanks het feit dat de huidige onbestuurbaarheid op de eerste plaats te wijten is aan de krappe SP-VLD meerderheid, stelt de Volksunie onomwonden dat zij een bijdrage wil leveren tot het herstel van de bestuurbaarheid. Een bijdrage die de VU wenst te leveren vanuit het oogpunt van haar politieke verantwoordelijkheid in de gemeente.

Met deze visie distantieert de VU zich duidelijk van haar oppositiepartner de CVP die, bij monde van haar voorzitter en fraktieleider, onomwonden stelt dat zij geen oplossing wenst te bieden aan de huidige politieke krisissituatie.

VOORWAARDEN

De Volksunie zegt „ja" tegen een uitbreiding van de huidige bestuurskoalitie op voorwaarde dat zij haar politieke stempel kan drukken. Konkreet betekent dit dat zij wil aanwezig zijn daar waar het politieke beleid wordt bepaald, met name in het schepenkollege. Voorts wil de VU simbool staan voor een nieuwe politieke kultuur in onze gemeente. Hierbij legt VU-Denderleeuw volgende prioriteiten:

– een meer doorgedreven informatiestroom en dienstverlening naar de bevolking toe;

– een gemeentehuis als een open huis;

– een evaluatie van de gemeentelijke administratie;

– een meer aangenaam leefklimaat voor de Denderleeuwenaren.

Tot slot wenst de VU te benadrukken dat zij tenvolle beseft dat een eventueel helpende hand naar de huidige bestuurskoalitie gepaard gaat met mogelijk politiek gevaar.

Rekening houdend met dit besef vindt de VU het z ondermeer grof dat haar CVP-kollega insinueert dat het de VU enkel „om een schepenzetel te doen is". Ter staving van haar welgemeende intenties wil de VU haar CVP-kollega vooralsnog herinneren aan de politieke malaise binnen haar eigen partij, n.a.v. de toenmalige overloop van een vooraanstaande CVP-schepen, om het burgemeesterschap uit de brand te slepen.

Jammer genoeg is de politiek faire houding en loyaliteit van de Volksunie in dit CVP-avontuur bij het grote publiek niet gekend.

Deze voor het plaatselijke politieke beleid belangrijke verklaring wordt gedragen door voorzitter Wilfried De Metsenaere; sekretaris Bert Van Vaerenbergh; gemeenteraadsleden André Ottoy en Erna Scheerlink en OCMW-raadslid Roger D'Hoir.

SPREKEN IN HET OPENBAAR-KURSUS

De werkgroef *Aktief* van *Rodenbachfonds* West-Vlaanderen organiseert een negendelige kursus „Spreken in het openbaar" en dit telkens op dinsdag vanaf 20 april 1993.

De kursus richt zich tot iedereen die zijn aangeboren spreekvaardigheid wil verbeteren, spreekangst wil leren overwinnen en deze verworven kennis nadien daadwerkelijk wil gaan toepassen in het aktieve leven. De kursus heeft haar effekt reeds duidelijk bewezen. De docent „Spreken", Bert Ruysschaert, gaf tot op heden reeds meer dan 117 kursussen „Spreken in het openbaar" doorheen het hele Vlaamse land.

De kursus „Spreken in het openbaar" heeft telkens plaats op dinsdagnamiddag van 13u.30 tot 16u.15 in het Trefcentrum, Aartshertogstraat 4 te Oostende-Mariakerke. De eerste les start op 20 april en vervolgt op 27 april; 4, 11, 18 en 25 mei; 1, 8 en 15 juni 1993.

De kursus is volledig gratis. Inschrijven vooraf noodzakelijk: Rodenbachfonds West-Vlaanderen, Aartshertogstraat 4 te Oostende (059/50.84.80).

ADVERTENTIE

RESTAURANT HASSELTBERG

NIEUWELAAN 47, 1860 MEISE – TEL. 02/269.70.45

MENU'S AAN 950 en 1.600 fr.

WOENSDAG EN ZONDAGAVOND GESLOTEN
Inclusiefprijs voor BANKETTEN

WEST-VLAANDEREN

APRIL

9 IZEGEM: Vlaams Huis, vanaf 20u.: tweede kaarting. Org.: Kaartersklub De Vlaamse Vrienden.

14 KOEKELARE: Voordracht en dia's over „De Edelstenen. Waar komen ze vandaan en hoe worden ze flonkerende sterren", door Isabelle Honnay-Torhout. Om 14u.30 in Taverne de Tere Plekke, Dorpstraat 5. Org.: VVVG-Koekelare.

15 KORTRIJK: Voordracht door dhr. De Feyter (afg. beheerder VEV) over „Is het Vlaamse bedrijfsleven klaar voor het Europa van de 21e eeuw?". Om 20u. in de KB (Leiestraat 21). Org.: Hendrik Brugmans Kring.

16 KOEKELARE: Spreekbeurt met Bert Anciaux. Om 20u.30 in zaal Amfora. Org.: VU-Koekelare.

17 IZEGEM: Voetbalmatch Vlaams Huis-FC Tonneke. Org.: Voetbalklub Vlaams Huis.

17 GISTEL: Viervoetjesfuif in zaal De Reisduif te Gistel, om 20u. Org.: VU-Gistel-Koekelare.

19 IZEGEM: Jubileumviering 10 jaar VVVG-Izegem. Programma: mis, diner en optreden Karel Declercq. Org.: VVVG-Izegem.

21 IZEGEM: V-Club om 19u.30 in Ommegangstraat 5, parochiezaal. Tema: het naaien van een merklap. Inkom 50 fr. Meebrengen: schaar. Org.: Vlanajo.

21 IZEGEM: Het naaien van een merklap. Om 19u.30 in Ommegangstraat 5, Parochiezaal te Izegem. Meebrengen: schaar. Inkom 50 fr. Org.: Vlanajo W.Vl.

ZOEKERTJE

– **GEZOCHT** – 22-jarige jongedame met A2-diploma met kwalifikatie Verkoop-kantoor en Kantoorautomatisering zoekt na twee stagekontrakten een passende betrekking in de hoofdstad of het Leuvense. Voor verdere informatie gelieve kontakt te nemen met senator J. Valkeniers, Ninoofsesteenweg 11, 1703 Schepdaal, tel. 02/569.16.04 of 02/515.87.09.

MARK DE GROOT 10 JAAR VOORZITTER VU-AARSCHOT

Heel wat leden hadden er aan gehouden aanwezig te zijn op de viering van het 10-jarig voorzitterschap van *Mark De Groot* en van de aanstelling van *Dirk Boeckmans* als nieuwe voorzitter. Gemeenteraadslid *Sim Verbruggen* belichtte in zijn toespraak de verdiensten van Mark in de loop van de voorbije 10 jaar. Met een mop en een kwinkslag werd gedurende die tijd de werking van het afdelingsbestuur in goede banen geleid. Zijn echtgenote Marcia werd in het dankwoord betrokken .

Na overhandiging van de geschenken bedankte Mark het bestuur voor de steun en de goede samenwerking. De nieuwe voorzitter Dirk Boeckmans beloofde de ingeslagen weg verder te bewandelen en riep de leden op zich mee in te zetten voor het welslagen van de aktiviteiten die door de afdeling worden ingericht. Volksunie-ondervoorzitter *Patrick Vankrunkelsven* bracht een boodschap vanuit het partijbestuur en belichtte het belang van de Volksunie in het Vlaanderen van de toekomst en de taak van de partij in de gemeenteraadsverkiezingen van 1994.

De avond werd afgesloten met een natje en een droogje.

(J.B.)

Gemeenteraadlid Sim Verbruggen en OCMW-raadslid Jos Bruynickx overhandigen de geschenken aan oud-voorzitter Mark De Groot.

BRABANT

17 SINT-MARTENS-BODEGEM : 13e pannekoekenfestijn en boterhammen op zijn pajots. Vanaf 18u. in het Trefcentrum Solleveld. Ook op 18/4 vanaf 15u. Org. : VU-St.-Martens-Bodegem.

18 DIEGEM : Jaarlijks Spagetti-festijn. Vanaf 12u. in het Gildenhuis, Kosterstraat 1 (achter de kerk). Org. : VU-Diegem.

18 LEUVEN : Deelname met Rodenbachkring-Leuven aan de Borms-herdenking te Merksem. Vertrek station Leuven met eigen wagen. Info : Maurits Fannes (016/48.08.64).

23 TIELT-WINGE : VU-bal in Tilt-City, vanaf 20u.30. Met aanwezigheid van nationaal voorzitter Bert Anciaux. Kaarten : vvk 80 fr., deur 100 fr.

ZOEKERTJE

– GEZOCHT – 35-jarige licentiate oudheidkunde en kunstgeschiedenis zoekt passende betrekking, o.m. museum, school. Ze is beschikbaar voor onmiddellijke indiensttreding. Voor inlichtingen zich wenden tot burgemeester L. Van Dessel 403/481.82.76 of 03/481.77.15).

Adverteren in WIJ rendeert 02/219.49.30 Probeer eens !

DEZE WEEK IN
EEN DUBBELDIKKE

Knack

Leven met de zon
Wat is er aan de hand met het klimaat, het ozongat, de zon, de aarde, met ons? Tijd om rustig zin van onzin te scheiden, in een dossier: "Leven met de zon". Het eerste deel van een tweeledige serie, deze week in Knack.

Voorzitters aan zet
Premier Dehaene zette zijn regering opzij en riep de partijvoorzitters te hulp om uit het begrotingsslop te geraken. Het bereikte kompromis krijgt geen applaus op alle banken. Deze week in Knack.

Kollektief ontslag
Failliet, iedereen aan de deur, vers kapitaal en met een uitgedund werknemersbestand weer aan de slag. Die techniek sprak de jongste tijd nogal wat grote bedrijven aan. Hun praktijken bij het kollektief ontslag wekten opschudding. Deze week in Knack.

Nieuwe vaders
Vaders gaan "moederen". Ze kiezen voor het egalitair ouderschap. Verhalen over hun ervaringen en een konfrontatie van de pioniers onder hen met hun volwassen zonen: deze week in Weekend Knack.

En verder
• Omtrent Jean-Pierre Van Rossem • Milieuzaken en het gerecht • Auschwitz, een halve eeuw later • Bericht uit Oekraïne • Portret: Edouard Balladur • Antwerpen '93: er is meer dan één Jacob Jordaens • De Matteuspassie volgens dirigent Ton Koopman • Vladimir Nabokov en het geluk • Fotodokument: honger in Soedan • Sport: de Golf-masters

**3 MAGAZINES IN 1:
KNACK + WEEKEND KNACK
+ TELE KNACK (64 pag.)
ELKE WOENSDAG
TE KOOP**

De redaktie ontvangt graag brieven voor de lezersrubriek Wederwoord. Naamloze brieven gaan de scheurmand in, evenals scheld- en smaadbrieven. De andere publiceert zij, naargelang er plaats beschikbaar is. De redaktie behoudt zich het recht voor brieven in te korten en persklaar te maken zonder de essentie van de inhoud te veranderen. Brieven worden ondertekend met de naam en de plaats van herkomst, tenzij de schrijver verzoekt slechts de initialen te gebruiken. De opinie, vertolkt in een lezersbrief, is niet noodzakelijk deze van de redaktie.

'T PALLIETERKE (1)

Ik begrijp de reaktie van lezer Vancoppennolle over WIJ en *'t Pallieterke* (WIJ, 1 april j.l.) niet al te best. Ik heb in de WIJ met de lezersenquête géén appreciatie over het bedoelde weekblad gelezen. Ik denk dat de briefschrijver zich heeft laten beïnvloeden door het kommentaar van 't Pallieterke zelf waarin o.m. stond dat de redaktie van WIJ verveeld zou zitten met het feit dat 17,6 % van haar abonnees wekelijkse lezers van 't Pallieterke zijn.

Alhoewel ik tot deze wekelijkse groep behoor vind ik deze opmerking nergens in WIJ terug, ook niet de konklusie: „Ge voelt aan haar kommentaar dat ze (*de WIJ-redaktie*) dat cijfer liever lager, en véél lager, had gezien."

Net zoals ik nergens in WIJ heb gelezen dat „de redaktie zich blijkbaar voorneemt van WIJ een reklameblad te maken."

Of het zou moeten zijn dat ik niet meer kan lezen...

P.L., Hofstade

'T PALLIETERKE (2)

Ik kan het eens zijn met het weglaten van het eerste deel van mijn brief (ander onderwerp, bestemd voor de redaktie) maar *niet* met het redaktioneel naschrift op het tweede deel (WIJ, 1 april j.l.).

Ik verwees *niet* naar „het kommentaar dat dit weekblad (i.c. 't Pallieterke) aan WIJ heeft gewijd", maar naar uw tekst in WIJ van 4 maart, blz. 21: „Net zoals de VU o.m. moet blijven om te verhinderen dat het Vlaams Blok gretig het Vlaamsnationalistische erfdeel zou trachten in te pikken, *moet WIJ wekelijks blijven om te verhinderen dat het gewicht van het Vlaamsnationalistisch gedachtengoed zoals dit geïnterpreteerd wordt door 't Pallieterke bij de flaminganten zou toenemen*". Onderstreping door mij.

Johan Vancoppenolle, St.-Truiden

DAENS

Het is ontroerend hoe in Vlaanderen en vooral in WIJ regelmatig met liefde (of is het nostalgie?) over Daens en het daensisme wordt gesproken en geschreven, het is ook goed dat de oprichting van de Christene Volkspartij herdacht wordt. Maar wat ik nergens terugvind is het feit dat Adolf Daens gedoemd was om als priester te mislukken.

Als men vandaag nog spreekt over de Kerk als (laatste) diktatuur, wat moet het dan 100 jaar geleden geweest zijn? Bovendien mag men niet vergeten dat de leer van de Roomskatolieke Kerk geen politiek-militante priesters duldt, vroeger niet en nu nog niet. Wie dat wel deed (doet) lag (ligt) binnen de kortste keren overhoop met zijn bisschop en uiteindelijk ook met Rome die de man gewoon kraakt(e), al dan niet geholpen door zijn politieke tegenstrevers.

De priester die wél in een politieke loopbaan lukt(e) is (was) een slippendrager van de enig ware Roomskatolieke partij en kraamt(de) dan zaken uit zoals in WIJ (1 april j.l.) geciteerd. „... de werkman dient te begrijpen dat hij moet berusten in zijn lot, dat hij de gevolgen moet dragen van de lagere staat waarin God hem heeft geplaatst."

Zo'n uitspraak staat in schril kontrast met wat priester Daens verklaarde: „Slaaf noch bedelaar mag de arbeider zijn. Hij moet een vrij en welvarend man wezen."

Dat het tussen vertegenwoorders van dezelfde Kerk moest botsen kon toch niet anders. Het is mijn overtuiging dat er in de geschiedschrijving over Daens en het daensisme (ook in de film!) te weinig aandacht aan dit aspekt van de sociaal-demokratie wordt besteed. Het is mijns inziens hét kernprobleem van het drama-Daens, ik hoop het ontleed te vinden in het door u aangekondigde boek van Frans-Jos Verdoodt.

J. François, Aalst

VERKNIPT

Via deze weg wens ik mij te distantiëren van de passage waarin ik aan het woord kwam in *Eén uit duizend* (VTM, 4 april j.l.) als auteur van het tweede boek over *Rosalie Niemand*. In dit onrechtstreeks programma werden mijn uitspraken zodanig verknipt dat betekenis en inhoud van wat ik tijdens de opname gezegd heb, zwaar verminkt werden.

Jan Vanhaelen, Dilbeek

Brugge bezoeken is ook
kennis maken met het
**Vlaams
Ontmoetingscentrum**
De Gulden Spoor
rechtover uitgang parking
't Zand 22 Brugge
tel. 050.34.30.82
* dranken * restaurant
* snacks * zaal voor 50 pers.

Café & Feestzaal
Op Den Saele
Boomstraat 141 3798 's Gravenvoeren

Zitplaatsen feestzaal voor 100 personen Groepen en bussen **op afspraak** tegen speciale prijzen - toeristenmenu 295 fr.

Café Zaal Hotel
— Cambrinus —
Kloosterstraat 3 • 3960 Bree
089/47.28.97

WIJ

Adverteren in WIJ
rendeert
02/219.49.30
Probeer eens!

't boerenhof
CAFE-RESTAURANT-FRITUUR
Terras - Lunchroom -Coffeeshop
Altamira stone grill
Prijzen voor groepen
op aanvraag.
De Plank 24A
3790 Sint-Martens-Voeren
Tel. 041/81.07.03

Adverteren in WIJ
rendeert
02/219.49.30
Probeer eens!

Banketbakkerij
ANTWERPIA

JOOST GOSSYE
**Geraardsbergsestraat 38
9300 Aalst
Tel. 053-21.35.33**

RESTAURANT-HOTEL
OVEREINDE
Salons Raymond
— banketzalen tot 300 personen
— specialteiten bruiloften en banketten
**Overeinde 8 AS
011/65.73.05 - 65.89.40**
**Bij vertonen van VU-lidkaart:
één aperitief gratis.**

Het Palinghuis
**Sedert 1910
JAN PAUWELS-DE BRAUWER
Oude Brugstraat 16, 9200 Schoonaarde. Tel. 052-42.32.46**
Wekelijkse rustdag vrijdag tot zaterdag 18 uur
Jaarlijks verlof december
De familiezaak met traditie

**Brood- en
banketbakkerij**
R. DE BEULE
Heirbaan 53
2070 BURCHT
Tel.: 03/252.70.98
**SPECIALITEIT VAN ALLE
GELEGENHEIDSGEBAK**

Hostellerie
Petrus
Oerenstraat 13 8190 Alveringem
tel. 058/288 007

Hotel — Restaurant — Feestzaal — Tea-Room
Een gastronomsich kompleks, gelegen op amper 15 min. van de kust, stelt U een zee voor van kalmtge, komfort, keuken, rust, rustiek en romantiek.
Wij bieden U:
- 14 luxueuze hotelkamers met alle denkbare komfort.
- Fijne Franse keuken, à la carte en 8 menu's van 715 fr. tot 1600 fr.
- Een hart voor de kinderen, eigen speelruimten en aangepaste menu's.
- Kamer (2 pers.) met uitgebreid ontbijt: 2400 fr.
- Eveneens pension en half-pension mogelijkheden.
- Week-end verblijf en gastronomische weekends.

"SEMINARIEMOGELIJKHEDEN" - conferentiezaal met alle nodige multifunctionele apparatuur.
Voor gratis informatiepakket nopens onze mogelijkheden:
Oerenstraat 13 8690 Alveringem tel. 058/288 07 fax 058/289 381

GEDROOMLIJND.

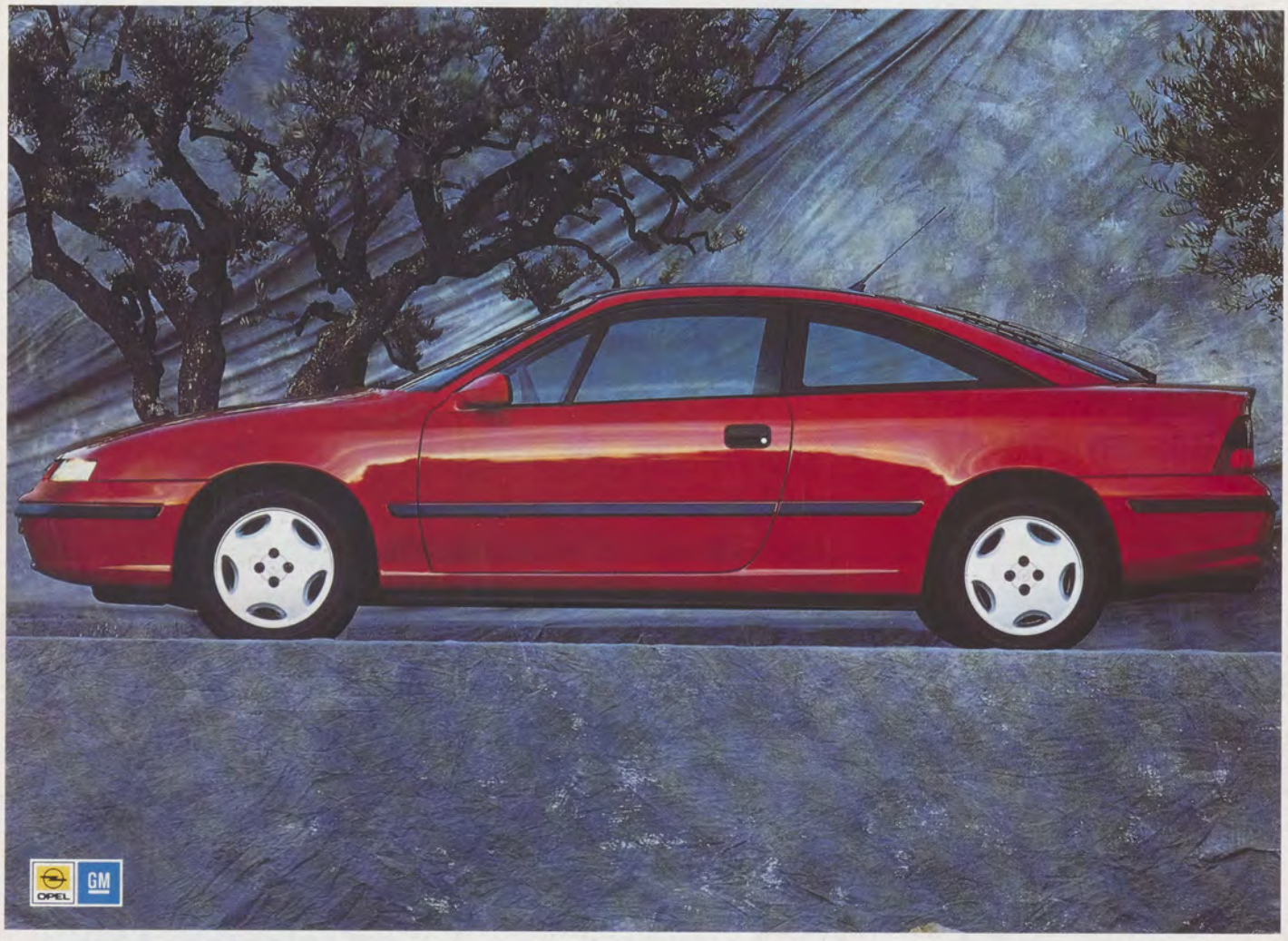

De Opel Calibra. De eerste blik overtuigt je meteen. Een adembenemend silhouet. Een Cx van 0.26! Niet voor niets is hij de wereldkampioen stroomlijn in zijn categorie. Vorm en inhoud zijn al even geraffineerd. Het interieur is verbazend ruim, de ergonomie ten top gedreven, het comfort vanzelfsprekend. Standaard heeft deze coupé echt alles mee: centrale deurvergrendeling, hi-fi met 6 luidsprekers, elektrisch bediende ruiten, ABS, stuurbekrachtiging,... Z'n 2.0i-motoren (8 of 16 kleppen) koppelen temperament aan zuinigheid en respect voor het milieu. En z'n nieuwe 2.0i-16 V turbomotor van 204 pk zet absolute topprestaties neer, met een minimum aan verbruik. Kracht zonder verspilling. De sportieve Calibrarijder mag gerust veeleisend zijn. Calibra. Een high-tech hoogtepunt van Opel.

Look at Opel now!

OPEL

McCANN